

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 2
Kesäkuu
2015

PAUHA2015

Suomi-neito
Kurikasta. Juhlallisen
palkitsemistilaisuuden
jälkeen kielekkeinen
valtiolippu taiteltiin
oikeaoppisesti
seuraavaa
tilaisuutta varten.

Kansallisen identiteetin puolustus

Kansallinen identiteetti koostuu kunkin kansan omasta kulttuuriperimästä. Suomalaiset arvot ovat kehittyneet aikojen kuluessa sellaisiksi periaatteiksi, joiden tarkoituksena on ollut ylläpitää pienen kansan yhtenäisyyttä erityisesti vaikeina aikoina, jolloin kansakunnan olemassaolo on ollut uhattuna. Koti, Uskonto ja Isänmaa koettiin kansamme keskuudessa perusarvoina, jotka loivat perustan ja turvallisuuden tunteen. Nämä arvot myös ylläpitivät kansalaisten toivoa ja uskoa ylivoimaisen vihollisen uhatessa itsemääräämisoikeuttamme.

Sotiemme jälkeen perusarvojamme alettiin väheksyä ja mitätöidä systemaattisesti neuvostopropagandan aggressiivisin keinoin. Erittäin hävettävää oli vasemmistoliikkeiden aktiivinen osanotto tähän propagandistiseen toimintaan omaa kansaa

”Kansakuntamme on heräämässä ruususen unestaan ymmärtämään yhtenäisyyden ja kansallisen identiteetin puolustamisen tärkeyden ja merkityksen.

vostoliittoon ja sen hegemoniaan. Suomalainen kulttuuriradikalismi alkoi aktiivisesti toimia myös perusarvojamme häpäisemiseksi ja nujertamiseksi. Tämä korostui erityisesti 60–70-luvuilla, jolloin mm. hyviä käytöstapoja alettiin leimata porvarilliseksi hapatukseksi. Radikalismien idiootimaisuus ja valheellisuus näkyi selkeästi myös opiskelevan vasemmistonuorison kohelteluna. Tästä sopivana anekdoottina voidaan mainita Tampereen Yliopiston taistolaisopiskelijoiden vappumarssi-banderolli, jossa teksti: ”Alas Amerikan imperialistiset aseet. Eläköön Neuvostoliiton rauhan aseet”

Tänään haasteenamme on nostaa jälleen kunniaan tärkeät perusarvomme, varsinkin kun jälleen elämme aikoja, jolloin kansallista identiteettiämme, ja kansaamme uhataan ulkoapäin. Meillä on

ja sen kulttuuria vastaan. Oltiin sokeasti kontallaan ja ylistettiin ilman minkäänlaista kritiikkiä kaikkea mikä jotenkin liittyi Neu-

myös edelleen keskuudessamme kansalaisia, jotka aktiivisesti pyrkivät toimimaan omaa maata ja kansaa vastaan.

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö, vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus on tänä päivänä noston arvostustaan merkittävästi. Poliittinen leimakirves on tylsistynyt. Kansakuntamme on heräämässä ruususen unestaan ymmärtämään yhtenäisyyden ja kansallisen identiteetin puolustamisen tärkeyden ja merkityksen. Meidän jokaisen maanpuolustajan tehtävänä ei ole pelkästään koulutautua toimimaan silloin kun kriisi on kohdallamme, vaan tuoda selkeästi ja rohkeasti esille myös se henkinen maanpuolustusperinne, joka meidän tehtävänämme on siirtää seuraaville sukupolville. Meidän on puhuttava, kerrottava ja näytettävä nuorille, lapsillemme ja lastenlapsillemme, että perusarvomme ja kansallinen yhtenäisyys ovat ainoat takeet itsemääräämisoikeuden ja rauhan säilyttämiseksi.

Jussi Rytönen

Helsingissä

27. päivänä huhtikuuta 2015

YLIPÄÄLLIKÖN PÄIVÄKÄSKY

N:o 1

Kunnioitetut Sotiemme Veteraanit ja Lotat

Tänään tulee kuluneeksi 70 vuotta viime sotiemme päättymisestä. Raskaat sotavuodet vaativat mittavia uhrauksia. Kaikkein tärkein – maamme itsenäisyys ja kansamme vapaus – onnistuttiin turvaamaan jälkipolville.

Veteraanisukupolvemme uhraukset ja koettelemukset olivat ankarat niin taistelukentillä kuin kotirintamalla. Monet antoivat sodassa isänmaan puolesta nuoruutensa, terveytensä ja henkensä. Sodassa, jossa Suomi taisteli kansalaisten elinmahdollisuuksien, itsemääräämisoikeuden, vapauden sekä kodin puolesta.

Sotien jälkeisessä jälleenrakennustyössä korostuivat veteraanisukupolvelle ominaiset arvot: vastuullisuus, velvollisuudentunto, lähimmäisistä huolehtiminen sekä luja ja horjumaton usko tulevaisuuteen. Tätä esimerkkiä ja henkeä tarvitsemme myös tänään.

Sotiemme veteraanit ja lotat, kansakuntamme puolustajat ja jälleenrakentajat. Tunnemme suurta kiitollisuutta Teitä ja Teidän tekojanne kohtaan. Suomalaisen miesten ja naisten ansiosta voimme olla ylpeitä historiastamme ja yhteiskunnasta, jossa saamme tänä päivänä elää. Lähes 100-vuotinen itsenäisyysytemme on kestänyt ja kantanut läpi vaikeidenkin aikojen. Itsenäisyysytemme turvaaminen ja veteraanisukupolven arvokkaan perinnön vaaliminen on meidän nuorempien sukupolvien kunniatehtävä nyt ja tulevaisuudessa.

Puolustusvoimien ylipäällikkö
Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Suomen marsalkka Mannerheimin patsaan paljastamisen 60-vuotismuistojuhla 4.6.

Mannerheimin patsaalla Seinäjoella oli kunnianosoitus, jonka avaussanat lausui eversti evp. Jorma Jokisalo. Puheen piti kaupunkineuvos Raimo Ylä-Uotila. Patsaalle laskettiin Puolustusvoimien, Seinäjoen kaupungin, Veteraanien, perinne- ja maanpuolustusjärjestöjen, Rakuunakilta ry:n, Seinäjoen Lukion oppilaiden ja Eläkeliiton seppeleet. Tilaisuudessa esiintyi Rautatie- ja eläkeläisten soitto-kunta, joht. Arto Panula. Seinäjoen kaupungin valtuustosalissa järjestetyssä juhlassa juhlapuheen piti kenraalimajuri evp. Juha-Pekka Liikola. Sotiemme veteraanin tervehdyksen tilaisuuteen toi maanviljelysneuvos Heimo Linna. Kuva ja teksti **Marita Mattila**

Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 2015

Maanpuolustusjärjestöjen lippulinna Perinnemuurilla 4.6. valmiina juhlalliseen lipunnostoon.

Havuseppeleet Sankarihaudoilla. Puolustusvoiman seppeleen laskivat komentaja Jukka Ranta ja komentajakapteeni David Prosi.

Lippulinna marssii kohti Sankarihautoja kielekkeisen Suomen lipun johdolla, jota kantaa sotilasmestari (res.) Jukka Oksanen. Lippu-upseereina ovat komentaja evp. Hannu Maunula ja luutnantti (res.) Juha Ala-Aho (oik.).

Kaatuneitten muistopäivänä 17.5.2015

Uhrin ansiosta siniristilippu liehuu – Tack vare Era gärningar vajar den blåvita flaggan

Kaatuneiden muistopäivän jumalanpalveluksen päätteeksi lähetettiin sankarihaudoille seppelartiot Anneli Dahlbäckin lausussa saatesanat.

Aseveljien Muistoa Kunniottaen. Vaasan Sotainvalidien ja Rintama- ja Sotaveteraanien yhteisen havuseppeleen laskivat Alpo Aronen ja Raimo Latvala. Lisäksi seppeleen laskivat Puolustusvoimat, Vaasan kaupunki, Vaasan Seurakuntayhtymä, Vaasalaiset kansalaisjärjestöt ja Kaatuneiden omaiset.

Kansallinen veteraanipäivä – kiitollisuutta ja kunniaa sotiemme veteraaneille

Tämän vuoden Kansallisen veteraanipäivän teemana oli ”Tämä maa ei koskaan sor-
tua saa – eläköön Suomi!”. Teema viittaa jo vahvasti lä-
hestyvään itsenäisyytemme
100-vuotisjuhlavuoteen ja
sotaveteraanien merkityk-
seen maamme itsenäisyyden
turvaamisessa. Juhlapäivää
vietettiin nyt 29. kerran,
ensimmäinen Kansallinen
veteraanipäivä järjestettiin
itsenäisyytemme 70-vuotis-
juhlavuotena 1987. Juhlapäi-
vän ajankohta valittiin sen
perusteella, että 27.4.1945
sotatoimet maassamme
päättyivät lopullisesti Lapin
sodan päättyessä. Nyt vie-
tettynä juhlapäivänä Suomi
oli siten saanut elää rauhan
oloissa tasan 70 vuotta.

Kolmannelta Kansallisesta
veteraanipäivästä v. 1989
lähtien päivälle on vahvistet-
tu aina jokin yhtenäinen tee-
ma. Teemoista voi havaita,
että ne muodostavat tiettyjä
muuttaman vuoden mittaisia
aihekokonaisuuksia. Näis-
tä on pääteltävissä, mitkä
asiat kulloinkin ovat olleet
tärkeitä veteraanien merki-
tystä painotettaessa. Oheis-
essa taulukossa on esitetty
vuosittaiset Veteraanipäivän
teemat sekä valtakunnallisen
pääjuhlan pitopaikka.

Alkuvuosina teemoissa
korostettiin veteraanien
perinnön siirtämisen ja esi-
merkin antamisen tärkeyttä
nuorisolle, kuten ”Veteraani-
en saavutukset – esimerkki
nuorisolle” (1994). Vuosi-
tuhannen vaihtuessa vete-
raaniperinnön vaalimiselle
annettiin laajempi sisältö
(”Veteraanien perintö uudella
vuosituhannella”, 2000).

Sotaveteraanien ponnis-
tusten suurta merkitystä
maamme itsenäisyyden ja
vapauden turvaamisessa on
tuotu veteraanipäivän tee-
moissa useaan otteeseen
esiin. Hyviksi esimerkiksi
sopivat vuosi 1993, jolloin
veteraanipäivän valtakun-
nallinen pääjuhla järjestet-
tiin Kokkolassa: ”Sotiemme
veteraanit – itsenäisyyden
turvaajat, Isänmaan rakenta-
jat”, sekä vuosi 1998, jolloin
pääjuhlan järjestelyvastuu oli
Vaasalla: ”Sotiemme miehet
ja naiset – itsenäisyyden tur-
va; Män och kvinnor i våra
krig – värmet för vår självstän-
dighet”. Vaasan teemassa on
huomionarvoista, että siinä
ensimmäisen kerran tuotiin
konkreettisesti esiin naisten
rooli sotaponnistuksissa (lo-
tat, sotalesket, rintama- ja
kotirintamanaiset). Vaasan
juhlalle oli luonnollista, että
teema oli kirjattu myös ruo-
siksi. Vaasan vuodesta lähtien
näin on tehty aina myöhem-
minkin poikkeuksetta (tätä
ennen vain Helsingin ollessa
isäntäkaupunkina v. 1992).
Vaasan pääjuhlasta tämän
kirjoittajalla on miellyttäviä
henkilökohtaisia muistoja.
Sain olla jäsenenä juhlan
järjestelytoimikunnassa sek-
ä pitää puheen juhlapäivän
aamun lipunnostotilaisuus-
dessa Vaasan torilla Suomen
vapaudenpatsaan juurella.
Lippupuheeni aiheena oli
”Sininen ja valkoinen - uusi
maamme laulu”. Puheen läh-
tökohtana oli Jukka Kuoppa-
mäen suosittu isänmaallinen
laulu ”Sininen ja valkoinen”.

Veteraanit olivat sotiin
osallistuneensa pääosin
nuorukaisia. Sotien jälkeen

heillä oli edessään pitkä
työrupeama yhteiskunnan
eri tehtävissä. Veteraanien
merkitystä maamme jälleen-
rakennuksessa onkin koros-
tettu usean vuoden teemas-
sa. Esimerkiksi sopii hyvin
teema ”Sotiemme veteraanit
– uutterat jälleenrakentajat”
vuodelta 1996.

Isänmaallisuus ja vete-
raanit liittyvät kiinteästi toi-
siinsa. Tämä on tuotu esiin
useasti Veteraanipäivän
teemoissa. Vuonna 2002
julistettiin rakastetun laulun
sanoin ”Kotimaani onmpi
Suomi”.

Veteraanit vaikenivat hy-
vin pitkään sota-ajan koke-
muksistaan. Syynä olivat
sekä henkilökohtaiset trau-
maattiset kokemukset sodan
tapahtumista että pitkään
julkisuudessa vallinnut kiel-
teinen ilmapiiri veteraaneja
kohtaan. Kolmen viimeisen
vuosikymmenen kuluessa ti-
lanne on kuitenkin ratkaise-
vasti muuttunut. Veteraanien
asiasta on tullut koko kansan
asia. Erityisesti 2000-luvul-
la on saatu kuulla runsaasti
myös yksilötason kokemuksia
ja muistoja sotavuosilta.
Veteraanipäivän teemoissa
tämä on näkynyt monella
tapaa eri vuosina. Kansa-
kunnan muisti on rikastunut
merkittävästi veteraanien
kertomusten ansiosta: ”Kuule
tuhannet tarinat”, 2010.
Sain kunnian toimia juhla-
puhujana Vaasan kaupungin
ja seurakuntien järjestämässä
Kansallisen veteraanipäivän
juhlassa 27.4.2009. Käsitelin
puheessani ”Hiljaiset vuo-
det” juuri tuota veteraanien
pitkää vaikenemisen kautta
ja ilmapiiriin muuttumisen

Suomen Vapaudenpatsas oli luonnollinen valinta Vaasassa vuonna 1989 järjes-
tetyt Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan ohjelman kansikuvaksi

mukaan tuoma heidän
avautumistaan kertomaan
nuoremille – yleensä las-
tenlapsille – sota-ajan ja eri-
tyisesti omista rintamakoke-
muksistaan.

Sotaveteraaneja on jäljellä
enää noin 27000 ja joukko
hupenee korkean keski-
iän johdosta nopeasti. Tule-
vaisuudenusko maamme
kohtaan on säilynyt veteraa-

nien keskuudessa kuitenkin
korkealla. Viime vuosien
teemoissa on painotettu tätä
näkökulmaa, kuten vuoden
2014 teema (”Kiitollisina
kohti tulevaisuutta”) hyvin
osoittaa. Kansallista veteraanipäivää
vietetään nykymuodossaan
(valtakunnallinen pääjuhla
sekä kuntakohtaiset juhlat)
ainakin itsenäisyytemme

juhlavuoteen 2017 saakka.
Sen jälkeenkin päivä säily-
nee kalentereissa, mutta viet-
otapa tulee pohdittavaksi,
kun veteraaneja ei ole enää
mukana juhliin osallistu-
massa. Mutta siihen asti,
nauttikaamme veteraanien
länälöolosta niin kauan kuin
heitä on keskuudessamme.

Ilkka Virtanen

Suomen Marsalkan muistolle. Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maan-
puolustuskilta laski 4.6. laakerilehtiseppeleen Marsalkamme ratsastajapatsaalle
Vaasan kaupungintalon juhlatilakokossa. Sepeleen laskivat killan puheenjohtaja
Ilkka Virtanen ja Per-Erik Fant sekä komentaja Jukka Ranta. Kunniavartiossa Suo-
men lippua kantoi Kaj Sandström ja maanpuolustuskillan lippua Matias Muotio.

Evijärven reserviupseerit luovutti Evijärven sotaveteraaneille Ilmari Vattuahan
haastattelu CD:n Kansallisena veteraanipäivänä maanantaina 27.4. Luovuttaji-
na olivat Jouni ja Matti Kultalahti Evijärven reserviupseereista ja vastaanotta-
jina Evijärven sotaveteraanien pj. Oskari Rentola ja sihteeri Satu Toijala-Saari.
Kuvassa vas. Oskari Rentola ja Jouni Kultalahti.

Veteraanisukupolvea ei ole unohdettu

Kansallisen veteraanipäivän viettoa juhlisti tänä vuonna se, että näissä juhlissa ympäri Suomen jaettiin Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitaleja. Tasavallan presidentti oli myöntänyt mitalit valtiotalon virallisena tunnustuksena sodan aikana tehdystä työstä. Esimerkiksi Haapajärvelle näitä mitaleja oli myönnetty 11 veteraanille. Heistä vain seitsemän pääsi itse mukaan veteraanipäivän juhlaan mitaleja vastaanottamaan.

Suomen Valkoisin Ruusun ritarikunnan I luokan mitali oli myönnetty haapajärvisistä seuraaville: Vieno Arvola, Helli Hautakangas, Antti Heikkilä, Elsa Hopponen, Hilikka Jämsä, Aarto Kontio, Aili Manninen, Aino Rajaniemi, Sulo Tuomirotko, Lauri Vallenius (postuumisti) ja Hilja Varila. Heistä seitsemän oli paikan päällä veteraanipäivän juhlissa.

Mitaleja olivat luovuttamassa Haapajärven Sotaveteraanien puheenjohtaja Maija-Liisa Veteläinen ja sihteeri Solmu Laulumaa sekä Haapajärven Sotainvalidien puheenjohtaja Esko Hirviniemi ja sihteeri Raili Tikanmäki.

"Veteraanimitalit" jaettiin kansallisen veteraanipäivän juhlissa nyt miehille, joilla oli rintamasotilastunnus sekä naisille, joilla oli annettu

Haapajärvellä kansallisen veteraanipäivän juhlassa olivat tasavallan presidentin myöntämää kunniamerkkiä vastaanottamassa Hilja Varila, Aarto Kontio, Aino Rajaniemi, Helli Hautakangas, Hilikka Jämsä, Vieno Arvola ja Elsa Hopponen.

rintamapalvelustunnus. Aiemmin valtiollisella mitalilla palkitsematta jääneitä oli Suomessa vielä 1803.

Veteraanipäivän juhlissa Haapajärven seurakuntatalolla kaupungin tervehdyksen esitti kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Jari Nahkanen. Juhlapuheen piti everstiluutnantti, evp

Esko Hirviniemi, joka on Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piirin ja SV:n Haapajärven osaston puheenjohtaja. Hän tarkasteli tapahtumia talvisodassa, "sadasta kunnian päivästä", yksimielisyydestä, sisusta ja rukouksen voimasta. "Aina on maharettu", sanoi evl Matti Laurila aikoinaan.

Meidän valttinamme olivat mm. hiihtotaito, hevoset, teltat, näkkileipä ja Suomikonepistooli.

Hirviniemi tarkasteli nykypäivän tilannetta, jonka näki jossain mielessä muistuttavan 1930-lukua. Venäjän laajentuminen ja uho on otettava vakavasti.

Puhuja osoitti lämpimiä

kiitoksen sanoja veteraanisukupolvelle. Veteraanit taistelivat urhoollisesti ja, jälleenrakensivat maamme puutteen keskellä. He pitivät huolta myös kotinsa ja maansa menettäneistä siirtolaisista, sanoi puhuja. Miesten ohella myös naiset ovat palvelleet isänmaata eri tehtävissä.

Suomen on tämän päivän tilanteessa hiihdettävä rohkeasti uuteen suuntaan. On kuormattava kaikki murheet ja mahdollisuudet yhteiseen ahkioon, vetäjiksi uudet kansanedustajat, ahkioiden tekijöiksi ministerit. Suunnan määräämme me kaikki ja erityisesti te veteraanisukupolven edustajat, muistutti Hirviniemi. Yhteisenä tavoitteena on edelleen itsenäinen isänmaa.

Evl Esko Hirviniemi mainitsi puheessaan mm., että Sotainvalidien Keski-Pohjanmaan piiri ry toteuttaa Chydenius-instituutin kanssa Sotainvalidien puolisojen elämäkokemuksia-hankkeen. Tätä varten piiri sai huhtikuussa apurahan Keski-Pohjanmaan Kulttuurirahastolta. Projektin yhteydessä kootaan haastateltuihin tietoihin sotaveteraanien puolisojen ja leskien kokemuksista ja sodan ajasta.

Jokilaaksojen musiikkiopisto ja Tammenlehväkuoro vastasivat juhlan musiikkiannista. Juhlapaikalle Haapajärven seurakuntatalolle oli järjestetty Pasi Jaakonahon toimesta talvisotaan liittyvä näyttely.

Ennen juhlatilaisuuden alkua oli kunniakäynti sankarihaudoilla. Juhla päättyi yhteislauluun Siniristilip-pumme.

Ilmari Luhtasala

Kansallinen veteraanipäivä Vaasassa

Tämä maa ei koskaan sortua saa – eläköön Suomi! Aldrig förtryckas skall detta land – leve Finland!

Vaasan kaupungin järjestämää Kansallisen Veteraanipäivän juhlaa vietettiin päivän valtakunnallinen teema ja henki huomioiden.

Juhlan alkuvaiheessa lähetettiin seppelipartiot nuorten partiolaisten viemänä Sankari muistomerkille ja Suomen Vapaudenpatsaalle. Saa-tesanat lausui seurakuntapastori Janne Hänninen. Vaasan Reserviläisten asettamat kunniaavartiomiehet saattoivat seppelipartiot Narvan marssin soidessa. Reserviläiset muodostivat kunniaavartion seppeleitä laskettaessa.

Juhlan yhteydessä palkittiin myös vuoden veteraaniksi nimetty Ivar Granskog. Sodan päätyttyä hän siirtyi Pohjanlahden merivartioston palvelukseen ja jäi eläkkeelle ylipursimiehen arvossa. Kunniakirjan ohella hänelle luovutettiin Vaasan kaupungin pöytästandaari ja kauniit onnitelukulukat. Palkitsemisen suorittivat Rintamaveteraaniasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja Lars-Erik Wägar ja sihteeri Marja-Liisa Hällfors. Kuvassa Ivar Granskog kiittämässä saamastaan huomionosoituksesta.

Heikot voimakeskukset mahdollistivat itsenäisten valtioiden syntymisen

Kortesjärvellä järjestetyssä 18. jääkäriseminaarin otsikkona oli ”Jääkärit ja oikeus isänmaahan ja sen puolustamiseen”. Kenraali Ari Puheloinen alustuksen aiheena oli turvallisuuspolitiikka, jota hän tarkasteli sekä 1910-luvun että nykypäivän näkökulmasta. Kenraali Puheloinen totesi, että kansainvälisestä tilanteesta pitää olla selvillä, sitä pitää seurata ja siitä pitää osata tehdä oikeat johtopäätökset. Geopoliittisesti tarkasteltuna ensimmäisen maailmansodan aikana kumpikin voimakeskuksesta, Saksa ja Venäjä, olivat heikkoja samaan aikaan. Se avasi reuna-alueille mahdollisuuden itsenäisten valtioiden syntymiseen.

Nykyään nopean tiedonvälityksen aikana, meidän tulisi osata hahmottaa runsaasta informaation tulvasista asioita, jotka vaikuttavat kansainväliseen tilanteeseen. Tieto on kuitenkin sirpaleista, siksi asioiden taustoitaminen on tärkeää, jotta pystyisimme hahmottamaan paremmin asioita.

– Rauhan käsite ei tarkoita yksinomaan sodan poissa oloa, painotti kenraali Puheloinen.

Kenraali Ari Puheloinen alustuksen aiheena oli turvallisuuspolitiikka.

Tulevaisuudessa ilmasto-muutos tulee olemaan yksi keskeisimmistä kriiseistä. Kuivuus, viljelyn maan väheneminen ja veden puute tulevat lisäämään kriisin hallinnan tarvetta tulevaisuudessa. Samoin energiakysymykset ja luonnonvarat ovat asioita, jotka nostavat esiin kriisejä.

Kenraali Puheloinen totesi, että maailmanjärjestys ei kuitenkaan ole romahtamassa, sillä kansainvälinen yhteistoiminta on hyvää.

Laillisuuden näkökulma

Professori, tohtori Jukka Kemppinen totesi, että vuosina 1915-17 meillä ei oikeastaan ollut itäistä naapurimaata, koska puhevalan käyttäjä ei ollut epäselvä. Jääkäri liike tuli esiin juuri tällaisella hetkellä.

– Jääkäri liike ei ollut rikollinen hanke. Se ei loukannut lakia, koska legitimiteetin, laillisuuden, näkökulmasta taannehtiva lainkäyttö on kielletty. Jotta teko on rangaistava, on se oltava laitonta sekä teko hetkellä että tuomitsemishetkellä.

Kemppisen totesi, että jääkäri liike ei ollut myöskään terroristijärjestö. Tässäkin on hänen mielestään kysymys laillisuudesta. Poliisin ja puolustusvoimien toiminta on pakkovallankäyttöä ja pakkovallan käyttö on legitiimiä.

– Jääkärien uroteko oli se, että he ottivat riskin. Kysymys oli itsenäisyydestä, ei terrorismista.

Tervehdyssanat tilaisuudessa esitti kaupunginjohtaja Markku Lumio. Musiikkia esittivät Aleksis Laukkonen harmonikalla sekä Ylihärnän puhallinorkesteri kapellimestari Paavo Mularin johdolla.

Marita Mattila

Varatuomari Matti Mäenpää (vas.) luovutti muutokuvamaalarin Antti Favenin kuvakokoelman Suomen Jääkärimuseoon. Kuvassa myös Jääkärisäätiön puheenjohtaja Asko Kilpinen ja museointendentti Hanna Rieck-Takala.

Lahjoitus Jääkärimuseolle

Varatuomari Matti Mäenpää luovutti tunnetun muutokuvamaalarin Antti Favenin kuvakokoelman Suomen Jääkärimuseoon. Kuvat ovat taiteen jäljennöksiä, jotka Matti Mäenpää on saanut perinnöksi täditiltään. Kuvakokoelma

sisältää 16 irrallista lehteä, jotka esittävät 18 eri henkilöä. Kuvissa olevat henkilöt ovat osallistuneet vapaussotaan ja he ovat pääosin myös jääkäreitä. Maalaukset on tehty vuosien 1918-23 välisenä aikana ja ne on julkaistu kokonaisuutena.

– Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistyksen Vaasan osasto on kehystänyt kuvat ja Suomen Jääkärimuseo on luvannut ottaa vastatakseen kokoelman säilyttämisestä, totesi Matti Mäenpää teoksia luovuttaessaan.

Puheloinen vastailee yleisön kysymyksiin. Asko Kilpinen assistenttina

Jukka Kemppinen

Markku Lumio.

Aleksi Laukkonen ja Äänisen aallot

18. kerran järjestetty jääkäriseminaari kokosi Kortesjärven liikuntatalolle parisensataa kuulijaa.

Juhlassa huomioitiin yhdistyksen pöytäviirillä ansioituneita ja pitkäaikaisia jäseniä sekä tämän päivän yhteistyökumppaneita. Kuvassa oikealla yhdistyksen perustajiin kuuluva liikenneneuvos Fritz Kuula, juhlapuheen pitävä eversti Petri Kosonen, lausuntaa esittänyt kouluneuvos Jussi Hietikko ja Laivaston vaskikvintettiä johtanut Toni Isokivi. Pöytäviirit ojensivat Mauri Volama ja Marja-Liisa Tenhunen. Pöytäviirillä huomioitiin myös perustajajäsenen päätoimittaja Birger Thölixä ja 1960 luvulta alkaen jäsenenä olevaa sotaveteraani, kanslianeuvos Holger Strandbergiä, jotka eivät olleet tilaisuudessa saapua juhlaan.

Vaasan läänin Maanpuolustusyhdistys ry juhli näyttävästi 50-vuotista taivaltaan

Vaasan läänin Maanpuolustusyhdistys ry – Vasa läns Försvarsförening rf juhli 18.4.2015 Vaasan kaupungintalossa 50-vuotista taivaltaan. Juhla aloitettiin seppeleenlaskulla Suomen Vapaudenpatsaalle Vaasan kauppatorilla.

Juhlapuheen piti Porin prikaatin apulaiskomentaja eversti Petri Kosonen.

Kouluneuvos Jussi Hietikko tulkitsi Yrjö Jylhän Kiirastuli-runokoelmaa.

Juhlan musiikista vastasi Laivaston vaskisekstetti Turusta.

Maanpuolustusyhdistys

on alueellisen maanpuolustuskurssin käyneiden tärkeä yhdyslenkki. Aluehallintovirasto järjestää ylijohtajan johdolla ja puolustusvoimien tuella alueellisia viikon kestäviä maanpuolustuskurseja. Alueellisen maanpuolustuskurssin tavoitteena on antaa yleiskuvaa Suomen turvallisuuspolitiikan perusteista, maanpuolustuksen järjestelyistä ja eri alojen varautumisesta sekä kehittää maanpuolustuksen ja muun yhteiskunnan eri alojen yhteistoimintaa ja valmiutta. Maanpuolustusyhdistys levittää kokonaisvaltaista

Kutsuvieraita ja jäsenistöä kertyi kiitettävän runsaasti Vaasan kaupungintalon upeaan juhlasaliin viettämään yhdistyksensä 50-vuotisjuhlaa.

Vapaudesta ja Itsenäisyydestä kiittäen – Vi tackar för Friheten och Självtändigheten. Havuseppele sini-valkoinen nauhoi Suomen Vapaudenpatsaalle, jonka laskivat yhdistyksen edustajina, puheenjohtaja Mauri Volama, sihteeri Marja-Liisa Tenhunen ja kunniajäsen eversti evp. Ari-Ilmari Iisakkala.

tietoa maanpuolustuksesta ja ylläpitää sekä kehittää maanpuolustushenkeä.

Kursseille kutsutaan alueellisesti keskeisiä valtion, kuntien ja muun julkishallinnon sekä talouselämän, tiedotusvälineiden ja eri yhteisöjen edustajia.

Vaasan läänin perustettiin toisena lääninä Suomessa 14.10.1965 oma maanpuolustusyhdistys. Myöhemmin ensimmäisen ruotsinkielisen kurssin innoittamina muutettiin yhdistyksen sääntöjä ja nimeen liitettiin Vasa läns Försvarsförening rf. Yhdistyksen alkuperäinen nimi on haluttu säilyttää tänä

päivänäkkin. Yhdistyksen toimialue käsittää kaikki kolme Pohjanmaan maakuntaa. Yhdistyksessä on tällä hetkellä 284 jäsentä. Vaasan läänin alueella järjestetyillä maanpuolustuskurseilla on koulutettu yli 3 000 naista ja miestä. Yhdistys järjestää vuosittain eri puolella aluetta kokouksia ja tutustumismatkoja.

Kaksikielisyttä korostaneen juhlan puheenvuoroissa sivuttiin Suomen turvallisuustilannetta, joka maassamme on hyvä moneen muuhun Euroopan valtioihin verrattuna. Kuitenkin turvallisuusympäristössämme

tapahtuu jatkuvasti. Siksi maanpuolustustoiminnalla on tärkeä rooli myös tulevaisuudessa.

Vaasan läänin Maanpuolustusyhdistyksen puheenjohtajina ovat toimineet:

Kaupunkineuvos Tor Erik Teir, kouluneuvos Martti Ulkuniemi, dipl.ins. Paavo Karttunen, kansliapäällikkö Henrik Palomäki, toimitusjohtaja Heikki Niemiahho, toimitusjohtaja Jouko Perttunen, toimitusjohtaja Ranno Hakkila, toimitusjohtaja Kalle Suominen, toimitusjohtaja Martti Ehrnrooth ja insinööri Alpo Koivuniemi.

Nykyinen puheenjohtaja

on yritystutkija Mauri Volama.

Juhlan lopuksi muistettiin yhdistyksen toiminnassa eri tavoin mukana olleita henkilöitä luovuttamalla heille yhdistyksen standari. Vuosipäivää muistivat monet puolustusvoimissa ja maanpuolustustyössä mukana olleet organisaatiot ja henkilöt. Yhdistys lausuu vastaanottamistaan onnitteista ja muistamisista lämpimät kiitokset.

Marja-Liisa Tenhunen
VLMPY ry:n sihteeri
kuvat Raimo Latvala

Kansallisen veteraanipäivän juhlahetkiä Kilpisjärvellä

Kansallisen veteraanipäivän juhla-lounas nautittiin poikkeuksellisen upeissa maisemissa Mallan luonnonpuiston kupeessa. Jääkäriprikaatin huoltojoukkueen tarjoama hernekeitto ja pannari maistuivat erityisen hyvältä, jota kannatti hetki jonottaakin. Kuvat ja teksti rl

Lapin Sotilassoittokunnan vaskiseitsikko johtajanaan musiikkimajuri Juha Ketola (2. vasemmalta.) vastasivat juhlien musiikista niin konsertissa kuin myös rajapyykillä.

Juhlapuheen piti Jääkäriprikaatin komentaja eversti Petteri Koskinen.

Kansalliseen veteraanipäivään liittyen järjestettiin Kilpisjärven koululla sunnuntaina 26.4.2015 musiikillisesti monipuolinen juhla-konsertti. Juhlissa esiintyivät koulun oppilaat ja Käsivarren mieslaulajat sekä Lapin sotilassoittokunnan vaskiseitsikko. Juhlan kunniavieraita olivat viisi sotaveteraania ja pikkulotta, jotka kuvattuna kolmen valtakunnan rajapyykkiä esittävän maalauksen edustalla. Kuvassa vasemmalta oikealle Veikko Starck, Olli Kivioja, Helja Kivioja, Hemmi Jaara, Armas Ilvo ja Veikko Korkka.

Suomen lippu hulmuu rajapyykillä 27.4.2015 kuin 70 vuotta sitten. Lipun nostivat Pohjan Prikaatin Killan puheenjohtaja Kari Ahokas ja kokelas Olla Puolakka Jääkäriprikaatista.

Juhlan herkin hetki koettiin sotaveteraani Armas Ilvon (94 v) esittäessä Veteraanin iltahuudon, ympäröivien tunturien toistaessa "hoivatkaa kohta poissa Veljet".

Eräs viimeisistä valokuvista Kilpisjärven koulusta, joka kuvattu 2.4.2015, vain viikkoa ennen tuhoisaa tulipaloa, joka tuhosi koulun täydellisesti.

Ylennyksiä ja huomionosoituksia

Valtiolliset kunniamerkit 4.6.2015

Tasavallan Presidentti, Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien suurmestari on myöntänyt päivämäärällä 4.6.2015 ansioituneille Suomen kansalaisille kunniamerkkejä. Suomen Reserviupseeriliiton (RUL) esityksestä myönnettiin kymmenen kunniamerkkiä.

Puolustusvoimien lippujuhlan päivänä myös Vapaudenristin ritarikunta myöntää kunniamerkkejä. 4.6. palkitaan pääsääntöisesti puolustusvoimissa tai rajavartiostossa palvelevia. Itsenäisyyspäivänä 6.12. palkitaan muita maanpuolustuksen hyväksi tehdyssä työssä ansioituneita.

Tällä kertaa korkeimman huomionosoituksen sai Puolustusvoimien operatiivipäällikkö, kenraaliluutnantti Mika Pelttonen. Hänelle myönnettiin 1. luokan Vapaudenristin rintatähtineen. Kenraaliluutnantti Raimo Jyväsjärvi saa Valkoisen Ruusun I luokan komentajamerkin. Jyväsjärvi on Puo-

lustusvoimien sotatalluspäällikkö. Suomen Leijonan I luokan komentajamerkin saavat kenraalimajuri Jorma Ala-Sankila ja Puolustusministeriön osastopäällikkö Jukka Juusti.

RUL:n esityksestä myönnettiin kymmenen kunniamerkkiä ansioituneille liiton jäsenille.

Vastaavasti Reserviläisliiton esityksestä myönnettiin kahdeksan huomionosoitusta.

Puolustusvoimain lippujuhlapäivänä 4.6.2015 myönnetty Vapaudenristin Ritarikunnan kunniamerkit

1. luokan Vapaudenristin rintatähtineen Pelttonen Mika Matti Otto, Kenraaliluutnantti, Helsinki

1. luokan Vapaudenristi Parkatti Veli-Pekka Juhani, Kenraalimajuri, Riihimäki

2. luokan Vapaudenristi Jokinen Pasi Pellervo, Evers-
te, Tampere, Kaakinen Tero
Heikki, Eversti, Imatra, Kar-
jalainen Matti Tapio, Eversti,
Oulu ja Punjala Mikko Petri

Mikael, Eversti, Jyväskylä

3. luokan Vapaudenristi Rastas Mikko Antero, Everstilutnantti, Laukaa
ja Tunkkari Antti Juhani,
Everstilutnantti, Mikkeli

4. luokan Vapaudenristi Hassinen Juha Pekka, Kap-
teeni, Tohmajärvi, Malm-
ström Riitta Aino Orvokki,
Rakennusarkkitehti, Sipoo,
Parri Asko Juhani, Ympä-
ristöasiantuntija, Mikkeli,
Raihila Eija Anne Hannele,
Suunnittelija, Helsinki

1. luokan Vapaudenritari Virkki Jussi Jukka Juhani,
Ylivääpeli, Vantaa.

Vapaudenristin 1. luokan ansiomitali Hyvärinen Arja
Eliisa, Johdon sihtööri, Hel-
sinki,

Lehtemme levikkialueella
mm. seuraaville on myön-
netty valtiollinen huomion-
osoitus:

Suomen Leijonan I luokan ritarimerkki, mm; Holopainen, Markku Leo,
toiminnanjohtaja, Oulu

Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkki, mm; Kola-
nen, Pasi Kalervo, majuri,

Seinäjä, Koskinen, Mika
Petteri, majuri, Seinäjoki,
Peura, Jukka Toivo Venneri,
sivistystoimen johtaja, Kau-
hava ja Sulkakoski, Hannu
Tapio, rehtori, Pietarsaari

Suomen Leijonan ritarimerkki, mm; Helenius,
Jarkko Mikael, kapteeni,
Kauhava, Helenius, Jyrki
Ensio, kapteeni, Kauhava,
Honkala, Harri Mikael, kap-
teeni, Haapajärvi, Kajomeri,
Viljo Heikki, tehtaanjohtaja,
Kalajoki ja Kallioikoski, Pasi
Mikael, kapteeni, Kauhava

Suomen Valkoisen Ruusun ansioristi, mm; Aho,
Harri-Pekka, opistouseseeri,
Vaasa, Kesäniemi, Jukka
Petteri, yliluutnantti, Ähtäri,
Saamisto, Kai Juhani, erikois-
upseeri, Mustasaari, Suni,
Lassi Markus, opettaja, Kai-
lajoki, Viinikainen, Raimo
Ilmari, komisario, Laihia ja
Vuorimäki, Tomi Johannes,
tietoturvaopettaja, Ähtäri

Suomen Leijonan ansioristi, mm; Mäkitalo, Veli Pek-
ka, tuotantomestari, Lapua ja
Rantala, Jari Pauli, institu-
tioonjohtaja, Kristiinankaupunki
Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali kul-

taristein, mm; Guss, Thor
Magnus, servicetekniker,
Korsholm, Hautala, Jukka
Tapani, työnjohtaja, Ähtäri,
Kaistila, Tapani Johannes,
tekninen asiantuntija, Kurik-
ka, Lappalainen, Leo Tapani
Erik, yrittäjä, Kauhajoki, Li-
namaa, Timo Juhani, ylivää-
peli, Kauhava ja Sipiläinen,
Pertti Aulis, varastonhoitaja,
Kokkola

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali, mm; Ahola,
Veini Ahti, lataamotyönteki-
jä, Haapajärvi, irkkomäki,

Lassi Suni sai Suomen Valkoisen Ruusun ansioristi.

Heikki Kajomeri sai Suomen Leijonan ritarimerkin.

Anna-Liisa, sotilaskotisisar,
Kauhava, Rantala, Irja Tuu-
likki, huoltolatyöntekijä,
Ähtäri, Sinemäki, Armi
Helena, tunkkirajuri, Lapua,
Vainionpää, Pekka Juhani,
huoltolatyöntekijä, Ähtäri
Viinikainen, Riikka Pauli-
na, huoltolatyöntekijä, Ähtä-
ri, Vilppola, Reijo Kalervo,
lataamotyöntekijä, Haapa-
järvi ja Örn, Kari Jaakko
Juhani, merivartija, Vaasa

Suomen Valkoisen Ruusun mitali, mm; Ulvila,
Johanna, puhelinvaihteen-
hoitaja, palkanlaskija, Lapua

Ylennykset

Tasavallan presidentti on ylentänyt Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4. kesäkuuta 2015 yhteensä 617 reservin upseeria ja erikoisupseeria. Everstilutnantiksi kaksi, majuriksi 35, komentajakaupteeniksi kaksi, insinöörimajuriksi kaksi, kapteeniksi 114, kapteeniluutnantiksi kuusi, insinöörikapteeniksi yksi, teknikkokapteeniksi yksi, yliluutnantiksi 183, merivoimien yliluutnantiksi 10, lääkäntäyliluutnantiksi kaksi, merivoimien lääkäntäyliluutnantiksi yksi, luutnantiksi 235, merivoimien luutnantiksi 22 ja lääkäntäyliluutnantiksi yksi henkilö.

Everstilutnantiksi (koko maa); Lehmus Erkki Mikael Raisio, Tili Ilkka Tapio Tampere

Majuriksi (koko maa); , Brax Antti Lauri Helsinki, Damski Pekka Juhani Vantaa, Feodoroff Veikko Armas Inari, Fonsell Mika Antero Johannes Somero, **Hauhia Teemu Markus Kurikka, Hautala Seppo Kaarlo Matti Vaasa,** Heikkinen Markku Hannu Muhos, Heimala Olli Sipi Akseli Parainen, Hugg Markku Juhani Järvenpää, Hurri Kimmo Olavi Vantaa, Huttunen Pekka Tapio Helsinki, Juntunen Arto Tapani Tohmajärvi, Klemettilä Simo Pekka Lappeenranta, Knuuti-
nen Markku Antero Mikkeli,

Toivo Itäniemi ylennettiin ylivääpeli.

Kröger Petri Ensio Tuusula, Kuutsa Jussi Kaleva Tuusula, Lindqvist Tor Erik Salo, Mustonen Jari Martti Säkylä, Nurni Lauri Petri Inkoo, Paavilainen Kari Allan Tuusula, Pasanen Sakari Kouvola,

Porko Antti Reino Juhanin Kokkola, Puputti Jarmo Kalervo Nokia, Putkonen Jyri Antero Helsinki, Rantaho Markku Tapani Tuusula, Roihuvuo Jyri Valtteri Liperi, Räsänen Tuomo Ensio Taipalsaari, Silander Petri Tapani Helsinki, Silvola Esko Heikki Juhani Oulu, Strömberg Tuomas Asko Johannes Hamina, Summanen Jari Olavi Espoo, Suutari Eero Johannes Kajaani, Tarvainen Juhana Tapio Kuopio, Virtanen Jukka Johannes Paimio, Wallin Stefan Erik Turku

Komentajakaupteeniksi (koko maa); Honkalahti Pasi Antero Vesilahti, Leimu Antti Matinpöika Ylöjärvi,

Insinöörimajuriksi (koko maa); Oikari Jukka Eero Antero Tampere, Raunio Jukka Heikki Jämsä,

Lehtemme levikkialueella;

Kapteeniksi: Halmesmäki Marko Juhani Kauhava, Kanto Mikko Mikael Seinäjoki, Karvonen Timo Sakari Haapajärvi, Kosonen Hannu Juhani Laihia, Mellin Matti Kullervo Vaasa, Mäkelä Juha Marko Ylivieska, Nevala Jani Iisakki Ylivieska, Mäki-Könö Marko Juhani Kauhajoki, Pikkarainen Jani Kristian Nivala, Vehkaoja Heikki Elias Seinäjoki

Yliluutnantiksi: Ahde Juha Tapio Ilmajoki, Hietala Kari Matti Vilhelm Mustasaari, Kinnunen Veli Anselmi Toholampi, Kronqvist Tommy Peter Kokkola, Kujala Veli Matias Alavus, Pajunemi Pekka Tapani Vaasa, Perälä Matti Alfred Seinäjoki, Rintala Juha Antti Laihia, Soinila Mikko Taneli Ähtäri

Yliluutnantiksi (Merivoimat): Lillhonga Petter Alexander Kokkola

Luutnantiksi: Asummaa Sami Eljas Aleksanteri Kuortane, Huhtala Matti Aleksii Kokkola, Huhtasaari Jarkko Tapani Jalasjärvi, Kuusio Samuli Matias Kurikka, Lehto Juuso Jarkko Seinäjoki, Mo-
urujärvi Mikko Juhana Vaasa, Ollus Robert Bertel Vaasa, Palokangas Tuukka Tapani Mustasaari, Perälä Matti Jaakko Juhani Kauhava, Ta-

kala Tuomas Erkki Juhani Seinäjoki, Uusitalo Heikki Lauri Antero Kokkola, Vienuaho Juha Sakari Ilmajoki

Luutnantiksi (Merivoimat): Brunberg Carl-Gunnar Ulf Andersson Vaasa, Finne Simon John Harald Pietarsaari

Alueoimistojen päälliköiden ylentämät reservin aliupseeristoon ja miehistöön kuuluvat

Pohjanmaan aluetoimisto: Sotilasarvoon: SOTILASMEESTARI, Pänkälä Marko Tuomas Seinäjoki, Ylimäki Jari Jukka Seinäjoki, Sotilasarvoon: YLIVÄÄPELI, Itäniemi Toivo Tapani Perho, Ketola Toni Antti Seinäjoki, Lilja Jouni Eerik Kurikka

Sotilasarvoon: VÄÄPELI, Aro Sami Jaakko Kauhava, Kempainen Jukka Kalervo Seinäjoki, Takkula Timo Alak Kuortane, Ylinen Mauno Veikko Kauhava

Sotilasarvoon: YLIKERSANTTI Annala Antti Tapani Mikael Jalasjärvi, Bredarholm Toni Keijo Kurikka, Jämsä Jarkko Tapani Vaasa, Kaustinen Petri Henrik Mikael Kokkola, Kerttula Rainer Valfrid Toholampi, Korkeasalo Niko Petteri Vimpeli, Kytölä Kari Mikko Jaakko Seinäjoki, Pöyskö Tomi Johannes Kokkola, Rullpakka Juhani Ensio Alajärvi, Salmela Harri Kalervo Vaasa, Sjöblom Andreas Emanuel Vaasa, Tuomela Sami Ante-

ro Vaasa, Vuorenmaa Hannu Kauko Lapua, Vähämöttönen Janne Ilmari Perho

Sotilasarvoon: KERSANTTI Dämén Ove Alfred Vaasa, Joronen Aleksii Juhani Vaasa, Juurakko Matti Heikki Seinäjoki, Kaaranka Jaakko Kustaa Kuortane, Kauppi Risto-Oskari Vaasa, Korjus Seppo Tapio Aleksanteri Lapua, Lampa Christoffer Per Anders Mustasaari, Ojala Antti Armas Juhaninpoika Kokkola, Piippo Riku-Pekka Paavali Vaasa, Piironen Ville Tapio Johannes Mustasaari, Ranta Turo Matti Vaasa, Savolainen Elina Kristiina Vaasa, Vähämaa Jussi Antero Alavus

Sotilasarvoon: ALIKERSANTTI Ala-Lipasti Lauri Jaakko Kaskinen, Haapamäki

Sotilasansiomitalit

Puolustusvoimain komentaja on myöntänyt Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä sotilasansiomitalin 169 henkilölle. Mitali myönnetään Puolustusvoimien palveluksessa oleville tunnustuksen osoituksena erityisestä kunnostautumisesta palveluksessa, erityisesti neuvokkuudesta tai aloitteellisuudesta taikka pelottomasta toiminnasta vaaratilanteissa. Puolustusvoimien kuulumattomalle henkilölle mitali voidaan myöntää Puolustusvoi-

Patrik Christer Häkan Kristiinankaupunki, Koivuloma Mika Sulho Samuel Kurikka, Kupari Matti Jaakko Tapani Kauhava, Lehtikangas Kari Pekka Kokkola, Rinne Harri Tapani Ilmajoki, Viljanmaa Marko Juhana Tapani Ilmajoki

Sotilasarvoon: KORPRAALI Savolainen Mika Johannes Vaasa, Viljanmaa Toni Samuel Vaasa, Widjeskog Sebastian Sten Reinhold Kruunupyy

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto mm. seuraavat henkilöt:

Sotilasarvoon: YLIKERSANTTI Hankonen Aki Teemu Petteri Nivala, Jukka Jussi Johannes Ylivieska

Sotilasarvoon: ALIKERSANTTI Honkanen Markku Tapani Pyhäjärvi

mien hyväksi tehdystä erityisen ansiokkaasta työstä.

Lehtemme levikkialueella sotilasansiomitali on myönnetty mm. seuraaville henkilöille:

Riksdagsledamot Anna-Maja Kristina Henriksson, Pietarsaari

Diplomi-insinööri Yrjö-Pekka Rautalahti, Helsinki
Kansanedustaja Mikko Tapio Savola, Ähtäri
Toiminnanjohtaja Henry Allan Siikander, Helsinki
Piiripäällikkö Jukka Petteri Torppa, Veteli

Vaasan Sotaveteraanipiirissä palkitut sotiemme veteraanit

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö kunnioitti Kansallisen veteraanipäivänä 27.4.2015 sotaveteraaneja antamalla ylipäällikön päiväkäskyn, joka on julkaistu tämän lehden pääkirjoituksen yhteydessä sivulla 2.

Presidentti palkitsi myös 1804 aiemmin palkitsematta jäännyttä sotaveteraaneja Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitaililla (SVR MI).

Ne sotaveteraanit, joita tänä vuonna huomioitiin kunniamerkillä, eivät aiemmin ole saaneet Vapaudenristin, Suomen Valkoisen Ruusun tai Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkkejä. Kyse on niin naisista kuin miehistäkin, joilla on rintamasotilastunnuksia (miehet) tai rintamapalvelutunnuksia (naiset).

Nyt aloitettu myöntämiskäytäntö tulee jatkumaan myös vuosina 2016 ja 2017.

Kansallinen veteraanipäivä on valtiovalan tunnustus maamme itsenäisyyden puolestajille.

Vaasan Sotaveteraanipiirissä Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalin saivat: Albäck Bror-Erik, Kronoby (postumt), Aspelin Eskil, Närpes (postumt), Aspholm Arne, Malax, Aurén Allan, Kronoby, Back Edvard, Malax, Back Sigurd,

“Sotaveteraanimitali”, Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali. (Kuvallähde: www.ritarikunnat.fi)

Korsholm, Back Sven, Korsholm, Backholm Levi, Vasa, Backman Erik, Vasa, Backman Teodor, Malax, Beijar Nils, Korsholm, Bernas Hugo, Närpes, Biskop Holger, Kronoby (postumt), Björk Karl-Erik, Korsholm, Björkbacka Vieno, Kruunupyy, Björklund Göran, Kronoby, Björklund Nils-Erik, Närpes, Boije Bjarne, Korsholm, Brommels Per Erik, Kaskinen, Bröanda Karl, Kronoby, Bröanda Paula, Kronoby, Brådd Rolf, Närpes, Brännkärr Harald, Kronoby, Budd Johannes, Vörrä, Bäck Pehr,

Kronoby, Bäck Mattias, Kronoby, Bäck Ragnar, Närpes, Bäckvik Holger, Närpes (postumt), Bäckvik Gunnar, Närpes, Böling Linus Egnar, Närpes, Dahlbäck Atle, Närpes, Dahlin Åke, Vörrä, Dal Karl-Erik, Malax, Dalhem Alf, Kronoby, Drycksbäck Sven, Kronoby, Ehnström Eugen, Korsholm, Ehrström Bengt, Närpes, Ekman Sigurd, Närpes (postumt), Engblom Erik Johan, Malax, Englund Dagner, Närpes, Englund Lars, Korsholm, Eriksson Joel, Närpes, Eriksson Gustav, Korsholm (postumt), Forsman Herman, Korsholm, Forth Eugen, Korsholm, Frostén Hedly, Närpes (postumt), Furu Allan, Korsholm, Fågelklo Emil, Korsholm, Granholm Per, Korsholm, Granlund Alvar Arild, Närpes, Granlund Anton, Korsholm, Granlund Eskil, Korsholm, Granqvist Eve, Kronoby, Granqvist Sigfrid, Korsnäs, Grönberg Bruno, Närpes, Grönlund Sven, Korsholm, Gullholm Nils, Malax, Hagen Alve, Kronoby, Haldin Lars, Korsholm, Hanner Gilbert, Vörrä (postumt), Harju Erik, Kronoby, Hedman Margaretha, Kronoby, Helenelund Elis, Korsnäs, Helminen Olof, Kronoby, Hemming Arne, Korsholm, Hermans Jörgen,

Närpes, Hjortman Paul, Korsholm, Holm Valfrid, Vasa, Holmfors Rolf, Vasa (postumt), Holmqvist Ingmar, Kronoby, Holmström Jarl, Vasa, Hummelgård Signar, Närpes (postumt), Hyden Bern Daniel, Malax, Håkans Karl Elis, Korsholm, Häggelund Nils, Närpes, Häggelund Nils Torvald, Malax, Häggvik Karl Gunnar, Korsnäs, Hästbacka Sven Valdemar, Kronoby, Högbäck Knut Verner, Malax, Högbäck Karl Torsten, Malax, Ingberg Nils Evald, Korsnäs, Ingman Erik, Vörrä, Jern Sven, Vasa, Kaitajärvi Bror, Kronoby, Kalberg Nils, Närpes, Kamis Sven, Vörrä, Karp Vilhelm, Korsholm, Klavus Rainer, Vasa, Koivusalo Taito, Kaskinen, Kolam Gunnar, Kronoby, Kortell Ragnar, Kronoby, Kronkvist Ivar, Malax, Krook Jörgen, Kronoby, Kullas Harald, Vörrä, Kjällberg Adler, Närpes, Langels Jarl Edvin, Närpes, Lassas Helge, Korsnäs, Lassfolk Arne, Närpes, Leinonen Paul, Malax, Lenlund Joel, Korsnäs, Liljeberg Ragnar, Korsholm, Liljeqvist Viktor, Malax, Lind Felix, Närpes, Lind Harry, Närpes, Lindén Arne, Närpes, Lindholm Helge, Vasa, Lindqvist Erik, Malax, Lindqvist Helmer, Malax, Lybäck Alvar, När-

pes, Löflund Birger, Malax, Lövkvist Jarl, Nykarleby, Malm Bernhard, Närpes, Malmsten Daniel, Malax, Martin Nils Olof, Vasa, Mattas Vilhelm, Korsholm, Mattfolk Åke, Korsholm, Mickels Hugo, Närpes, Myntti Anton, Korsholm, Nedergård Alf, Korsholm, Nissfolk Bengt, Närpes, Nordman Martin, Malax, Nordmyr Jarl, Korsnäs, Nordström Ingmar, Närpes, Norlund Hilmer, Korsholm, Norrgård Gunnar, Vasa, Nyberg Bernt, Vasa, Nyfors Harald, Korsnäs, Nygård Sven, Vasa, Nyholm Hilding, Korsholm, Nykamb Sigurd, Korsnäs, Nykvist Hans Åke, Karleby, Nylund Artur, Korsholm, Näs Hemming, Närpes, Näs Alvar, Närpes, Näsman Paul, Korsholm, Pellas Ture, Närpes, Pistol Paul, Korsnäs, Renlund Lars, Kronoby, Rex Gösta, Vörrä (postumt), Rosvik Ernst, Korsholm, Rudström Björn, Kronoby, Råbacka Helge, Malax, Røj Johan, Malax, Rönnskog Erik, Närpes, Sandén Anders, Malax, Sandfält Gilbert, Kronoby, Sandholm Jarl, Korsnäs, Sandholm Rolf, Korsnäs, Sandqvist Elis, Korsholm, Schultz Lars, Korsnäs (postumt), Sigg Nils, Närpes, Silfver Viktor Evert, Malax,

Sjödäl Gunnar, Korsnäs, Sjöland Tor, Kronoby, Skinnar Evald, Vasa, Skinnars Torsten, Malax, Skog Frans, Korsholm, Skog Nils, Korsnäs (postumt), Smeds Ingvald, Malax, Sommaral Gunnar, Malax, Staffans Alarik, Malax, Stark Valdemar, Malax, Sten Herbert, Korsnäs, Stenberg Leo, Närpes, Stenfors Holger, Korsholm, Stenfors Valter, Närpes, Stolpe Evert, Närpes, Stor Bruno, Kronoby, Strandberg Vilhelm, Malax, Strandholm Artur, Malax, Ström Bengt, Närpes, Ståhl John, Korsholm, Sund Erik, Närpes, Sundahl Arne, Vasa, Syrén Arne, Närpes, Syren Elis, Malax, Syring Georg, Korsholm, Södergran Karl, Korsnäs (postumt), Thölix Herbert, Korsholm, Tufvas John, Malax, Tuisku Age, Kronoby, Tättling Bengt, Vasa, Törn Nils, Malax, Törnroos Birger, Korsnäs, Uppgård Albin, Korsholm, Wahlstedt Wilmer, Korsholm, Vestberg Rune, Närpes (postumt), Vestén Elvin, Korsnäs, Vesterlund Jarl, Korsnäs, Vestman Bernhard, Malax, Vibäck Fredrik, Kronoby, Vidjeskog Lars, Kronoby, Viklund August, Malax, Åkerlund Birger, Kronoby, Österblad Sven Georg, Malax. 196 st.

KANNUS
JUURET ELÄMÄLLE

VAHVAT KANNUKSET
VAPAA-AIKAAN

Kannuksen kesätapahtumat osoitteesta
www.kannus.fi

Maakunnan laajimmat
urakointipalvelut meiltä !

KP KONEURAKOINTIA OY
Himangantie 578, 69100 Kannus

Harri Kuusisto 050 567 1825
Kyösti Isohanni 0500 121 004

www.koneurakointia.fi

Seppo Yli-Norpasta Sotakamreeri

Toiminnanjohtaja Seppo Yli-Norppa sai vastaanottaa harvinaisen arvonimen, kun Tasavallan Presidentti myönsi hänelle 8.5.2015 pidetyssä presidentin esittelyssä Sotakamreerin arvonimen.

Sotakamreeri on yksi Suomen vanhimmista arvonimista. Vuonna 1897 sotakamreeri kuului Nikolai II:n vahvistamassa Suomen Suuriruhtinasmaan arvojärjestyksessä yhdeksänteen luokkaan. Koska arvonimi on lain mukaan julkisen arvonnannon osoitus, on se vaikiintuneesti katsottu edellyttävän, että arvonimen saaja on menestynyt poikkeuksellisen hyvin omalla työ- tai virkaurallaan.

Haetun arvonimen tulee mahdollisuuksien mukaan kuvata henkilön elämäntyötä. Lisäksi asianomaisella edellytetään olevan yhteiskunnallisia ansioita. Sotakamreerin arvonimen saaneet ovat olleet ammatiltaan nimismiehiä, mutta joukossa on esimerkiksi henkilökirjoittajia, majuri ja kirjailijia. Itsenäisyyden aikana v:sta 1920 lähtien tätä

Sotakamreeri Seppo Yli-Norppa.

arvonimeen on myönnetty vain 56 henkilöille

Arvonimeen ei liity oikeuksia eikä velvollisuuksia.

Arvonimeä koskeva hakemus osoitetaan tasavallan presidentille. Arvonimi on aina saajalleen julkinen

arvonannon osoitus yhteiskunnan hyväksi tekemästään työstä. Monet arvonimen saajat ovat eläkepäivillään jatkaneet maanpuolustustyötä monipuolisissa yhteiskunnallisissa tehtävissä sekä sotaveteraanien ja sotainvalidien parissa.

Seppo Yli-Norppa teki työuransa poliisin palveluksessa 1961 lähtien, josta jäi eläkkeelle 1997. Jo vuodesta 1992 hän kuitenkin osallistui veteraanityöhön oman toimensa ohella toimiessaan Kannuksen sotainvalidien sihteerinä. Keski-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtajaksi hän siirtyi 1995. Tämä työ jatkui yli 20 vuotta, josta tehtävästä hän on irtisanoutunut 1.8.2015 lähtien. Veteraanityöstä yli 18 vuotta hän teki ollessaan eläkkeellä poliisin työstä. Edellisten tehtävien lisäksi hän on toiminut yli 11 vuotta Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen puheenjohtajana. Maanpuolustustyö ja Reserviläistoiminta ovat olleet hänen harrastuksenaan 1970 luvulta lähtien.

RUL:n kultainen ansiomitali Tasavallan presidentti Sauli Niinistölle

Puolustusministeri on päivämäärällä 4.6.2015 myöntänyt Suomen Reserviupseeriliiton kultaisen ansiomitalin Tasavallan presidentti **Sauli Niinistölle**. Kaikkiaan puolustusministeri myönsi 23 Suomen Reserviupseeriliiton kultaista ansiomitaleita soljen kera ja 65 kultaista ansiomitaleita.

Suomen Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitalin soljen kera myönnettiin pitkäaikaisesta ja erityisen ansiokkaasta toiminnasta mm. **Jaakko Lambergille** Mikkelistä, **Antti Roiko-Jokelalle** Kannuksesta ja **Jukka Sysilammelle** Seinäjoelta. He ovat toimineet pitkään useissa eri tehtävissä RUL:n yhdistys-, piiri- ja liittotasolla.

Suomen Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali on myönnetty mm. puolustusvoimien esikuntapäällikkö **Juha Rannikolle**, Jääkärisäätiön puheenjohtaja **Asko Kilpiselle**, RUK:n edelliselle johtajalle **Timo Pöystille**, Reserviläisliiton toiminnanjohtaja **Olli Nybergille**, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen edelliselle toiminnanjohtajalle **Pekka Tuunaselle** sekä RUL:n 2. varapuheenjohtajalle **Sampo Puoskarille**.

Liiton omista aktiiveista kultaisen ansiomitalin saavat lisäksi mm. **Simo Jääskeläinen** Kuopista, **Tuomas Kuusivaara** Valkeakoskelta, **Harri Norismaa** Joensuusta, **Petteri Närä** Oulusta, **Timo Uusimäki** Kempeleestä sekä **Sakari Väliahde** Helsingistä.

Puolustusministeri Carl Haglundin päivämäärällä 4.6.2015 Suomen Reserviupseeriliiton esityksestä myöntämät ansiomitalit (nimen perässä huomionosoituksen saajan kotipaikkakunta tai -yhdistys):

Suomen Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali soljen kera (RUL am sk): yllil Arto Ahokas, Noormarkku, yllil Peter Gorschnelk, Valkeakoski, yllil Kari Haapala, Järvenpää, kapt Kari Hämäläinen, Viitasaari, yllil Martti Kempainen, Pieksämäki, maj Arvo Kinnari, Kitee, kapt Jouko Koivunen, Iisalmi, kapt Markku Koskimäki, Rauma, inskapt Jaakko Lamberg, Mikkeli, yllil Jukka Luotola, Tikkurila, kapt Jukka Mattila, Pohjois-Helsinki, yllil Osmo Naakka, Iisalmi, yllil Juha Sysilampi, Pieksämäki, kapt Juha-Matti Ritakallio, Kangasala, maj Antti Roiko-Jokela, Kannus, kapt Kalevi Rämö, Kalvola, kapt Eero Salminen, Tikkurila, yllil Jaakko Sievänen, Pohjois-Helsinki, maj Jukka Sysilampi, Seinäjoki, maj Arto Teittinen, Ylöjärvi, kapt Juha Tompuri, Myllykoski, kapt Heikki Valkonen, Tapiola, ltn Olli Wilén, Hyvinkää

Suomen Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali (RUL am): vänr Seppo Aalto, Hyvinkää, maj Jorma Anttonen, Savonlinna, yllil Juha Aro, Punkalaidun, evl Panu Bergius, Vesilähti, kapt Antti Eteläpää, Joensuu, ltn Veikko Hallila, Ähtäri, yllil Mikko Hautala, Raisio, maj Martti Heinisuo, Ikaalinen, yllil Pellervo Heranen, Raisio, kapt Jan-Aulis Hiltunen, Savonlinna, yllil Janne Hyvärinen, Kuopio, ltn Heikki Hämäläinen, Pihlpuudas, kapt Esko Isohannu, Kankaanpää, kapt Juha Jalakanen, Oulu, kapt Juha Jouppe, Sissikerho, kapt Kalervo Juhola, Hyvinkää, kapt Raimo Jämsä, Haukipudas, yllil

Hannu Jäppinen, Pieksämäki, ltn Paavo Jääskelä, Haukipudas, kapt Simo Jääskeläinen, Kuopio, kapt Pertti Kakkola, Joutseno, kapt Matti Kariniemi, Kanta-Helsinki, ltn Miiika Kelamo, Tuusula, prknr Asko Kilpinen, Helsinki, yllil Jari Kiviniemi, Äänessuut, ltn Seppo Korpivuoma, Kuhmo, maj Pekka Kunnas, Sipoo / Porvoo, ltn Tuomas Kuusivaara, Valkeakoski, ltn Arvo Kärkkäinen, Haukipudas, kapt Pekka Kärkkäinen, Mikkeli, kapt Jyrki Latvala, Kalvola, maj Juha Leppänen, Kankaanpää, vänr Mauri Lindroth, Simo, yllil Raimo Liukku, Kitee, yllil Heikki Luoto, Hyvinkää, kapt Kari Löfgren, Jyväskylä, yllil Panu Majjala, Kangasala, maj Ari-Pekka Meuronen, Lappeenranta, kapt Markku Mikkonen, Oulu, yllil Erkki Naumanen, Porvoo, Tasavallan presidentti Sauli Niinistö, Helsinki, yllil Hannu Nieminen, Nastola, maj Harri Norismaa, Joensuu, maj Aapo Nurmi, Sastamala, yllil Petteri Närä, Oulu, vääp Olli Nyberg, yllil Jari Oikarainen, Kuusamo, kapt Antero Oksanen, Espoo-Kauniainen, yllil Jaakko Pietilä, Haukipudas, ltn Sampo Puoskari, Oulu, ev Timo Pöysti, Helsinki, v-amir Juha Rannikko, Helsinki, ltn Kim Rosqvist, Pyhtää, ltn Leo Seppänen, Haukipudas, kapt Paavo Simola, Lauritsala, maj Risto Sivula, Virolahti, Miehikkälä, kapt Kari Tanninen, Imatra, kmdr Jon Erling Tennvik, Norja, kapt Jarkko Tikka, Messukylä, prknr Pekka Tuunanen, Tikkakoski, yllil Timo Uusimäki, Kempele, kapt Juhani Vakkuri, Tuusula, yllil Janne Viheesaari, Tammela, lääk. maj Eero Virkunen, Kuusamo, maj Sakari Väliahde, Kanta-Helsinki

RUL:n ansiomitalin historiaa Vuonna 1935 perustettiin Suomen Reserviupseeri-

liiton kultaisen ansiomitalin (RUL am), alun perin kultaisen ansiomerkin, myöntää nykyisin puolustusministeri liittohallituksen esityksestä.

Kultainen ansiomitali voidaan myöntää liiton jäsenyhdistyksen jäsenelle, joka on erityisen ansiokkaasti on toiminut RUL:n tai sen jäsenyhdistysten tarkoituksen ja reservin upseeriston yhteisten pyrintöjen edistämiseksi.

Liiton jäsenelle mitalin myöntämisen edellytyksenä on, että asianomainen on toiminut aktiivisesti ja ansiokkaasti muutoin reserviupseeritoiminnassa.

Kultainen ansiomitali soljen kera voidaan myöntää aikaisintaan seitsemän vuotta kultaisen ansiomitalin luovuttamisen jälkeen liiton jäsenyhdistyksen jäsenelle, joka on jatkuvasti ja erityisen ansiokkaasti on toiminut Suomen Reserviupseeriliiton tai sen jäsenyhdistysten tarkoituksen ja reservin upseeriston yhteisten pyrintöjen hyväksi. Osallistuminen on tapahtunut joko johtotehtävissä tai erittäin pitkäaikaisena muutoin aktiivisena toimintana.

RUL:n kultainen ansiomitali voidaan myöntää myös liittoon kuulumattomalle Suomen kansalaiselle, joka on erityisen ansiokkaasti ja pitkäaikaisesti on toiminut maanpuolustuksen hyväksi ja RUL:n tarkoituksen edistämiseksi.

RUL:n ansiomitalit myönnetään päivämäärällä 4.6. Kyseessä on liiton ainoan kunniapuheenjohtajan, Suomen Marsalkka **Carl Gustaf Emil Mannerheimin** syntymäpäivä ja puolustusvoimain lippujuhlan päivä.

ABC Kannus palvelee

**MA-PE 6-21
LA-SU 8-21**

abc-kannus.fi

- Elintarvikemyynti
- Veikkaus
- Polttoainemyynti
- Kahvio
- Polttoöljyn suoramyynti
- Kukkamynti
- Paistamme leipää

Bonusta jopa 5 %

ABC Kannus

Junkkalantie 1
puh. 020 780 8420

**KANNUKSEN
VESIOSUUSKUNTA**

Siltakatu 4 A, Kannus Puh. (06) 8741 400
www.k.vesi.fi

- KULJETUKSET PÄIVITTÄIN YMPÄRI MAAKUNTAA
- MUUTTOKULJETUKSET

KULJETUSPALVELU
Pasi Syrjälä Ky

Rekiläntie 581, 69100 Kannus
Puh. 040 7156 049, 06-873 407

**Autokorjaamo
NIKOR OY**

Koutosentie 14, 69100 Kannus
☎ 010 3270 440

Varainkeräys sotiemme veteraanien hyväksi sujui mallikkaasti

Alikersantti Jesper Gädndäs on ottanut viimeisiltä kerääjiltä rahalippaat vastaan Prisman tiloissa, jonka jälkeen alkaa viikonloppuun vietto.

Vaasan keräyspiirissä kevään keräys tuotti lähes 36.000 euroa. Porin prikaatiin kuuluva Pohjanmaan Jääkäripataljoonan ryhdyks keräysjoukkue Vaasan Sotilaskodin edustalla tulopuhuttelussa.

Kokkolan Seudun Lottaperinne ry:n 10-vuotisjuhla

Hyvä juhlaväki!

Tänään kirkkoissa luetaan helluntain vanhaa lukukap-paletta. Siinä on paljon hä-mästyneitä ja hämmennynei-tä ihmisiä. Jumala vuodattaa Henkensä, alkaa kirkon aika, jossa myös me olemme mu-kana. Erilaiset ja eri puolilta tulleet ihmiset kuulevat pu-hetta Jumalan suurista teois-ta omalla ymmärrettävällä kielellään:

"Kun sitten koitti hellun-taipäivä, he olivat kaikki yhdessä koolla... He näkivät tulenlieskoja, kuin kielä, jot-ka jakautuivat ja laskeutuivat itse kunkin päälle. He tulivat täyteen Pyhää Henkeä... ja hämmästy valtsi kaikki.. Meitä on täällä partilaisia, meedialaisia ja elämilaisia, meitä on Mesopotamiasta, Juudeasta ja Kappadokiasta, Pontoksesta ja Aasian maa-kunnasta, Frygiasta, Pamfy-liasta, Egyptistä ja Libyasta Kyrenen seudulta, meitä on tullut Roomasta, toiset meistä ovat syntyäeräisiä juutalaisia, toiset uskoomme kääntyneitä, meitä on kreeta-laisia ja arabialaisia – ja me kaikki kuulemme heidän ju-listavan omalla kielellämme Juamalan suuria tekoja..." (Ap.t. 2: 1-13)

Erilaiset ihmiset kuulevat puheen Jumalan teoista, Kristuksesta, rakkaudesta ja turvallisuudesta, jotka alati ympäröivät meitä.

Minusta tuntuu, että minua on viikon ajan valmennettu tähän juhlaan. Lottaperinteen juhla ja Kerttu Peltoniemen työ muistuttavat, kuinka yhteisö on koonnut voimansa ja tehnyt työtä sen eteen, että elämä voisi jatkua vaikeista olosuhteista huolimatta.

Kuluneen viikon ajan, maanantaista perjantaihin, tässä samassa salissa kokoontui n. 60 ihmisen joukko pohtimaan, miten tänä

päivänä pitäisi varautua, jos yhteiskunnan elämään tulee häiriötilanne tai joudutaan poikkeusoloihin. Itsekin sain olla mukana. Kyse oli Pohjanmaan alueellisesta maanpuolustuskurssista. Yhteiskunnan eri toimijat kertoivat omasta varautumisestaan ja samalla saatiin kuvaa siitä, kuinka tärkeää yhteistyö on häiriötilanteissa.

Kurssin tunnelma antoi ehkä pienen aavistuksen siitä, mitä sota-ajan varautumiseen on voinut kuulua; kuinka on jouduttu ennakoidaan riskejä ja kuinka on pitänyt toimia, kun tilanteet ovat olleet ennakoimattomia.

Kurssin alkutervehdyksen esitti Aluehallintoviraston AVI:n ylijohdaja Jorma Pitkämäki. Hän nosti esiin "turvallisuuden" käsitteen ja totesi, että se on meidän aikanamme paljon käytetty sana. Turvallisuudesta puhutaan paljon. Sitten hän avasi tuota termiä ja sanoi, että tärkeä osa turvallisuutta on myös "turvallisuuden tunne". Turvattomuus on ihmiselle vaikeaa. Tämän jälkeen sitten pitkin viikkoa pohdittiin, miten eri

toimijat ovat varautuneet häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Mm. yhteistyö ja oikean tiedon välittäminen korostuivat.

Ihminen kaipaa turvallisuutta. Eläkkeen ja jaksakseen ihminen tarvitsee turvallisuutta. Turvallisuus voi olla ulkoista ja sen eteen meidät on kutsuttu toimi-maan, jotta kaikilla yhteisön jäsenillä olisi hyvä olla. Turvallisuus on myös sisäisen asia. Itse asiassa toimiminen yhteisössä tarvitsee myös sisäistä turvallisuutta. Turvaton joutuu tekemään työtä oman turvallisuutensa löytämiseksi. Sisäinen turvallisuus kääntää ihmisen lähimmäiselle ja yhteisölle.

Minusta tuntuu, että Kerttu kääntyi lähimmäiseen päin ja teki työtä yhteisön eteen sekä yhteiskunnan alueella että seurakunnan kautta. Muistan kuinka Kerttu oli ystävällinen ja rohkaiseva meitä seurakun-nan työntekijöitä, nuoriakin työntekijöitä kohtaan.

Helluntaista elävä kirkko kertoo, että sisäinen turvallisuus on myös meille annettu lahja. Erilaisina ja eri puolilta tulevana kuulemme

Järjestön edustajat laskevat seppeleen kunniapuheenjohtaja Kerttu Peltoniemen haudalle.

puheen Jumalan suurista teoista, Kristuksesta, rakkaudesta, turvallisuudesta, joka ympäröi ja kantaa meitä, ja joka on kaiken toiminnan hyvä lähtökohta.

Sisäinen turvallisuus on ihmeellinen asia. Joskus se voi olla ikään kuin hukassa; en näe läsnäolevaa turvallisuutta, Kristusta. Mutta siihen meillä on lupa turvautua elämän tuomista hämmennyksistä huolimatta. Se antaa rohkeuden kääntyä lähimmäiseen päin ja toimia yhteisön hyväksi.

Kaupunginjohtaja

Antti Isotalus:

Kymmenen vuotta sitten Keski-Pohjanmaan rintamanaiset ry täytti 20 vuotta. Silloinkin lainasin Veteraanien iltahuuto –laulun sanoja ja ajatuksia: "Kerto-kaa lapsenlapsille lauluin, himmetä ei muistot koskaan saa!" Kokkolansedun Lottaperinne ry. on tätä laulun sanomaa noudattaen tehnyt työtään ja tekee sitä vastakin. Esimerkiksi Vartioliinan eli kaupunginteatterin edustalla olevan, Pekka Jylhän veistämän, Lotta-patsaan hankkiminen oli sinänsä hieno saavutus ja sen merkitys aikojen saatossa korostuu, kun sen äärellä lapsille kerrotaan, mitä se esittää ja mikä lottaa-te on. Itse lottien kertoma perinne tietysti säilyy kirkkaimpana, seuraava sukupolvi tuntee äitiensä kertomukset mutta sen jälkeen on suurena vaarana, että muistot himmenevät, ellei niitä tar-koituksella vaalita. Siis mihin tarkoitukseen muistoja tulee vaalia: Kunni-oiamme lottien työtä. Silloin kun isänmaa oli todellisessa vaarassa, tarvittiin kaikkien työpanosta; miehet olivat taistelutehtävissä, naisille, lapsille ja vanhuksille jäi kotirintaman tehtävät. Siihen

aikaan ei ollut työttömyyttä, suurin osa töistä tehtiin lihasvoimin ja kun miesten työpanos kotoa puuttui, sitä jäi liikaakin kotona olevien har-teille. Mutta sota oli yhteinen asia ja pääasia isänmaan itse-näisenä säilyttäminen, siisä osa työkuntoisista naisista tarvittiin lottatehtävissä, ku-ten muonittajina ja sairaan-hoitajina rintamalla, tähystä-jinä ja sairaanhoitajina sekä monissa muissa tehtävissä kotirintamalla. Tämä mah-dollisti taistelukuntoisten miesten pitämisen taistelu-alueilla, missä heitä kipeim-min tarvittiin.

Historia on siis yksi asia, jonka tunteminen on aiheel-lista. Asenne, tahto, usko, usko Jumalaan ja myös omiin kykyihin ovat asioita, joiden merkitystä ei voi liikaako-rostaa. Isänmaan rakkaus, rakkaus sen asukkaisiin, koti ja kaikkien hyvinvointi, ah-keruus, rehellisyys, työ kaik-kien hyväksi, rauhantahto ovat lottien arvoja, vaalimi-sen arvoisia asioita ja perin-teitä, joita voimme kiillottaa omassakin elämässämme; ne eivät saa himmetä. Haluam-mehan jättää tämän maan hyvänä lapsillemme ja las-temme lapsille.

Toivotan onnea juhlivalle yhdistykselle, sen toimihen-kilöille ja jäsenille. Hyvää kesää teille kaikille sekä Kokkolan kaupungin että omasta puolestani.

Parhaimmat onnitelut 10-vuotiaalle Kokkolan Seudun Lottaperinneyhdistykselle!

Maanpuolustustyö ja Lotta-perinne ovat kiinnostaneet minua aikuisiällä vanhem-pien kodin perintönä. Tätä harrastusta pääsin toteutta-maan Kokkolaa muutettu-amme 1980-luvun lopussa, kun tutustuin yliopettaja

Kokkolan kaupungin tervehdyksen esitti juhlassa kaupunginjohtaja Antti Isotalus.

Kerttu Peltoniemeen ja sain olla hänen ystävänä neljän-vuosisadan ajan.

Hän toimi siihen aikaan Kokkolan Kotitalous- ja Sosiaalialan oppilaitoksen johtokunnan puheenjohta-jana, kun taas itse aloitin työni naapurikoulun Kokkolan kauppaoppilaitoksen rehtorina.

Meitä yhdisti yhteinen arvomaailma: koti, kirkko ja isänmaa. Ihailin Kertun visionäärisyyttä ja energisyyttä ja halusin oppia häneltä erilaisia asioita, ei vähiten perinteitä.

Ajatus Lotta-patsaasta sisältyi yhteisiin keskusteluihimme jo parikymmentä vuotta sitten. Se tuntui tavoitteelta, johon päästäisiin yhteisin voimin, kunhan ei anneta periksi. Rahoituksen tarve oli suuri ongelma. Sitä haastetta helpotti nimityk-seni maakuntarahaston hoi-tokuntaan. Puheenjohtajana pääsin kehittämään isoja hankkeita, joita voitiin rahoittaa kulttuurityönä ilman erillisiä apurahapäätöksiä. Tarvittiin Lottaperinneyhdistys hakijaksi.

Marja-Liisa Tenhunen

Seppeleen lasku Lottapatsaalle.

Juhlaväkeä Lottapatsaalla Kaupunginteatterin (ent. suojeluskuntatalon) edessä.

Arvoisat juhlaröki!
Kypät naiset ja herrat!
Kunniotettavat lotat ja veteraanit!

[illegible]

Kuulua Peltomiesi jätti asetuksensa
jäljeltä kotikaupunkinsa maapöytä-
rakkeen sen ei ollut syntynyt
tässä kaupunkissa vaan tässä
kaupunkia ympäröivästä ma-
kunnasta, kuitenkin usumme et
muunnoksista Kottolassa on
muunnoksensa olivat Sokeri oika-
na kääntänyt Kalle Peltomies-
miehen nimi tässä kirkossa ja
syntynyt Söderin jälkeen. Hän
oli opettaja ja leikkonantaja, mutta
myös kaupungin rakentaja, eikä
vain koton ja muuten lausuttajana,
vaan myös kaupungin ja Kuor-
kunnan luottamushenkilö ja yhtiö-
kunnallisen rakentajan.

Suomen kirkon antonsa ja oppi-
laisten opettajana. He olivat ja
osaavat antaa kirkossa ja ar-
votuksena ihmisen ja opettajana.

Kalle Peltomiesin muistotähteenä
ja muistoksi Söderin, Söderin
elämä kirkossa, on kirkon
ei ollut kirkonkanta.

Arvoisat kutsuvieraat, lotat, sotaveteraanit ja yleisö.

22.5-05 valtakunnallisen lottapahtuman yhteydessä pidettiin kokous, jossa perustettiin Kokkolanseudun lottaperinneyhdistys. Alkuunpanijana oli yliopettaja Kerttu Peltoniemi. Hänestä tuli myös yhdistyksemme puheenjohtaja. Myöhemmin myös kunniapuheenjohtaja. Sihteeriksi lupautui Kaija Jestoi, hän on uskollisesti jatkanut koko toiminnanajan. Myös Kerttu Rautila-Holma on toiminut puheenjohtajana. Kerttu Peltoniemen suuri haave oli saada kokkolaan lottapatsas muistoksi maamme ensimmäisestä lottapiiristä, joka perustettiin v. 1921. Myös Runebergin kirjoittaman lotta Svärd runon esikuva Brita Johanna Granlund oli syntynyt myös kokkolalaisena. Kiitos Kerttu Peltoniemen uurastuksen, kulttuurirahaston apurahan, sekä kaupungin, eri yriytsten ja monien yksityisten rahoittamana saamme nyt ihaila lottapatsasta entisen Vartioliinan edessä. Patsas paljastettiin 7.9.2008. Patsaan on suunnitellut ja toteuttanut Toholammilla syntynyt kuvanveistäjä Pekka Jylhä. Vuodenvaihteessa maassamme oli 26 lottaperinneyhdistystä me kaikki haluamme kunnioittaa ja säilyttää tietoa jälkipolville lottiemme, pikkulottiemme ja kotirintamaisien isänmaamme hyväksi tehdystä työstä ja uhrauksista. Näitä muistaen olemme järjestäneet tähän 10 vuotisjuhlan ja toivon teidän viihtyvän juhlahetkessämme johon olette kaikki sydämellisesti tervetulleita.

Kokkolan Seudun Lottaperinne ry:n 10-vuotisjuhla
Päättösanat. Anna-Liisa Sysimetsä, hallituksen jäsen

On kiitoksen aika.

Sydämelliset kiitokset kaikille, jotka kunnioititte juhlaamme läsnäolollanne. Suuret kiitokset kaikille ohjelmaan osallistujille ja tervetuloa tuleville. – Vieraat tekevät juhlan. Kiitos myös Kokkolan kaupungille ruuasta ja kahvista.

Lottaperinneyhdistys pyrki nimensä mukaan edistämään Lotta-aitteen säilyttämistä ja tunnetuksi tekemistä uusille sukupolville.

Esikuvamme olkoon urheilurintamainenne joukko, joka viimeiset vuosikymmenet on saanut ansaittua tunnustusta nuoruusvuosiensa rohkeasta toiminnastaan isänmaamme hyväksi. - Valtakunnallisesti Liitto lopetettiin pari vuotta sitten jäsenten ikääntymisen vuoksi. Onneksemme täällä vielä on muutama Rintamallorallin mukana.

Keskipohtajanmaan rintamamaiset toimittivat oman lehden Harmaa Nuoruus parikymmentä vuotta sitten. Olen siitä poiminut muutamia näytteitä tähän.

Kokkolalainen Kaija Seikkula kirjoittaa alalehdellä:

"Harmaa väri on kaunis väri. Se ei ole alakuloisuuden, epätoivon eikä masennuksen väri. Meille 40- luvulla herkinut nuoruuttamme eläneille se tuo mieleen yksimielisyyden, rohkeuden, isänmaanrakkauden sekä vahvan uskon ja luottamuksen tulevaisuuteen. Harmaa on ylitse vuosikymmenien yltäneen ystävyysväri. Aika, jota taakse jäänyttä nuoruutta olemme pyrkinet kuvaamaan tässä lehdessä. Väriä, joka ankeudesta huolimatta pystyy yhä säteilemään valoa tähän päivään."

Kokkolassa päivätyönsä lääkärinä tehnyt **Toini Tamminen** toimi 18-vuotiaana koulutyttonä jatkosodan hyökkäysvaiheen aikana muonituslottana. Toini Tamminen päiväkirjamerkinnöistä;

21.8.-41 torstai
"Tytkit jyskyivät hirmuisesti koko päivän. Se kuului Käkisalmen motista. Viipurin suunnalla oli taivas punaisena loimusta Jyrinä kesti koko yön."

14.9.-41 sunnuntai
 ”Nousin ylös vasta puoli seitsemään, kun kerrankin sain nukua. Aamulla oli Kirkkojoen kirkossa ensimmäinen Jumalanpalvelus sen suuren hävityksen ja häpäisyn jälkeen, jota olivat tehneet. Leirilläme menin kirkkoon kaikki muut paitsi vartiomiehet peluvinäpystäjäni sekä minä itse, joka jäin puuroa keittämään. Kuuntelin keittäen ovelta, kun kirkosta kuului virsi :Jumala ompi linnamme. Mieleni täytti suuri lautoja ”

On sanottu, että menneisyys asuu meissä, ja näinhän asia on . Ilman menneisyyttä ei ole tätä päivää. Menneitten aikojen unet ja unelmat , surut ja vaikeudet ja kauan, kauan sitten eletty harmaa nuoruus omalla tavallaan rikastuttavat tätäkin Armon vuotta 2015.

Arvion, juhline Kokkolan Seudun Loppuajan yhdistys.
Hyvät juhlat viennat.

Inon kalle rintamalotat, tällä kertaa radastin, seurak-
dukseen, johon ajellynneet kot. rintaman lotat, mutten
ennen kaikkea sotatrimialueiden lotat.

Me tiedämme, minkälainen on ollut sodassa muutama mai-
pena, jopa leimi-ikäisenä, kieltä jossakin.

Ne tiedämme, mistä tietäkö tämän päivän muori, tietäkö kuomispäivän muori? Vastaus on varoittevasti tyyli: eivät he tiedä!

Nyt suuntaamme katseemme maamme lotteperinne-
yhdistykseen. Teillä on ravaimet käsissänne. Kieräkää

Maailman tiedon oimaksi, kootaan me kokonai uudetiksi,
jotka tallennat. Tulevia tutkijoita ja historian
kirjoittajia varten. Sana siellä on li'lopanderi,

Taguini paikkansa pitäisi tieton omistaja. Nämön
 rita vain kantakunnalla, joka tuntee monni-
 syksen ^{toimiston}, on tulevaisuus!

En takaisin paikallistalolle. Yhdistyksen on
takanaan enimmäinen 10 vuotistaigalo, kiitos
pöti.

Tulokalle vuorokauskummalle toivomme teille
menestystä, iloista työntekoa ja jaksamista.
Olette oikealla tiellä!

Kaikkien loihin mukista!
Kiitos!

Bruce-Gardner School
Hillmontine 27.5.15

75 vuotta Talvisodasta – reserviläiset muistavat

“Näillä mennään,” tuumi Talvisodan muistohiihtotapahtuman johtaja Sakari Hannula, kun vähän ennen lähtöhetkeä odoteltiin vielä erästä alueen metsäautoteille eksynnyttä osanottajaa. Ehkä keväinen keli ja samanaikaiset muut reserviläistapahtumat olivat syynä siihen, ettei nyt päästy edellisvuosien osanottajajoukkoihin, mutta kaikkiaan viitisenkymmentä miestä oli paikalla joko itse hiihtämässä tai huolto- ja järjestelytehtävissä.

Lipunnosto, kunniavartio ja kisahartaus.

Lähdön tunnelmaa, huuli lentää ja vauhdinjakoa suunnitellaan.

Miksi muistelimme?

Talvisodan päättymisen 75-vuotispäivän muistohiihto hiihdettiin 13:n kerran Kälviällä, lauantaina 14.3.2015. Sukset, siteet, sauvat, lumipuvut ja huopavuorikumisaappaat oli noudeutu MPK:n Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön varastolta Kokkolasta, kaikki oli valmista. Sää oli loistava aamusta alkaen, mutta se vähä lumi, mitä vielä jäljellä oli, alkoi pehmetä vasta iltapäivällä.

Pasi Palmu (ylil. res), Sley:n K-P:n piiripastori, piti juhlallisen lipunnoston jälkeen kisahartauden, jossa hän muistutti mieliin 75 vuoden takaisia suomalaisten tunteja, ja sivusi myös niitä ajatuksia, joita reserviläisten mielissä liikkuu näinä eurooppalaisesti katsoen kirstyntyneinä aikoina. Huoli on aiheellinen, mutta emme saa provosoitua. Muiden veteraanilippujen ohella kunniaksi teki myös Keski-Pohjanmaan Sotilaspoikien lippu, jonka kantaja Jussi Isotalo painotti perinteen ylläpidon tärkeyttä.

Olosuhteisiin nähden hyvä suoritus

Vaikka kyseessä ei ollutkaan mikään kilpailu, niin miesten puheissa kuului odotettavissa olevan hiihtosuorituksen vaatavuus ja hienoinen epäily siitä, onko oma kunto kohdallaan ja ovatko aikaisemmin talvella hiihdetyt kilometrimäärät riittäviä

koitoksen edessä. Joku oli kolmatta kertaa suksilla, joku toinen oli jo ehtinyt hiihtää sen maagisen 1 000 kilometriä.

Muutamia viikkoja aikaisemmin olleet leudot kelit olivat sulattaneet enimmäkseen lumet maastossa. Varvut ja sammaleet loistivat vihreinä metsissä, ja alueen tiestö oli paikoin jäinen, paikoin auringon ja hiekoituksen sulattama. Ensimmäinen (ja samalla viimeinen) osuus piti kävellä suksien kinalossa tai olalla kantaen, kunnes pienemmällä metsäautotiellä päästiin hiihtämään. Käytännössä lunta oli vain avoimilla soilla, jonne tapahtuman järjestäjät, Kälviän Reserviläiset, olivat suunnitelleet ja lumitilanteen muuttuessa pariinkin otteeseen muuttaneet reitin n. 20 km pitkäksi lenkiksi. Ei puhuttakaan luiselutyylistä eikä latuauralla ajetuista suksiuurista, vaan karheaa, paikoittain jäistä ja vuoroin pehmeää moottorikelkkauraa kääkärämäntyjä ja varpumattaita kiertäen! Saaren Matti jälkipään valvojana varmisti moottorikelkkallaan, että tarvittaessa sai uuden sauvan tai siteen

Lunta oli enemmän vain soilla ja aukeilla paikoilla, metsässä saatettiin lykkiä paikoin puhtaalla sammalikolla. Sakari Hannula johtaa joukkoaan.

rikkoutuneen tilalle, ja ettei kukaan uupuisi välille.

Suurin piirtein puolimat-kassa oli mahdollista valita lyhyempi reitti. Tässä risteyskässä sijaitsi huoltopiste, jossa oli tarjolla nuotio, makkaraa, mehua ja muuta virvoitusta. Nyt oli hyvä huoltaa sekä miestä että hiihtovälineitä. Huollon väepeliryhmä kannusti hiihtäjiä omalla hurrilla sotilashuomorillaan, ja ehkäpä siksi jokainen hiihtäjä kiersikin sen pidemmän lenkin. Karvalakkia täytyy nostaa myös 74-vuotiaalle Aarno Pallaspurolle, hiihtäjien vanhimmalle!

Huolto pelaa eikä pelkää

MPK:n Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön talousryhmä oli tuonut paikalle oman keittimen, jolla Hakkion Sanna ja Ville ammattitaidollaan ja vuosien kenttäkokeneuksella loivat gourmet-tasoisia hernekeittoja, josta sattumia ei puuttunut! Palon Pirtin viereiseen, Peltokorven ja Välikylän Metsäystseuran hallinnoimaan huoltorakennukseen, oli pystytetty voileipä- ja kahvilinjasto, ja hallin toisessa päässä sijaitsi hiihtäjille varatun välineistön jako- ja purkulinja.

Siirilän Mikan vastuualueena oli saunan lämmitys ja grillikodan tulet, joten hiihtäjät pääsivät heti löylyihin huoltamaan lihaksiaan ja siten vielä syömään tukevasti ennen kotimatkaa - kuka Lapualla, Lohtajalla, tai kuka minnekkin.

Koska tapahtumassa käytetty kalusto oli pääpiirteis- sään MPK:n K-P:n koulutus- ja tukiyksikön omistamaa, se huollettiin sotaväen mallin mukaan luovutuskuntoon heti paikan päällä. Sukset ja sauvat kuivatettiin ja niputettiin, ja lumipuvut ja kumisaappaiden huopavuoret ripustettiin pihamäntyihin vedettyihin naruuihin. Au- rinkoinen keväthuuli hoiti tehtävänsä.

Kiitos hyvin järjestetystä tapahtumasta kuuluu Kälviän Reserviläisille, kurssinjohtaja Sakari Hannulalle ja kurssiväepeli Pekka Isotalolle avustajineen!

Entä mikä oli voittajan aika? Jokainen osallistunut oli voittaja, mutta epävirallisen ajanoton mukaan suks- set nostettiin hankeen ajassa 4.09.32,3.

Kuvat ja teksti:
Jouko Liikanen

Muistolyhdyt palauttavat mieliimme talvisodan uhraukset ja kansamme kohtalonhetket.

Talvisotahiihdon väepeliryhmään kuulunut Simo Säippä keskittyi vaihteeksi vaatehuoltoon.

Hakkion Villen reseptit on ajettu sisään useissa MPK:n harjoituksissa.

75 vuotta talvisodan päättymisestä

Sodan päättymisen muistoksi Pohjanmaan Sotaorvot kokoontuivat yhteiseen tilaisuuteen Vaasan Pelastusarmeijan tiloihin 13.3.2015.

Tilaisuuden aluksi Pelastusarmeijan Vaasan osaston majuri Ilkka Nummela kertoi järjestön historiasta ja seurakunnan kristillisestä toiminnasta.

Kaatuneitten Omaisten Vaasan piirin aluesihtööri Tommi Sinko toivotti alkupuheenvuorossaan myös väen tervetulleeksi ja vähän pahoitteli sitä, että Vaasan alue tahtoo jäädä osittain pimentoon Pohjanmaan Sotaorvojen toiminnassa.

Tilaisuudessa, jonka juontajana toimi Mauri Öljymäki oli runsaasti vapaamuotoista ohjelmaa mm. Erkki Markkula esitti sota-ajan lauluja ja häntä säesti Pentti Sihtola mandoliinilla. Anna-Liisa Jussila lausui Aale Tynnin runon "Kaarisilta" ja Anneli Laulainen runon "Enkelin rukous" ja laulun "Isän tähti".

Aira Rissanen kertoi omaa elämäkertaa ja lausui runon "Isälleni". Armas Olavi Kuusisto kertoi myös omasta lapsuudestaan ja päätti omaan tunteisiin vetoavaan runoon "Pölyhiukkanen". Raili Perttu esitteli Kyrönmaan sotaorvoista kertovan kirjan "Sota vei isän".

Tommi Sinko kertoi myös Sotaorpotunnuksen jaosta toiminta-alueellamme ja rekisteröinnin jatkumisesta.

Päättösanoina Seija Annola kehoitti katsomaan elämää eteenpäin ja pitämään yhteyttä ja vaalimaan yhteisiä arvoja. Tilaisuuteen osallistui 58 henkilöä. Lopuksi laulettiin virsi 584 – Siunaa ja varjele meitä.

Jaska Kojola

Vas. Mauri Öljymäki, Erkki Markkula ja Pentti Sihtola

Anneli Laulainen

Mauri Öljymäki ja Seija Annola

Isän Tähti

Sanat: Anneli Laulainen (sotaorpo)
Sävel: Hiljaiset sillat (Finlanders)

Et isä takaisin saapunutkaa
jään sua itkien muistelemaan
Usein istuin ja odottelin
niin kaipasin sua

Surun sanoma sattuikin niin
isä lähdit pois taivaasiin
Sinut tähdeksi taivaalle vain
muistoksi sain

*Sä olithan tähtenä taivaalla kuitenkin
näin lapsuuden hetkinä muistelin
myös elämäni tietä kulkiessain
Nyt vanhana taas tähteä muistelen
ja taivaankotiin ikävöin
Mua Vapahtajain sinne johdattaa.*

Joskus tähdet häipyvät pois
kuin niitä ei ollutkaan ois
Elon myrskyissä matkatessain
muistan taas sua

Nyt vanhana kulkea saan
elontaivalta kolhuissa maan
Mutta tähtien loistavan nään
isän nähdä mä saan

Isälleni

Aira Rissanen
Olin viisikymmenvuotias
kun ensikerran sain
sinun kummulles tuoda kukkia
vaikk' kenttää se oli vain

Ei vieras kansa ja vieras maa
osaa kalmistoamme kunnioittaa
sitä tallaavat pallonpelaajat
ja kukkani söivät kai lampahat

Olit sotilas nuori ja innokas
alikersantti ryhmän johdossa
Mitä mietit sä huutaissas ; eteenpäin ?
ehkä toivoit turvaavas maatasi näin
jotta syntymätön lapsesi saa
sitä kerran vapaana taapertaa

Et tiennyt vielä
kaikk' tantereet nää
pian vihollisen valtaan jää
Minä lapsesi - lailla monien muiden
synnyin ilman isää ja äidin turvin
oman evakkomatkini päähän kuljin

Monet kerrat lapsena kaipasin

Enkelin rukous

Anneli Laulainen sotaorpo

Taivaan Isän kaikkein pienin enkeli
kerran se maailmaan matkan suuntasi
kauan kiersi kunnes vihdoinkin löysi sen
kahden nuoren herkän rakkauden

Ihmislapset alttarille vierekkäin
mies ja vaimo ovat tästä eteenpäin
heitä katsellessaan pieni enkeli
nöyrän rukouksen kotiin lähetti

isän polvelle – missä kertoisin
sisimmässäni polttaneen ikävän
josta aina ei tiennyt äitikkään

Ja joskus unissa isän näin
minun luokseni tulevan
kertovan näin:
Joku toinen se kaatunut olikin
isän syliin nauraen kiipesin
parransänkeään hiljaa silitin
mutta herätessä huomasiin
minä jälleen turhia uneksinkin ...

Oli sotilaspastori aikoinaan
isän vierelle rientänyt katsomaan
miten kävi tuon nuoren sotilaan
Hän huomasi kuoleman korjanneen
ja risti kätensä rukoukseen
hän rukoili: syntyvä lapsen
tee palvelijaksi Kristuksen

Tuo rukous lie kantanut taivaaseen
kun nyt seurakunnassa työtäni teen
vasta aikuisena tään ymmärsin
suunnitelmaa valmista toteutin

*Oi Isä anna heille voimaa välittää
tahtoa ymmärtää,
tukea omaa ystävää
suo heille koti jossa toinen kannattaa
kun toinen uuvahaa
niin että rakkaus siellä aina elää saa*

Taivaan Isän kaikkein pienin enkeli
nuoren parin ajatukset aavisti
jakaa halusivat he vanhuuden
kanssa onnellisten lasten lapsien

Armas Olavi Kuusisto

Raili Perttu

Talvisodassa kaatuneiden määrä

Vaasa	117
Isokyrö	82
Jurva	63
Koivulahti	27
Laihia	58
Maalahti	55
Maksamaa	5
Mustasaari	60
Oravainen	26
Raippaluoto	7
Sulva	38
Vähäkyrö	55
Vöyri	55

Vartiassa

Ilkka Nummela

Sotaorvot kesäretkellä

Pohjanmaan sotaorpojen kolmpäiväinen kesäretki suuntautui 2.–4.6. Jyväskylän ja Mikkelin seudulle. Ensimmäisenä kohteena oli Tikkakoskella sijaitseva Keski-Suomen ilmailumuseo, jossa saimme kuulla oppaan johdolla ilmailuhistoriaa suomen itsenäisyyden alkutaipaleelta sotavuosiin. Perusnäyttelyssä koostuu lentokoneista, lentokone-moottoreista ja lentovarusteista. Yksi näyttelyn mielenkiintoisin kone oli sodan aikainen Brewster Model 239 1-paikkainen hävittäjäkone, jolla hävittäjälentäjä Lauri Pekuri joutui ilmataisteluun 25.6.1942 Itä-Karjalan Seesjärvellä. Pudonneen koneen nostivat yhdysvaltais-suomalais-venäläinen ryhmä elokuussa 1998, joka on lainassa USA:n National Naval Aviation -museosta kesään 2016 saakka.

Toivakassa kävimme tutustumassa kirkon katto-maalauksia. Toivakan päätyomillinen pitkäkirkko on valmistunut vuonna 1882 ja on arkkitehti L.L.Linqvistin käsialaa. Arkkitehti Alvar Aalto korjautti kirkkoa 1920 luvulla. Vuosina 1972-1973 toivakkalainen taiteilija Pellervo Lukumies maalasi kirkon erikoiset kattomaalaukset. Maalauksissa esimerkiksi Jeesus esitään pukeutuneena nuotivaatteisiin. Persoonalliset teokset ovat Toivakan paras matkailuvuhti!

Ennen Mikkeliin saapumista kävimme vielä Kangasniemellä Reissupannu kahvilassa, kun tuota kahvihammasta pakotti, juomassa kahvit viinerin kera tai jäätelöä. Illalla iltaruokailun pääätteksi Cumulus-hotellin kokoustilassa Etelä-Savon Sotaorvot ry:n toimihenkilöt kertoivat oman toimialueen toiminnasta pj. Olavi Putkosen johdolla.

Mikkeli on suomen suurin mökkikunta, josta löytyy jopa 10 400 mökkiä! Vuonna 1838 perustettu kaupunki tunnetaan kauniista historiallisista kartanoista ja museoista. Tänä Mikkeliä on asukkaita 54 000.

Aamupäivä 3.6. aloitimme kahden tunnin oppaan kaupunkierroksella, jonka jälkeen tutustuimme Päämajaan. Mikkeliä toimiva Päämaja tuli tutuksi jo itsenäisyyden alussa vapausseudan ja viime sotien ylipäällikön esikuntana. Mannerheimin jälkimmäisiä miehiä olivat mm jalkaväenkenraali Erik Heinrichs, kenraali Vilho Nenonen, kenraaliluutnantti Aksel Airo ja eversti Aladar

Sotaorpojen ryhmäkuva marsalkka Mannerheimin patsaan Mikkelin Hallitustorilla 4.6.2015. Vasemmalla Pohjanmaan sotaorvot ry:n pj Aulis Karvonen. Marsalkka Mannerheimin patsas eli Päämajapatsas on paraatipaikalla Mikkelin Hallitustorin laidalla, jossa se ollut vuodesta 2003. Patsas sijaitsi aiemmin Mikkelin Suur-Savon aukiolla. Patsas on paljastettu Mannerheimin 100-vuotispäivänä 4.6.1967 ja sen teki nivalalaisyntyinen kuvanveistäjä Kalervo Kallio.

Paasonen. Päämajamuseossa tutustuimme marsalkka Mannerheimin alkuperäisessä asussa olevaan työhuoneeseen. Päämajan kokonaisvahvuus jatkosodan aikana oli 2 500 henkilöä. Viestikeskus Lokki on jatkosodan aikainen päämajan viestikeskus, tilat toimitilat sijaitsivat Naisvuoreen loushitussa kallioluolastossa. Tiloissa toimivat toimistohuoneet, kaukokirjoitinhuone ja puhelinkeskus. Lokki avattiin yleisölle joulukuussa 1995. Naisvuoren näkötorni on yksi kaupungin tunnetuimmista maamerkeistä.

Kenkäveron pappilavintolassa nautimme pappilamenun eli lihakeiton paikallisen leivintuvan rieskan ja näkkilevän kera. Kenkäveron pappilan silloinen kirkkoherra muutti kaupunkiasuntoon vuonna 1969, jolloin alue hiljensi pariksi vuosikymmeneksi. Jos aikaa olisi ollut enemmän, olisimme tutustuneet puutarhaan, jossa kasvaa satoja koriste- ja hyötykasveja. Marjatarhassa satoa tuottavat pensasmustikat, tymit, erilaiset herukat ja omenapuut.

Mikkelistä ajoimme Porssalmen kautta Ristiinaan ja Mäntyharjulle. Tätä tietä kutsutaan vihreän kullan kulttuuritieteksi. Tiet kiertävät Saimaan rantoja

Brewster Model 239 1-paikkainen hävittäjäkone, jolla hävittäjälentäjä Lauri Pekuri joutui ilmataisteluun 25.6.1942 Itä-Karjalan Seesjärvellä. Pudonneen koneen nostivat yhdysvaltais-suomalais-venäläinen ryhmä elokuussa 1998, joka on lainassa USA:n National Naval Aviation -museosta kesään 2016 saakka.

Toivakan sankaripatsas ja sankarihautausmaa. Toivakkalaisia on sankarihautaus 116, sankaripatsas on paljastettu vuonna 1963, kuvanveistäjä Pauli Koskinen

myönteillä upeiden etelä-savolaisen maisemien keskellä. Kokonaisuudessa tien pituus on 400 km.

Mäntyharjulla tutustuimme Veteraanipuistoon oppaan Matti Partion johdolla. Partio kertoi isoisänsä Nestori Partion kaatuneen ja jääneen kentälle talvisodassa Suistamon Tshumeikassa 12.3.1940. Nestoria jäi suremaan puolison lisäksi 9 lasta. Veteraanipuisto ja korsumuseo sijaitsevat Iso-Pappilan alueella, joka on rakennettu vuonna 1995. Puistossa on miehistökorsu, juoksuhaudat ja toisen maailmansodan aikainen tykki. Miehistökorsun sisällä ovat sota-aikaisen kuvien näyttely sekä esineistöä sekä puhdetöitä. Joukossa oli ullaalaisyntiäisen taidemaalari Veikko Vionojan lyijykynällä tehty talvisotapiirustus. Mäntyharjulla kaatui viime sodassa 326 miestä, joista 324 on haudattu sankarihautaan.

Miekankoskelle tullessa Tapio Sinkko toivotti meidän oikein kädestä pitäen tervetulleeksi paikan päällä ja kahvia joimme munkkirinkilöiden kera. Miekankosken kahvila ja uittomuseo on avoinna toukokuun alusta elokuun loppuun asti. Kahvila sijaitsee vanhassa uittotuvassa, josta on mahdollisuus saada kahvia itseleivottujen

rukiisten karjapiirakoiden, ruisleipien ja makean leivonnaisten kera. Kahvilan vieressä olevassa museossa tutustuimme isännän Tapion opastuksella paikalliseen kalastukseen liittyvään perinteeseen. Uittomuseon lisäksi alueelta löytyvät sepänpaja ja Turun rauhan muistomerkki vuodelta 1743.

Päivän päätteeksi tutustuimme Miekankoskella maatalouden historiasta kertovaan Alhon kotimuseoon. Alhon tilan omistajat Päivi ja Simo Tuokko ovat rakennelleet museota noin 15 vuoden ajan kunnostaen sekä entisöiden vanhoja esineitä ja työvälineitä. Esillä on maatalon työvälineitä 1800 luvun loppupuolelta 1900 luvun alkuvuosikymmenille. Esineistö on pääosin ollut käytössä Alhon tilalla tai muuten liittynyt tilan toimintaan. Lisäksi on hankittu vanhoja traktoreita 1950 luvulta. Suurin tapahtuma tänä kesänä on 27.6. jolloin päiväksi saapuu joukko keskiaikaista väkeä keskiaikaisissa varusteissaan, kädentaitajia, käsityöläisiä. Lisäksi kuullaan asiantuntijoiden hämäläis-savokarjalaisesta elämästä ja historiasta.

Matkan viimeisenä 4.6. päivänä heti aamusta tutustuimme Mannerheimin Salonkivaunuun, joka oli auki

Matkalaiset Toivakan kirkossa, johon toivakkalainen taiteilija Pellervo Lukumies maalasi v. 1972–1973 erikoiset kattomaalaukset. Maalauksissa esimerkiksi Jeesus esitetään pukeutuneena nuotivaatteisiin.

puolustusvoimain lippujuhlan päivänä Mikkelin rautatieasemalla. Kiinnostusta vaunua kohtaan oli, koska jono oli jo parisataa metriä lähtiessämme pois paikalta. Mannerheimin salonkivaunu on otettu käyttöön vuonna 1930, virallisesti talvisodan alla syksyllä 1939. Siinä on salonki ja viisi makuuhuonetta sekä keittiö. Marsalkan matkustaessa vaunuun majoitettiin korkeintaan viisi henkilöä. Mannerheimin lisäksi mukana olivat hierarkkisesa järjestyksessä kenraalit Heinrichs, Nenonen ja Airo. Viimeisen matkan Mannerheim teki tällä vaunulla tammikuun alussa 1946, jolloin hän oli jo Suomen Tasavallan presidentti. Salonkivaunullaan, joka usein liitettiin myös tavallisen junan perään, Mannerheim teki yli 100 matkaa, yhteensä yli 75 000 km. Sodan jälkeen vaunu oli VR:n pääjohtajan käytössä. Vaunu kunnostettiin Helsingin Pasilassa ja siirrettiin Mikkelin rautatieasemalle vuonna 1992.

Alhon tilan omistajat Päivi ja Simo Tuokko ovat rakennelleet museota noin 15 vuoden ajan kunnostaa ja entisöidä vanhoja esineitä ja työvälineitä. Esineistö on pääosin ollut käytössä Alhon tilalla tai muuten liittynyt tilan toimintaan. Kuvassa kirkkoreki juhlaalankineen.

Veteraanipuisto ja korsumuseo sijaitsevat Iso-Pappilan alueella, joka on rakennettu vuonna 1995. Puistossa on miehistökorsu, juoksuhaudat ja toisen maailmansodan aikainen tykki. Miehistökorsun sisällä ovat sota-aikaisten kuvien näyttely sekä esineistöä sekä puhdetöitä. Joukossa oli ullaavalaissyntyisen taidemaalari Veikko Vionojan lyijykynällä tehty talvisotapiirustus.

Mikkelin tuomiokirkko on vuodelta 1897, tyyliltään uusgoottilainen punatiilikirkko kirkkoarkkitehti Josef Stenbäckin käsialaa. Alttaritaulun Jeesus ristillä maalasi taidemaalari Pekka Halonen. Tuomiokirkko kärsi vähäisiä vaurioita jatkosodan aikana. Elämänsä aikana Stenbäck urakoi 35 toteutunutta kirkkorakennusta. Näistä kaksi on tuhoutunut. Rantasalmen kirkko paloi salaman sytyttyä sen vuonna 1984 ja Kuolemanjärven kirkko räjäytettiin talvisodassa joulukuussa 1939.

Paluumatkalla poikkesimme Jyväskylän Vaajakoskella Pandan makeistehtaan myymälässä. Myymälässä oli ostajia pilvin pimein ahtaissa tiloissa. Pandan makeistehdas, nykyinen Orkla Oy on kohta 100 vuotta tuottanut erilaisia makeistutuotteita, joista tunnetuimpia tuotteita ovat Pepe lakritsapötköt ja etenkin joulun aikaan Pandan juhlapöydän konvehdit. Ennen kuin ensimmäiset jäävät pois bussistamme, poikkesimme vielä Viherlandian ravintolaan syömään lohikeittoa. Jotkut ostivat kotia viemiseksi jo ensimmäiset kesäkukat! Tahvosen suvun omistama puutarhakeskus ja puutarha-alan asiantuntijatalo Viherlandian on viidennessä polvessa.

Teksti ja kuvat
Tommi Sinko

Matkalaiset ja isäntämme Timo Alanko Ilmailumuseon edustalla.

Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Killan kevätvierailu

7.–8.5. matka suuntautui tällä kertaa Jyväskylän ja Kouvolan maisemiin. Matka aloitettiin torstaiaamuna 7 päivä toukokuuta kello 7.00 Kokkolasta, jonne oli kaverit Kannuksesta jo saapuneet. Matka jatkuu Pietarsaaren kautta kohti Jyväskylää, Jyväskylällä se perinteeksi muodostunut kahvitauko. Käytössämme oli Kokkolan Tilausliikenteen Veli Aution pienoissubsi, puikoissa ansioituneesti häräsi Antti Roiko-Jokela.

Ennen puoltapäivää saavuimme Tikkakoskelle paikkana 3:s Logistiikkarykmentti Esikunta Viestitorni. Portilla meidät otti vastaan vierailun isäntä yliluutnantti Timo Alanko, hän on pitkäaikainen kiltamme jäsen, ja aina valmiina tarjoamaan auttavaa kättään.

Alkajaisiksi Timo esittelee paikan ja kertoo sen toiminnasta, sekä päivän ohjelmasta. Tästä jatkamme lihapatojen ääreen ruokalaan ja nauttimaan maittavasta lounaasta, ”jälkkärirahvin” ja leivonnaisten äärellä voidaan päättää lounastuokio.

Vierailumme jatkuu siirtymällä Keski-Suomen Ilmailumuseoon, ihmettelemään ilmailun kehittymistä aina tähän päivään saakka. Opas kertoo satunnaisille matkailijoille museon aarteista, sekä ilmailuhistoriamme ihmelisyyksistä. Jokaiselle löytyi jotakin uutta ja miettimisen arvoista, mielenkiintoinen paikka kerrassaan, tänne on palattava uudelleen.

Aika rientää kuin ”Hornetin” hohtavilla siivillä” iltapäivä on pitkälle kulunut, on aika siirtyä uusiin haasteisiin Ilmavoimien varuskuntaan, tarkemmin Hävittäjälentolaivue 41:n vieraaksi. Meidät vastaanotti Lentolaivueen päällikkö, sovimme että ei nimia mielellään käytetä? Kaikesta huolimatta rautaisia ammatillaisia, tietopuolta saatiin kuin niiltä kuuluisilta ”apteekin hyllyiltä”! Tuskin jäi mihinkään esittämiimme kysymyksiin vastausta vail-

le, taisi yksi kysymys jäädä ”ilmaan”? Ari Olli kysäisi, että ”päästäisiinkö lentämään”, siihen ei selkeää vastausta oikein löytynyt?

Kalustoa löytyi kentältä, halleista ja ilmasta ja mitä mielenkiintoisinta laitetta. Miten huollot, tankkaukset ja oheistoiminnat on hoidettu, mielenkiintoinen havainto olikin, että sielläkään ei pärjätä ilman meitä vastuuntouisia autonkuljettajia.

Kuin sokarina pohjalla, tärytti Hornet hävittäjä yläpuoleltamme ylitse kaartaden kadoten hetkessä taivaan sieneen. Oikein siellä kuuloelimet ihmettelivät, ja taisipa sukatin pyörähtää jaloissa? Jäimme mietintään, oliko tapaus kenties tilattu ihmeteltäväksemme? Taisi olla toinen kysymys, joka jäi vastausta vaille.

Aika riensi jälleen, oli aika jättää jännittävä ja mielenkiintoinen vierailu ja siirtyä kohti uusia haasteita. Sitä ennen oli tärkeät muistamiset, kiltamme standarien luovutukset, yliluutnantti Timo Alangolle ja lentolaivueen päällikölle. Esitämme nöyrät KIITOKSEMME kaikille isännillemme, vierailumme onnistumisesta!

Iltaapäivä alkaa olla loppuillaan kun poistumme Tikkakosken maisemista, pysähdys Jyväskylässä K-marketissa täydentämässä juoma ja ruokavarastoa. Tästä käänämme keulan kohden Kouvolaa ja uusia ilmailu nähtävyyksiä seuraamaan.

Hieman ennen kello 20:tä saapuminen Kouvolaan, siten majoittuminen Cumulus Hotelliin, suoritetaan huoneiden jako ja infotilaisuus ja suunnitelmalliseksi, ansaittu päivällinen, paikkana ruokala Huvi Retki, lisäksi saunomista sekä vapaata illanviettoa tarjolla, oman makunsa mukaan.

Perjantai ja 8:s päivä toukokuuta, heräämiset kaikessa rauhassa ja aamupalalle, sitten vuoroon huoneiden luovutukset jätämme Cu-

mulus hotellin taaksemme ja suuntana Valkeala ja Utin varuskunta. Säätila hieman oikutteli, oli sumua ja sadetta, aivan eilisestä illasta saakka.

Utin Jääkärirykmentti Joukko-osasto koostuu nykyisellään rykmentin esikunnasta, Helikopteripataljoonasta (HEKOP), Erikoisjääkäripataljoonasta (ERIKJP), Tukikomppaniasta (TUKIK) ja Huoltokeskuksesta (HKESK). Rykmentin vuospäivä on 10 toukokuuta Kertoo Wikipedia Tähän pohjautuen oli tällainen mittava tilaisuus järjestetty.

Parkkialueella oli bussikuljetus varuskunta alueelle, hieman myöhästyneenä olemme paikalla, tilaisuus oli ehtinyt alkamaan. Ohjelmassa oli kaluston esittelyä, lento- ja toimintänäytöksiä. Säätilakin korjaantuu aivan kuin tilauksesta! Mielenkiintoa herättivät helikopterit, oli isoa ja hieman pienempää, niiden lento ja toimintänäytökset oli mukaansatempaavaa katseltavaa. Myös Hornettien toiminta ei jäänyt huomiota vaille, katsottavaa ja ihmeteltävää oli aivan riittämiin, taisipa jäädä paljon näkemättäkin?

Kaikki kiva loppuu aikaan, on tapana todeta. Niin tämäkin tilaisuus, eikä muuta kuin odottelemaan kuljetusta parkkialueelle, missä meidän kulkuneuvo odottelee. Kotimatka alkaa, edessä monta kilometriä istumista. Kolmen pysähdyksen taktikalla saavumme Pietarsaaren ja Kokkolan horisonttiin, muutamat jatkavat matkaa Kannukseen saakka.

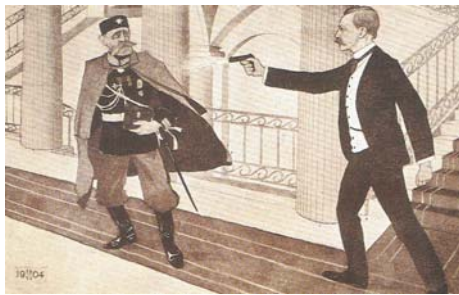
Kaikki pääsimme kotiin ja näin oli jälleen yksi Autokillan kuuluisista matkoista saatu päätökseen. Kiitokset Antti Roiko-Jokelalle turvallisuudesta kyydistä, Ari Ollille matkan järjestelyistä ja kaikille mukana olleille, toivottellaan leppoisaa ja lämmintä kesää.

Tekstiä ja kuvaa
Eero Muhonen

Kenraalikuvernööri Bobrikovin ampumiseen liittyvä aikalaisdokumentti Vaasan Sotaveteraanimuseolle

Pohjanmaan Maanpuolustuskillan ylläpitämä Vaasan sotaveteraanimuseo esittelee yli 6000 esineen ja dokumentin kokoelmaansa perustuvalla pysyvällä näyttelyllä ja vuosittain vaihtuvilla erikoisnäyttelyillä maamme ja erityisesti Pohjanmaan maanpuolustushistoriaa kahden viime vuosisadan ajalta. Painopisteenä näyttelyssä ovat viime sotiemme aikaiset tapahtumat ja veteraanien panokset noina vaaran vuosina. Lisäksi museossa on itsenäisyytemme alkuajoilta laajahkot osastot jääkäri- ja suojeluskuntajärjestöistä. Kronologisesti etenevä perusnäyttely alkaa kuitenkin jo Porvoon valtiopäivistä 1809, sillä museo on saanut kokoelmiinsa eräitä kiinnostavia ja harvinaisia esineitä myös autonomian ajalta.

Museo sai äskettäin mielenkiintoisen lisän autonomian aikaan liittyvään aineistoonsa. Kyseessä on pohjalaissyntyisen sairaanhoitajan Matilda Wegeliuksen 16.6.1904 päivätty kirje Vaasaan sisarelleen Betty Wegeliukselle. Matilda Wegelius toimi sairaanhoitajana Helsingin Kirurgisessa sairaalassa. Hän oli työvuorossa tuona päivänä, jolloin senaatin virkamies Eugen Schauman ampuu senaatin portaikossa ensin kuolettavasti kenraalikuvernööri Nikolai Bobrikovia ja välittömästi sen jälkeen itsensä. Bobrikov toimitettiin hänen omasta pyynnöstään hoidettavaksi Kirurgiseen

Tuntemattomaksi jäänen tekijän mielikuvapiirros tapahtumasta Eugen Schauman ampumassa Bobrikovia.

sairaalaan, jonka tapahtumista saman päivän iltana ja seuraavana yönä Wegelius silminnäkijähavaintona kirjeessään kertoo. Bobrikov menehtyi yöllä seuraavan vuorokauden puolella.

Kuusisivuinen käsin kirjoitettu kirje on ollut (kopiona) vuosikymmenet Pohjanmaan Maanpuolustuskillan kunniapuheenjohtajan ja Vaasan Sotaveteraanimuseon perustamiseen ratkaisevasti vaikuttaneen kanslianeuvos Holger Strandbergin yksityisarkistossa. Arkiston järjestelyn yhteydessä kirje tuli esiin ja Strandberg halusi luovuttaa sen museon kokoelmiin. Kirje on nyt museossa esillä sekä alkuperäisessä muodossaan että lukemisen helpottamiseksi koneella kirjoitettuna niin ruotsiksi kuin suomeksi Erkki Paajasen kääntämänä. Betty ja Matilda Wegeliuksen sukulaisten hallussa oleva alkuperäiskirje on ollut tutkijoiden tiedossa, mm. Tuomo Polvinen kertoo kir-

jeestä v. 1985 ilmestyneessä teoksessaan ”Valtakunta ja rajamaa. N.I. Bobrikov Suomen kenraalikuvernöörinä 1989–1904” ja lainaa siitä joitakin lauseita. Tämän kirjoittajan tiedossa ei kuitenkaan ole, että kirjettä olisi aiemmin kokonaisuudessaan julkaistu.

Vaasan Sotaveteraanimuseo on avoinna kesäkaudella 1.6. – 15.8. ti – pe klo 10–12 ja 13–16 sekä la klo 11–15. Perusnäyttelyn (Johon Matilda Wegeliuksen kirjekin nyt kuuluu) lisäksi museossa on esillä Suomen ilmapuolustukseen ja ilmavoimiin v. 1939–1945 liittyvä erikoisnäyttely.

Ilkka Virtanen

Matilda Wegeliuksen kirje sisarelleen Betty Wegeliukselle 16.6.1904

Rakas Betty!

Tulkoon tietäväksi, että tänään on Kesäkuun 16. päivä. Päivä joka kaikuu tästä lähtien pysyvästi kautta Suomen aikakirjojen. Mutta nyt elämme tapahtumien keskellä! Koska nyt makaa Suomen Kenraali kuvernööri / miten pitkään! leikkauspöydällä suuressa leikkauksessa ja leikataan tultuaan ammutuksi mahaan erään nuoren tuomarin Eugene Schaumanin toimesta joka sen jälkeen kuulemma ampuu itseään keskelle sydäntä. Tämä kuulemma tapahtui senaatin aulassa vähän aikaa sitten.

Paikalle kutsuttu lääkäri – paroni v. Bonsdorff – kuuluu ehdottaneen potilaalle kuljettamista venäläiseen varuskuntasairaalaan mutta kuuluu hän itse sanoneen ”suomalainen Kirurgi” ja tänne hänet tuotiin. ”Tuolla makasi hän ennen niin mahtava mies” niin kuin lukee Andersenin saduissa, hän makasi kalpeana kauniilla vaalealla huovalla peitetyillä paareilla vielä kauniimman avatun päivänvarjon suojas-

sa auringolta ja sotilaslakki päässään. Paareja kantoivat venäläiset sotilaat t. Santarmiit ja ympärillään korkeita herroja ja niiskuttavia naisia pitkin laahuksineen ja pitsihattuineen – hänen rouvansa ja kolme ?? tyttäriä.

Ratsupoliiseja pidettiin joka kadunkulmassa ja poliiseja jalkaisin hajottamassa ja työntämässä väkeä erilleen väentungoksen estämiseksi. Kaiken tämän näimme omin silmin nti. Stenius ja minä sekä oppilaat erästä klostista – anteeksi! – ikkunat ja auringot paistoivat ja loistivat niin paljolti punaista ja kultaa ja kaunista jota en uskonut kerralla näkeväni tulevan kasarminkatua ylöspäin.

Ja nyt hän makaa leikkaukspöydällä ja meidän v.t. preffitimme tri. Faltin leikkaa apunaan tri. Tavaststierna. Tuolla sisällä on kuulemma venäläisten lääkäreiden, kenraalien ja adjutanttien sekä suomalaisten lääkäreiden joukko suunnilleen 40 henkilöä. Siellä tehdään kaikki jotta voitaisiin uudelleen herättää henkiin se elämä jonka toinen antoi toisen elämän sammuttamiseksi. Mutta meidän elämme ristiriitojen maailmassa!

Santarmeja ja poliiseja seisoo kaikkien ikkunoiden ja ovien ääressä ja ahdistelevat kaikkia sisään ja ulos meneviä. Käytävillä vilisee komeita sotilaita ja hienoja naisia, siellä kilisevät kannukset ja siellä itketään pit-sinenäliinoihin. Kirjureita raidat housunlahkeissaan ja sähkösanoma poikia kiittää sisään ja ulos ja santarmiit poistuvat yhtenä ja tulevat yhtenä takaisin. Kaikki on niin ihmeellistä että kynä ei tahdo pysyä kädessä eivätkä kirjaimet tulla kunnolla kirjoitetuksi.

Ja kaiken tämän kuluessa on Eugene Schaumannin eloton ruumis kuulemma verhottu säkkiin ja paiskattu rankkurin rattaille ja viety poliisiavhtkonttorille!

Klo:5 Hän on saanut keit-tosuola liuosta suonsisäisesti ja pussi on kuulemma parempi. Hän lepää Karenefin osastolla. Hän on suomalaisen kasvatuksen saanut venakkoo, suomalainen henkeen ja vereen ja osaa mität-tömän vähän venäjää mutta saksaa hyvin.

Perhe on epätoivoinen! Rouva ei voi käsittää että niin ansioitunut mies joka on halunnut pelkästään kansan parasta on tullut niin pahoin palkituksi. ”Kun joku pyysi armahdusta hän antoi

Schauman antoi helmikuussa 1904 Gunnar Castrénille kirjeen, joka oli osoitettu Venäjän keisarille. Sen kopio oli hänen taskussaan murhahetkellä, mutta julkisuuteen se levisi Castrénin välityksellä. *Fria Ord* julkaisi kirjeen viikkoa murhan jälkeen.

Suurivaltais, Kaikkeinarmollisin Keisari ja Suuriruhtinas!

Teidän Majesteettinne! Lain ja oikeuden vaatimuksista piittaamatta sokeasti kenraali Bobrikovin käskyä tottelevan prokuraattorin ja Teidän Majesteettinne Suomen senaatin avulla kenraalikuvernööri Bobrikovin on onnistunut saada aikaan täydellinen sekasorto ja oikeudeton tila tähän maahan. Lait syrjäytetään ja niitä loukataan avoimesti. Väiteiden ja vääristelyjen avulla kenraalikuvernööri ja ministerivalitsihteeri v. Plehwe ovat onnistuneet taivuttamaan Teidän Majesteettinne antamaan asetuksia ja ryhtymään toimenpiteisiin, jotka loukkaavat niitä lakeja, jotka Teidän Majesteettinne on valtaistuimelle noustessaan luvannut pysyttää vakaasti ja horjumattomasti täydessä voimassaan.

Maan lainkuuliaisia ja taitavimpia virkamiehiä erotetaan ilman laillista tutkimusta ja tuomiota, ja heidän tilalleen nimitetään kaikenlaisia taitamattomia onnenonkijoita ja rappiolle joutuneita oloita sekä henkilöitä, jotka eivät maan voimassa olevien lakien mukaan ole oikeutettuja saamaan valtion virkaa. Älykkäimmät ja uskollisimmat kansalaiset vangitaan ja ajetaan maanpakoon. Kukaan ei voi olla varma henkilökohtaisesta vapaudestaan.

Kun ministerivalitsihteeri, jonka tehtävänä on esitellä Teidän Majesteettillenne Suomen Suuriruhtinaskuntaa koskevat asiat, ei ole syntyperäinen suomalainen, eikä tunne maan lakeja ja tapoja ja kun hänellä on samat pyrkimykset kuin kenraali Bobrikovilla, Teidän Majesteettinne ei pääse selville todellisesta tilanteesta eikä myöskään siitä, mitä maan lait säätävät. Kun ei ole toivettakaan siitä, että oikeat tiedot asiain todellisesta tilasta pitkin aikoihin voisivat päästä Teidän Majesteettinne kuuluihin ja että kenraalikuvernööri Bobrikov niiden perusteella kutsuttaisiin täältä pois, ei jäljelle jää muuta mahdollisuutta kuin turvautumalla hätävarjeluun yrittää tehdä hänet vaarattomaksi. Keino on väkivaltainen, mutta ainoa mahdollinen.

Teidän Majesteettinne! Uhraan samalla oman henkeni oman kätteni kautta osoittaakseni sitä vakuuttavammin Teidän Majesteettillenne, että suuret epäkohdat vallitsevat Suomen Suuriruhtinaskunnassa samoin kuin Puolassa, Itämerenmaakunnissa ja koko Venäjän valtakunnassakin. Päätökseni olen yksin tehnyt kypsän harkinnan jälkeen. Teidän Majesteettinne! Kuolema silmiini edessä vannon Jumalan kautta, ettei tekoni takana ole salaishuuto. Yksin olen tehnyt päätökseni ja yksin ryhdyin sitä toteuttamaan. Tuntien Teidän Majesteettinne hyvän sydämen ja jalot tarkoitukset ruokkien Teidän Majesteettinne vain tutustumaan valtakunnan todelliseen tilaan – Suomi, Puola ja Itämerenmaakunnat mukaan luettuina.

Syväntä alamaissinta kunnioitustani vakuuttaen, Suurivaltais, Kaikkeinarmollisin Keisari ja Suuriruhtinas, jään Teidän Keisarillisen Majesteettinne kaikkein alamaissimmaksi ja uskollisimmaksi alamaiseksi

Eugen Schauman

Eugen Schaumanin keisari Nikolai II:lle osoittama itsemurhakirje (suomennos, alkuperäinen kirjoitettu venäjäksi)

vapautuksen”. Tyttäret itkivät ja toistivat ”Warum, warum?”. Vanhimman, Evers-tinna Holmsenin sanotaan lisänneen: ”aber ich weiss das Papa in Finland nicht gegen die russische Regierung ist”. Hän kuuluu myös kysyneen josko Sonja hoiti hänen isäänsä yhtä mielellään kuin joutain toista potilasta. ”Kaikki potilaat jotka tarvitsevat apua ovat minulle samanarvoisia!”

Hän vaiqui uneen kuin pyhimys klo:1 yöllä, ilman kuolinkamppailua – niin hänhän oli saanut sakramentin kotonaan! Hän kuoli kuin marttyyri joka kuolee aatteensa puolesta. Hän oli sankari!

Eilen henkilälääkäri Pietarista kävi täällä ja Olga Berglund/leikkaussalihoitaja/ kantoi esiin Bobrikoffin suolen hopeatarjottimella! Pala on n. 1 metrin pituinen ja reikiin lävistämä. Luoti on räjähtänyt mahassa. Tämä kuuluu olleen kuin teloitus. Kotietsintöjä on tehty ja henkilöitä pidätetty. Kukaan Schaumann ei saa poistua kaupungista j.n.e.

Niinpä niin matkustan huomenna H:linnaan. Kiitos rahoista! Ne ilahduttivat hetken ja ovat pian kadonneet. Matilda Wegelius Alkuperäisestä kirjeestä (vanhaa ruotsinkielistä) suomentanut Erkki Paajanen

Käsi Betty! 16.6.04

Det är den 16:e Juni
i dag som ni står. En dag som
här efter ständigt skall vara
Finlands höfdar. Men som höfdar
ni måste ha höfder. Jag
som just ligger i Finlands general
gubernors för hvar länge i för
operativens händelse i stora operationen
solen och opererans efter att ha
blifvit skjutet i ryggen. Jag
har här en höfdar för Eugene Schen
mann som är en höfdar för
till mig själv som är skjutet. Jag
har förresten i skrivelsen skrivit
för sig ständigt. Men.

Den lilla lilla skriften
har en v. Bonsdorff. Den förresten
företagets transportörande till rycka
germaniska operativet som jag li.

Ensimmäinen sivu Matilda Wegeliuksen kirjeestä Betty-sisarelleen 16.6.1904

Stalinin kritiikkipalaveri Kremlissä Talvisodan jälkeen

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf järjesti Vaasan Sotaveteraanimuseossa 14.4.2015 esitelmätillaisuuden, jossa tarkasteltiin Stalinin neuvostoarmeijan johdolle Kremlissä 14.–17.4.1940 pitämää kritiikkipalaveria. Palaverin tehtävänä oli kartoittaa kokemuksia Talvisodassa Suomea vastaan käydyistä taisteluista ja tehdä niistä tarpeelliset johtopäätökset. Stalin oli palaverissa hyvin aktiivinen ja kritiikissään paikoitellen hyvinkin ankara.

Esitelmän pitäjäksi oli saatu Turun kauppakorkea-

Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen syntyi tilanne, jossa monet arkistot tulivat tutkijoiden käyttöön aivan uudella tavalla neuvostokäytäntöihin verrattuna. Niinpä sotahistorian professori Ohto Manninen ja venäläinen professori Oleg A. Rzesvski saivat käyttöönsä pöytäkirjat, jotka oli laadittu maan ja armeijan ylimmän johdon kokoontumisesta Kremlissä 14.–17.4.1940. NKP:n keskuskomitean sotilasjohtokunta järjestämän kokouksen tarkoituksena oli kerätä ja arvioida Suomea vastaan käytyjen taistelutoimien kokemuksia. Puheenvuorot oli merkitty muistiin yksityiskohtaisesti pikakirjoituksella ja kirjoitettu myöhemmin puhtaaksi. Suomentettuna sekä Mannisen ja Rzesvskin toimittamina niistä syntyi teos Puna-armeija Stalinin tentissä, Edita 1997. Teos on siis jo vanha, mutta se ansaitsee huomiota jatkuvasti. Se koskee Suomea, ja siinä on kohtia, jotka heijastelevat vieläkin miettimisen arvoisia venäläisten historiatulkintoja. Esittelen tässä kokouksen ydinkohtia.

Kun Talvisota oli päättynyt Puna-armeijan kannalta nolosti, oli tarpeen selvittää, miksi näin kävi ja ottaa opiksi tulevia koitoksia varten. Olihan Neuvostoliiton johdolla tietoa siitä, että armeijaa tarvitaan oman laajentumissuunnitelman toteuttamisessa sekä ilmeisesti myös Saksan tulevan hyökkäyksen torjumiseksi.

Kokous oli luonteeltaan

täysin salainen ja keskustelun mukaisesti hyvin suora ja Stalinin toivomuksen mukaisesti kriittistä: ”puutteista on mainittava”. Erittäin harvoin on ollut mahdollista historian lähteistä nähdä, kuinka jonkun armeijan ylin johto keskustele ja väittelee omassa piirissään keskenään. Tämä oli tällainen tilanne, jossa tapahtuu asioiden selittelyäkin, mutta koska mukana olivat monet keskeiset komentajat, kaunisteluja ei ollut. Stalin itse oli erittäin aktiivinen ja kriittinen. Hän tarttui moniin yksityiskohtiin ja saattoi sanoa: ”Ettehan te ymmärrä edes kysymystä etekä vastaa.” tai ”Ja tällaista miestä kutsutaan armeijakomentajaksi.” Molemmat kommentit oli suunnattu 15. A:n komentajalle Kulikoville, joka ei onnistunut Lementin mottien vapauttamisessa. Jos Stalinia imarrettiin liian näkyvästi, hän sivalsi pirullisesti takaisin: ”Olenpa suorastaan ihmeellinen, onnellinen mies!”

Mukana oli valtiojohtajista Stalinin lisäksi ulkoasian kansankomissaari Molotov ja puolustusasiain kansankomissaari Vorosilov. Myös armeijan poliittisen hallinnon päällikkö Mehli oli paikalla. Hänhän oli ollut mukana rintamalla Suomussalmella. Puheenvuoron käytti 44 komentajaa, jotka edustivat korkeinta sotilasjohtoa. Armeijan, armeijankunnan, divisioonan sekä joitakin rykmentin komentajia oli kutsuttu. Samaan joukossa oli ase-

koulun kansantaloustieteen emeritusprofessori Paavo Okko. Okko on innokas sotahistorian harrastaja ja hän on erityisesti perehtynyt viime sotiemme historiaan sekä kirjallisuuden että lukuisten luovutettujen Karjalaan suuntautuneiden matkojensa muodossa.

Esitelmää oli saapunut kuulemaan museon mahdollistaman tilan täyteen yleisö. Esitelmä sai paljon myönteistä palautetta, joten Okolta toivottiin myös kirjallista esitystä aiheesta. Hän on sellainen nyt toimittanut Pohjanmaan Maanpuolustajan julkaistavaksi.

lajikomentajia. Yleensä tämä joukko eteni sotilasurallaan, mutta viisi heistä teloitettiin myöhemmin. Syynä ei välttämättä ole ollut Talvisota, koska teloitukset näyttävät tapahtuneen vasta vuonna 1941 tai myöhemmin. Kun komentajat kuitenkin tiesivät, kuinka armeijaa oli puhdistettu muutama vuosi sitten, heidän on täytynyt kuunnella kritiikkiä varsin vakavissa tunnelmissa.

Keskusteluissa tullaan usein siihen, miksi ei osattu nähdä ennalta, millaisissa olosuhteissa joudutaan taistelemaan ja kuinka Suomi puolustautuu. ”Sotapeleissämme kaikki sujui helposti ja etenimme käden käänteessä Viipuriin, mitä nyt välillä pidimme ruokatauaa”. Oma tiedustelu moitittiin, eikä Stalin voinut käsittää, että Suomen luonto yllätti, koska Venäjä on hyökännyt Suomeen ennenkin: ”Tämä oli jo neljäs kerta. Kyllä armeijamme olisi jo korkea aika tietää, että Suomi on metsäinen maa. (Naurua). On siellä suota ja järveäkin.” Stalin korosti muissakin yhteyksissä historian tuntemuksen merkitystä.

Syitä siihen, että tavoitteita ei saavutettu Suomessa, etsittiin ilmeisesti vakavissaan. Stalin moitti, että oli luotu väärä kuva voittamattomasta armeijasta. Ei sellaista ole olemassakaan. Edellisen syksyn Puolan sodassa puolalaiset olivat ”hemmotelleet” armeijan pilalle. Rauhanejan harjoituksissa ei saavutettu toden tuntua: tykistö ei saa-

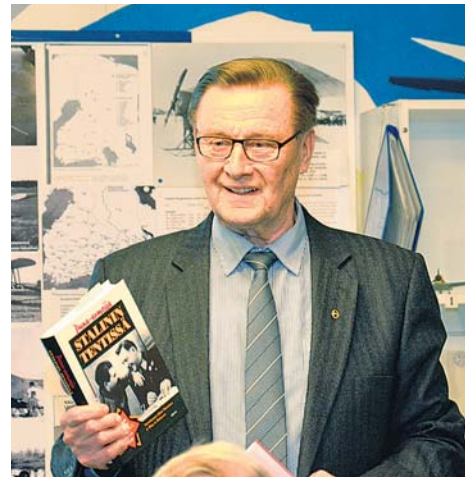
nut ampua oman joukon yli, oli jopa noudatettu 15 asteen pakkasrajaa ja pimeäharjoittelu toteutettiin niin, että poliittisen koulutuksen luennot pidettiin pimeällä! Pohdittiin myös sitä, pitäisikö palauttaa vanhat sotilasarvot, jotka oli demokratisoinnin hengessä poistettu. Kenraalit tulivatkin takaisin heti kohtaa.

Saarrostukseen joutumiset eli mottitaistelu tulevat tietyt usein esille. Stalin tuskaili onnetonta tapaa hyökätä sivusta auki. Hän myös yllättäen sanoo, että olisi pitänyt ymmärtää tarvittaessa myös vetäytyä. Tämä vaikuttaa jälkiviisaudelta. Stalin moitti myös epäilemällä, että ”jokainen mottiin joutunut pitää itseään sankarina”. Komentajat vaativat, että saarrostuksessa taistelimesta pitäisi laatia uusi ohjesääntö: ei riitä että vain sanotaan, että pitää murtautua ulos. Tyypillinen keskustelun johtopäätös olikin, että ohjesääntöjä on muutettava.

Suomi-konepistooli oli tehnyt Puna-armeijan vaikutuksen. Koska omassa asetuotannossa oli ollut konepistooli – tosin pienemmällä lipilla varustettu – tuli paljon ihmettelyä, miksi sen kehittämisestä oli luovuttu. Suomalaisen kranaatinheittimien käyttö oli toinen teema, jossa jouduttiin antamaan tunnustusta suomalaisille. Sellainen vaikutelma kuitenkin keskustelusta jäi, että vaikeaa oli antaa tunnustusta Suomen armeijalle. Helpompi oli löytää omasta armeijasta jokin korjattavissa oleva puute kuin tunnustaa suomalaiset paremmiksi.

Kokouksen lopulla Stalin tekee kiinnostavan yhteenvedon molemmista armeijoista sekä koko sodasta. Hän luennoi myös nykyaikaisesta sodasta ja korostaa vahvan tykistön keskeistä roolia sodankäynnissä, panssareita ja ilmavoimia unohtamatta. Suomelle tulee tunnustusta melko kitsaasti.

Stalin arvioi Suomen armeijaa tähän tyyliin: ”Se kykeni joihinkin pienimuotoisiin näytöksiin kuten koukkaamaan selustaan ja saartamaan tai tekemään esteitä, tunsivathan he omat olosuhteensa, vaikeivat paljon enempää”. Kun muistam-

Emeritusprofessori Paavo Okko piti mielenkiintoisen esitelmän Puna-armeija Stalinin tentissä -kirjan pohjalta.

me NL:n propagandan saarnanneen Suomesta tulevasta uhasta, on erikoista kuulla: ”Suomen armeijan suurin heikkous oli siinä, että sitä ei ole muodostettu eikä koulutettu hyökkäystä vaan puolustusta varten. Eikä edes aktiiviseen vaan pelkästään passiiviseen puolustukseen. ... se on vasta nyt alkanut ymmärtää, että ilman tykistöä sota on tuomittu häviäväksi. ... on tarkoitettu, että sillä ei olisi resursseja. Se on rikas maa”. Suurin tunnustus meille tuli kai tässä: ”Puna-armeija joutui toistaisteluihin vasta Suomen taistelukentillä, vasta siellä se sai tulikaistensa. ... luojan lykyä ettei se tullut Saksan ilmavoimilta”. Stalin joutui varmaan toteamaan syksyllä 1941, että Suomessa oli opittu jotakin!

Puna-armeijasta Stalin poimi esille seuraavia puutteita. Sivistynyt, ammattitaitoinen ja hyvin koulutettu päällystö puuttui, on vain muutama hyvä upseeri. Armeijan sotilaitten aloitetyky puuttui. Stalin jopa toteaa, että yksilötasolla he eivät ole ”kovinkaan kehittyneitä”. Kiinnostavaa on, että hän moitti myös armeijan poliittista hallintoa. Tarvitaan suoraselkisiä poliittisen työn tekijöitä, jotka tuntevat myös sotaitoa. Pelkkä ”hallelujaa, hallelujaa puolueelle” ei riitä!

Stalin asettaa lopuksi kolme keskeistä kysymystä ja vastaa niihin. ”Toimivatko hallitus ja puolue oikein julistaessaan sodan (sota jäi kuitenkin julistamatta!) Suomelle?” Vastaus oli: ”Sodasta oli mahdollisuus välttää.”

Perusteluna oli enimmäkseen se, että suomalaiset eivät taipuneet aluevaatimusten edessä. Mitään viittauksia Mainilan laukauksiin ei ole, koska omassa joukossa varmaan tiedettiin totuus niistä. ”Hätäiliko hallituksemme ja puolueemme julistaessaan

sodan juuri marras-joulukuun vaihteessa?” Vastaus oli taas: ”toimivat täysin oikein.” Perusteluna oli erityisesti kansainvälinen tilanne: ”lännessä kolme suurvaltaa olivat toistensa kurkussa”. Stalin antaa kuvan, että viivyttämällä olisi voitu menettää mahdollisuus Suomen kysymyksen hoitamisen kymmeniksi vuosiksi. Olivatko johtavat sotilaselimeen sijoittaneet joukot rintamalle oikein? Vastaus ei enää yllätä: ”Minusta oli.” ”Suurin ryhmittymämme oli Karjalan kannaksella, koska halusimme estää suomalaisia yrittämästä jotakin yllättävää Leningradia vastaan.” Siis tämä passiiviseen puolustukseen koulutettu armeija oli kuitenkin vaarallinen. Hän korosti sitä, että Suomen takana oli paljon läntisiä suurvaltoja. Vaikuttaa käsittämättömältä, kuinka monet maat olivat hänen mukaan aktiivisesti Suomen puolella. Suomi jopa ”kävi sotaa Englannin ja Ranskan käskystä”. Ehkä tämä heijastelee Stalinin pelkoa läntisen avun mahdollisesta realisoitumisesta sodan loppuvaiheessa. Hän toteaa sodan loppumisesta, että ”pakotimme suomalaiset polvilleen ja sota päättyi, koska me annoimme periksi”. Oma saavutus pidetään kuitenkin suurena voittona. ”Emme lyöneet ainoastaan suomalaisia – se olisi ollut pikkujuttu ... löimme samalla Euroopan mahtavimpien valtioiden tekniikan, taktiikan ja strategian”.

Stalinin pitkä vuodatus päättyi ”myrskyisiin suosionosoituksiin toveri Stalin kunniaksi”. Lopuksi asetetaan komissio, jonka tehtävänä on vetää johtopäätökset ja ryhtyä uudistamaan Puna-armeijaa.

Paavo Okko
sotahistorian harrastaja
Turku

Vaasan Sotaveteraanimuseon tilat täyttyivät lähes viimeistä tuolia myöten.

PAUHA 2015 – monipuolista maanpuolustuskoulutusta Vattajalla

Sää ei olisi voinut paremmin suosia PAUHA 2015 -harjoitusta, sillä koko kolmipäiväinen tapahtuma oli aurinkoinen paria viimeistä tuntia lukuun ottamatta. Nyt ajankohta oli viikkoa myöhemmin kuin aikaisempina vuosina, joten lumelta ja räntäsateelta vältyttiin.

Tänä vuonna tässä Etelä-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön johtamassa MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin pääharjoituksessa eri koulutuksia toteutui kaikkiaan 21 kpl, joista Puolustusvoimien tilaamaa toteutettiin neljällä kurssilla. Sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta annettiin yhdeksälle, ja varautumis- ja turvallisuuskoulutusta kahdeksalle eri kurssille. Kaiken kaikkiaan sotilaallista koulutusta sai 81%, ja varautumis- ja turvallisuuskoulutusta 19% koko harjoituksen vahvuudesta.

MPK:n kaikessa koulutuksessa reserviläisille tarjottu mahdollisuus vaihtaa omaan osaamiseen ja sijoitukseen. Tämänvuotisessa Pauhassa pääpaino oli paikallisyksiköiden koulutuksessa, joten niihin sijoitettuja harjoitettiin jopa 52% sotilaallisten kurssien osallistujamäärästä. Maakuntajoukkojen tunnuksot olivatkin näkyvästi esillä koko harjoituksen ajan.

Porin Prikaatin rekati toimittivat harjoitusmateriaalin paikan päälle jo torstaina. Perjantaina heti aamusta paikalle saapui perustamistoiminnan henkilöstö ja osia harjoituksen esikunnasta. Joukkomuonitus kuittasi varusteensa ensimmäisten joukossa.

Joukkomuonituksen kurs-

Hanna-Leena Häkkinen johtaman Kannuksen lukion maastokurssin osallistajat saapuvat leirialueelle koulutukseen kuuluneen pyörämarssin jälkeen. Keulilla kukas muu kuin Mr. Pauha, Terho Tattari!

sinjohtaja, koulutukseltaan suurtaloustieteilijä Pekka Ollikkala kertoi, että kaikki ruoka valmistetaan paikan päällä kenttäkeittiöillä ja armeijan maasto-olosuhteissa. Kaavilainen eräkokki Tero Keinänen oli toisella MPK:n kurssillaan, ylistarolainen Sari Yli-Sorvari neljättä kertaa Pauhassa. "Käytännössä opitaan, ja kaikki saavat tehdä kaikkea. Niin, ja jokaisen kurssilla olevan nuoren tulee oppia joku uusi ruoka.", kiteytti Ollikkala.

Myöhemmin iltapäivän aikana saapui suurin osa kurssilaisista, ja vahvuus-

laskennassa perjantai-iltana heitit oli 199. Koulutettavien varustaminen henkilö- ja joukkuekohtaisella materiaalilla on aina haastava tehtävä, mutta rutinoitunut henkilöstö suoriutuu siitä jo kiittävästi. Ei ihme, sillä nykyinen perustamistoimintojen kurssinjohtaja Rainer Artismaa oli mukana jo viidettätoista kertaa ja Mäenpään Onnikin on ollut mukana lähes joka Pauhassa! Suurimmillaan PAUHA 2015 oli lauantai-iltana, jolloin koulutettavien ja kouluttajien määrä hipoi 400:aa.

PAUHA 2015 sai kuuluvuutta ja näkyvyyttä

Johtuneeko muuttuneesta turvallisuustilanteesta Euroopassa, mutta media oli jälleen kiinnostunut vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta. Lauantaina 25.4. YLE:n toimittaja Raila Paavola teki suoran lähetyksen Radio Suomen Suomikierroksen haastattelemalta Tukialueen taistelu 2:n kouluttaja Tomi Kurikkalaa (vänn.res) ja Kannuksen lukion maastokurssilaisia. Keskijohdon lehdessä Kaisa Suomala kuvasi Henkilösuojauskurssin toimintajaksos- ja haastatteli MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin piiripäällikkö Jukka Torppaa vapaaehtoisen maanpuolustuksen nykytilasta.

Vierailijoita

Reserviupseeriliiton (RUL) johto oli ajoittanut maakuntakierroksensa PAUHA 2015:een. Puheenjohtaja Mikko Halkilahti, toiminnanjohtaja Janne Kosonen ja 2. varapuheenjohtaja Sampo Puoskari saivat harjoituksen johdolta tilannekatsauksen. MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin piiripäällikkö Jukka Torppa esitteli maakunnan koulutuskuvioita ja Pohjanmaan

aluetuomiston päällikkö, komentaja Jukka Ranta, valotti alueellisia koulutustarpeita puolustusvoimien kannalta. Vieraat olivat vaikuttaneita näkemistään harjoituksista ja saamastaan informaatiosta. Pohjanmaalla ollaan vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehityksen ja toteutuksen kärjessä, valtakunnan tason vaikuttajain sen tunnustavat!

Myös MPK:n koulutus-päällikkö Juha Niemi tutustui paikalla käynnillä maastossa harjoitteleviin kursseihin. Hän totesi pilke silmäkulmassaan, että PAUHA -harjoituksille täytyy asettaa jatkossa korkeampi rima, kun nykyisessä toiminnassa ei ole enää parannettavaa!

Palkintojenjakotilaisuus ja lipunlasku

Lauantai-iltana klo 20.00 järjestettiin paraatitentälä jo perinteeksi muodostunut lipunlaskutilaisuus, jonka yhteydessä palkittiin 5, 10 tai 15 kertaa PAUHA -harjoituksiin osallistuneet kurssilaiset, kouluttajat tai toimihenkilöt. Paikalla olivat kaikki muut paitsi ampuvat kurssit, jotka olivat vielä omilla harjoitusalueillaan maastossa.

Viisi kertaa mukana ovat

olleet: Pellinen Tuula, Palomaa Outi, Ahonen Pasi, Haanpää Harri, Kallonen Jari, Kontiainen Tommi, Mäenpää Aimo, Nygård Johan, Pahikainen Jouko, Peltola Ari-Pekka, Persson Carl, Seikkula Eino, Alakanto Tommi, Koppinen Ossi, Kivimäki Petri, Päsänen Timo, Tobiasson Niko ja Harjula Sirkka.

Kymmenen kerran palakit ovat: Ruuska Mauno, Haanpää Maija, Haanpää Marja, Joensuu Teemu, Kallokoski Sinikka, Kaperi Ari, Luukkanen Eija, Ojala Mika, Orjala Aune ja Wikman Christer.

Jokaiseen PAUHA -harjoitukseen, eli 15 kertaa osallistuneita ovat: Artismaa Rainer, Salo Pauli ja Maunula Hannu.

Toimintaa yötä päivää turvallisuutta unohtamatta

Voidaan sanoa, että Pauha ei nuku koskaan, sillä myös yön aikaan on toimintaa. Jos eivät sissi- tai tiedustelujoukot liiku omilla tehtävissään, niin tilannekeskus (taistelunjohtokeskus) ja alueturvallisuusvastaavat valvovat koko ajan. Lauantai- ja viikkovastaisena yönä alueelle yritti päästä asiaton porukka omilla autoillaan, mutta vuo-

Henkilösuojauskoulutuksessa harjoitettiin tiiviisti komentaja Hannu Maunulan (evp) johdolla. Vesa Seppälä (PAUHA 2013:n johtaja) suoja vetäytyvää "viimeistä miestä".

rossa olleet Sedu Kurikan turvallisuusalan opiskelijat hoitivat häiriköt tyylikkäästi matkoihinsa!

Tarkkaan harkittua tehokkuutta, toteutus ammattitaidolla

Jokainen PAUHA-harjoitus on monipuolinen kokonaisuus, joka perustuu aikanaan aloitettuun suunnitteluun, Puolustusvoimien ja MPK:n henkilöstön yhteistyöhön, organisaation henkilöstön osaamiseen ja kouluttajien ja koulutettavien väliseen yhteistyöhön. Sovittuun paikkaan saapuu ennalta tilattu materiaali tietynä aikana, tehtäviensä tasalla olevat ihmiset ja kavat materiaalin paikalle saapuville koulutettaville ja kurssien johtajille, kouluttajat aloittavat oman ohjelmansa mukaan, ja esikunta johtaa ja valvoo toimintoja. Huolto ja kuljetukset rullaavat, ruokaa ja juomaa saa ajallaan, ja lepo hoituu joko sisämajoituksissa tai teltoissa. Terveystoimintoja on saatavilla, saunat lämpiävät ja Sotilaskoti toimii. Pieni yhteiskunta pyörii kolme vuorokautta suunnitellusti, rutiinilla ja tehokkaasti. Sitten materiaali puretaan, palautetaan ja paikat siivotaan. Oppi jää, ja jälleen on maanpuolustuksemme taso hiukan korkeammalla kuin hetki sitten.

Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus vastaa yhteiskunnan ja ihmisten turvallisuuden tarpeeseen, ja antaa mahdollisuuden ja valmiudet kehittää sitä valtakunnallisesti ja paikallisesti. Seuraa MPK:n koulutustarjontaa ja tule mukaan: <https://www.mpk.fi/>

Teksti: Jouko Liikanen, kuvat: Jaakko Liinamaa ja Jouko Liikanen

Tukialueen taistelu 1:n harjoitusalueelle oli laadittu yksityiskohtainen havainnepiirros,

YLE Keski-Pohjanmaan toimittaja Raila Paavola kävi tutustumassa harjoitukseemme, josta hän teki suoran lähteyksen Radio Suomen Suomi-kierrokseen. Hän äänitti myös tallenteita esitettäväksi myöhemmin, tässä Tukialueen taistelu 2:n osallistajat Matti Louhula ja Kari Lehtikangas kuvailivat omia kokemuksiaan.

Tukialueen taistelu 2:n sotilaat kuuntelevat kurssinjohtaja Jari Myllymäen (maj.res) alkupuhutellua.

PAUHA 2015 -harjoituksen johtaja Jyrki Ilves (kapt.res) kertoo apulaisjohtaja Heikki Kuoppalan (maj.res) ja komentotoimiston varapäälikkö Kimmo Tastulan (kapt.res) kanssa alueelle saapuvien kurssien aikataulujen porrastusta.

Rynnäkökivääriammunnat kuuluvat itseoikeutetusti PAUHA -harjoitusten ohjelmaan. Johdetusti ja turvaohjeista tinkimättä, kuten kaikilla MPK:n ampuvilla kursseilla.

RUL:n puheenjohtaja Mikko Halkilahti, toiminnanjohtaja Janne Kosonen ja 2. puheenjohtaja Sampo Puoskari, valmiina perehtymään PAUHA 2015 -harjoitukseen.

Perjantaiamuna saapui vielä lisää materiaalia ja kuljetuskalustoa.

Kannuksen lukion maastokurssilaiset rakensivat oikeaoppisen rakovalkean Lahdenkroopin maastoon

Tukialueen taistelu 1:n kulunvalvonta- ja tarkastusasema. Tulija yrittää omin luvin läpi, mutta tulee tehokkaasti estetyksi.

Pohjanmaan aluetoimiston päälliköllä, komentaja Jukka Rannalla, oli asiaa eteläpohjalaisten maanpuolustusjärjestöjen aktiiveille.

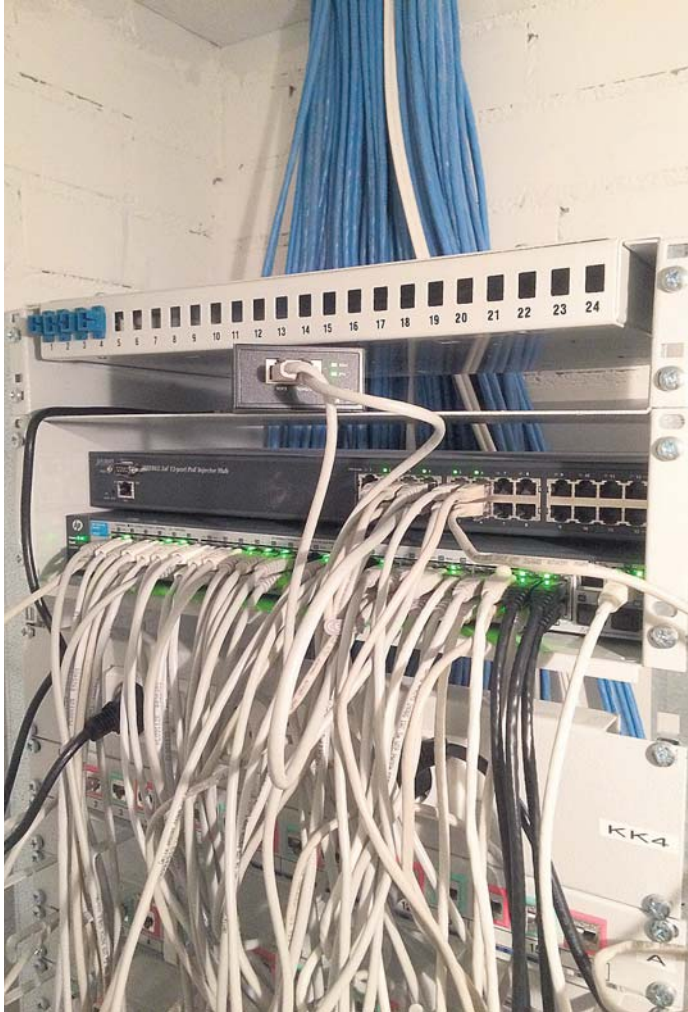
Kybersodankäynti – uusi ulottuvuus?

Valtiot ovat joutuneet kohtaamaan uusia uhkia puolustautessaan omia toimintojaan. Aikaisemmin kriisit ovat olleet selkeämpiä – uhkakuivat ovat alkanee valtioiden välisistä eturistiriidoista. On esitetty vaatimuksia, vaatimukset ovat muuttuneet uhkauksiksi, sotilaallinen aktiivisuus on lisääntynyt. Ajallisesti tähän kaikkeen on kulunut suhteellisen pitkää aikaa, useista kuukaudesta jopa puoleen vuoteen. Nykyiset uhkakuivat ovat muuttuneet paljon. Ukrainan kriisi on tuonut tähän uuden ulottuvuuden.

Ensimmäiset tiedot kybersodasta maailma sai Virossa vuonna 2007 Viron hallituksen päättettyä siirtää Neuvostovalian symbolin ns. Pronssisotilaan pois silloisesta sijoituspaikastaan Tõnismäeltä Tallinnan sotilashautausmaalle. Muistomerkki symbolisoi Tallinnan neuvostosotilaiden hautamuistomerkkiä ja Viron vapauttamista saksalaisesta fasistimiehityksestä 1944. Muistomerkkin siirto aiheutti valtavan reaktion Venäjän taholta. Kremlin tukema venäläinen Naši-nuorisoliike (Meikälaiset) toimeenpani kyberhyökkäyksen Viron hallintoelimiä kohtaan. Verkko-ohjelmien lamautti Viron tietoliikenteen toukokuussa 2007 keskellä Tallinnan pronssipatsasta syntyneitä mellakointia ja kiistaa Venäjän kanssa.

Verkko-ohjelmien lamaannutti ensimmäistä kertaa laajemmassa määrin yhteiskunnan tietyt tärkeimmät toiminnot. Tällaisessa hyökkäyksen laajamittainen toteuttaminen oli vaatinut laajamittaiset ennakoivat toimenpiteet. Jo kuukausia ja ehkä jopa vuosia etukäteen hakkereiden oli otettava tietokoneita haltuunsa ilman, että niitä hallitsevat yhteisöt olivat edes havainneet vierasta toimintaa omilla koneillaan. Hyökkäys toteutettiin laajamittaisesti ja suunnitelmallisesti. Siten kyse ei varmasti ollut jonkin yksittäisen järjestön tai hakkereiden toiminnasta vaan vihamielisen valtion kyberhyökkäyksestä.

Venäjä on ottanut Krimin haltuunsa talvella 2014. Krimin valtaamisen jälkeen venäläismielinen hakkeriryhmä (HS 31.5.2015) kaatoi Naton verkkosivut. Odotettiin laajamittaista kyberhyökkäystä Ukrainaa vastaan. Toisin kuitenkin kävi ja syy saattaa olla siinä, että Ukrainan ei katsota

Iskujen samanaikaisuus ja verkkojen haavoittuvuus on suurin tekijä kohteita valittaessa.

olevan teknologisesti kovin kehittynyt maa. Tällaisessa tilanteessa kyberhyökkäys tehoaa huomattavasti heikommin kuin korkean teknologian maita kohtaan suoritettua hyökkäyksenä.

Entä miten kävisi esimerkiksi Suomea kohti suoritettua kyberhyökkäyksenä. Jo havaitut tapaukset kertovat siitä, että yksittäisiä henkilöitä vastaan voidaan toimia manipuloidulla esimerkiksi diabetesta sairastavan henkilön insuliinipumpun toimintoja langattomasti ja aiheuttamalla hänen insuliinipumpunsa tyhjentämisen yllättäen kerrallaan kokonaan tämän elimistöön. On todistettu, että hakkeri saat- taan ottaa haltuunsa langattomasti sydämen tahdistajan ja aiheuttaa sen kantajalle kovan sähköiskun.

Yhteiskuntaa ja sen toimintoja vastaan kohdistetut iskut ovat huomattavasti todennäköisempiä. Suomen energiahuolto on järjestetty kantaverkkojen kautta ja hyökkäys niitä vastaan on kaikkein todennäköisin.

Iskujen samanaikaisuus ja verkkojen haavoittuvuus on suurin tekijä kohteita valittaessa. Sähkökatkot ja niiden pituus on ratkaisevaa. Jo muutaman tunnin katko riittää siihen, että yritysten maksuliikenne viivästyy, edes käteinen ei riitä, koska kauppojen on suljettava ovensa. Kassapäätteet eivät sähkön puutteen takia toimi ja liike on suljettava. Sähköverkon ylläpitäjät pyrkivät siihen, että vikatilanteet ratkaistaan mahdollisimman nopeasti. Tämä pätee lumimyrskyihin ja linjavikoihin, mutta ei samanaikaisiin kohdistettuihin verkko-ohjelmien myötä. Myös Suomen vesihuolto on hyvin haavoittuvainen ulkopuolisia hyökkäyksiä kohtaan. Mikäli yksittäisen kunnan vesihuoltojärjestelmä on hoidettavissa tietokoneverkkojen kautta on se myös altis ulkopuoliselle kyberhyökkäykselle.

Jotta mahdollinen kyberhyökkäys olisi mahdollisimman tuloksekas, täytyy hakkerilla olla pääsy useisiin tietokoneisiin ja myös stra-

välaineinä. Nämä tietokoneet valjastetaan lähettämään yhteyspyyntöjä johonkin palveluun, esimerkiksi pankkipalveluun. Satakin tietokonetta voidaan valjastaa lähettämään yhteyspyyntöjä samanaikaisesti, jolloin yrityksen palvelu kaatuu. Me tavalliset käyttäjät reagoimme tilanteeseen siten, että emme juuri nyt pääse haluamaamme palveluun, mutta ehkä jo tunnin päästä. Kyseisessä pankissa eletään kuitenkin kriisitunnelmissa, sillä ongelma on ratkaistava mahdollisimman nopeasti! Mahdollisia kohteita voivat olla kuntien liikenteenohjausyksiköt, liikennevalot, lämmönjakokeskukset, lennonvalvontakeskukset ja junaohjauskeskus. Kaikkia näitä voidaan testata etukäteen ja etsiä haavoittuvuuksia. Usein tästä onkin kyse havaitsemamme ongelmia omassa päivittäisissä rutineissa. Miksi minun nettini ei toimi?

Mahdollisia käyttöön soveltuvia tietokoneita ja niiden haavoittuvuuksia kyberhyökkääjät etsivät jatkuvasti aktiivisesti. Usein tietomurto vaatii niin kehittyneitä teknisiä taitoja ja sellaista tiedustelukykä, että toiminnan takana täytyy olla jokin valtiollinen toimija. Ja niin sinisilmäinen ei pidä olla, että uhka Suomea kohtaan kohdistuisi vain idästä!

Mikä sitten on sotatoimi? Kansainvälisen oikeuden asiantuntijoiden yleinen käsitys on se, että ollakseen kybersodankäyntiä tulee operaation vastata vaikutuksiltaan aseellisen voiman käyttöä. Toisaalta sotaa voivat käydä vain valtiot ja niihin rinnastettavat toimijat

keskenään. Voimankäyttöä voidaan verrata itsenäisen hakkeriryhmän toimintaan, jolloin valtiot vapautuvat vastuusta ja kyseessä olisi kyberterrorismi.

Trollaus – kyberterrorismiäkö?

Ukrainan kriisin ja Venäjän sisäpoliittisen kehityksen myötä eri valtiot ovat haavanneet uuteen ilmiöön, joka on saanut uuden nimen ”Trollaus”. Mistä trollauksessa sitten oikein on kysymys? Trollauksessa levitetään manipuloituja kuvia, siteerataan poliitikkoja valikoidusti ja keskustelupalstoille syötetään väritettyjä kommentteja. Trollaus alkoi Krimin valtauksen jälkeen kun Venäjälle tuli tarve käyttää eri informaatiokanavia asioiden sekoittamiseksi. Se suorastaan räjäytti informaatio- sodan toden teolla. Tunnetuin ns. trollitehdas on Pietarissa Savuškinkatu 55:ssä sijaitseva Agentstvo Internet Issledovani eli Internet -tutkimuskeskus. Talossa työskennelleet kertovat, että yrityksessä harjoitetaan kyseenalaisin menetelmin laajamittaista mielipidevaikuttamista sosiaalisessa mediassa. Yrityksen operaatioita ei kuitenkaan ole pystytty jäljittämään suoraan Kremliniin, vaikka sen toiminta tukeekin selvästi Venäjän virallista viestintää. Viimeisin trollauksen kohde on vastavallittu Suomen ulkoministeri Soini. jonka Pravda.nu esitti Eu-vastaisena ja Venäjä -myönteisenä suomalaisena hallituksen ministerinä.

Hannu Sulkakoski

Lähteet: Helsingin

Sanomat 31.5.2015

Yle.fi 18.2.2015

Trollitehdas.

Pimeys – sotilaan ystävä vai vihollinen?

Pimeäämmuntaa Kalajoella 28.2.2015

Jokainen ampuja haki itselleen mukavimman asennon. Makuulta se ei onnistunut, koska radan aurausvallit estivät näkyvyyden, eikä seisaaltaan saanut riittävän hyvää tukea.

Iltapäivälehtien uutispäälliköt olisivat riemastuneet ja olleet kaikki aistit valppaina, jos olisivat saaneet vihjesoiton, että Kalajoen rannikolla hiippailee ilthämärässä aseistettuja ”pieniä vihreitä miehiä”. Yllättävä maihinnousu? Separatistitoimintaa? Kalajoen Metsästysyhdistyksen majalla ja ampumaradalla oli tosiaankin hämärää toimintaa Kalevalan päivän iltana. Asemiehiä liikkui pienissä ryhmissä kumpareisessa metsämaastossa, välillä näkyi valonvälähdyksiä ja kuului vaimeita komentoja, ja sitten – laukauksia!

Kyseessä oli MPK:n Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön järjestämä pimeäämmuntakurssi, jolle oli ilmoittautunut kymmenkunta reserviläistä Kalajoelta, Pyhäjoelta ja Ylivieskasta. Päämääränä oli kehittää reserviläisten ampumataitoa haastavissa valaistusolosuhteissa. Kurssin johtajana ja kouluttajana toimi Sami Salmu ja kouluttajana ja ammunnan johtajana Mika Ojala, kokeneita MPK:n K-P:n kotun aktiiveja kumpikin.

Kurssilaiset aloittivat toi-

minnan jo klo 15:n maissa asekäsitteilyllä ja kohdistusammunnoilla. Aseina olivat sekä kurssilaisten omat lyhyet käsitulesset että MPK:n oman koulutus- ja tuiyksi-kön reserviläiskiväärit, eli rynnäkkökiväärien itselataavaa kertatulta ampuvat versiot.

Kalajoen Metsästysyhdistyksen maja toimi myös huollon tukikohtana lepotauko- ja kahvitelun ja ruokailun aikana. Kivitatassa paistettu makkara kuuluu ampujan peruseväsiiin, eikä totta? Sisätilat toimivat myös illan aikana vaihtorastina, missä oli esillä todellisissa pimeissä olosuhteissa käytökelpoinen, tehokkaalla kii- karilla, valonvahvistimella ja ampuma-arvoja korjaavalla pienoistietokoneella varustettu .308 tarkkuuskivääri.

Harjoitteluvaiheessa oli jo huomattu, että kun hämärissä ja pimeissä olosuhteissa käytetään maalin valaisuun ulkopuolista valonlähdetä, valaistuksen sijainnilla ja teholla on merkitystä varsinkin rata-ammunnassa. Koska nyt ammuttiin avotähtäimillä aseilla, ampujan oli vaikea

saada selvää tähtäinkuvaa, jos valo tuli suoraa takaa ja matalalta. Illan viimeisissä sarjoissa tämäkin epäkohta korjattiin.

Etäisyyttä maalitauluihin oli n. 50 metriä, ne valaistiin viiden sekunnin ajan tehokkaalla, mutta tavallisella käsivalaisimella, ja sinä aikana oli mahdollista ampua tähdätty laukaus omaan tauluun. Kymmenen laukauksen sarja ammuttiin polviasennosta.

Kuu yritti ajoittain tunkea esiin pilviverhon takaa, mutta kun kilpasarjan aika koitti, oli ympärillä lähes täydellinen pimeys. Vain hanki hohti vaimeasti, mutta ympäröivät havupuut imivät senkin valon syvälle oksistoonsa.

Oma tulos kiinnostaa ensimmäisenä ja puuttuvat osumat ovat tietenkin naapurin taulussa!

Epävirallisen kilpasarjan (10 ls) tulokset:

1. Heikki Isopahkala, 82 pistettä (kymppi ratkaisi)
2. Jarkko Hyry, 82 pistettä
3. Joni Koutonen, 77 pistettä

Kilpailun jälkeen paikat siivottiin ja MPK:n aseet puhdistettiin ja öljyttiin seuraavaa harjoitusta ja uusia ampujia varten. Palaute kurssista oli kiitettävää, ja osallistujat esittivätkin toi-

veen saada uusi kurssi aikaiseksi mahdollisimman pian - ehkä jo ensi syksynä? Harjoittelemalla oppii, tulokset kertovat puolestaan!

Kuvat ja teksti:
Jouko Liikenen

On se monsteri! Tuollainen se pitäisi saada itsel- lekin...

Tauko sisätiloissa takan lämmössä. Luonnollisesti reserviläinen hyödyntää avotulen ja hehkuvan hiil- loksen valmistamalla itselleen rapsakan makkara-aterian – ja se termoskahvihan se kruunaa miehisen makunautinnon!

Pihkahovisäätiö edistää hyvinvointia

Säätiönjohtajan katsaus vuodesta 2014

Pihkahovisäätiön tarkoituksena on kansalaisten työhyvinvoinnin edistäminen. Säätiön pohja rakentuu seuraavien arvojen varaan: yleishyödyllisyys, vaikuttavuus, uudistusvuus, yhteistyökykyisyys ja kokonaisvaltainen ihmiskäsitys. Toimintaperiaatteena on edistää ja tukea säätiön sääntöjen mukaista tutkimustoimintaa, tukea taloudellisesti kansanterveyden, kuntoutuksen ja työhyvinvoinnin edistämistä sekä tehdä tunnetuksi toimintaansa ja tavoitteitaan.

Säätiö edisti tarkoitustaan yhdeksäntenä toimintavuonna 2014 resurssien sallimissa puitteissa. Merkittävää tutkimustoimintaa harjoitettiin toimintavuonna kolmivuotisten tutkijatohtori- ja Jami-hankkeiden kautta. Kolmi-vuotisessa tutkijatohtorihankkeessa eli UUMA-hankkeessa tutkittiin uusia malleja työkyvyn ylläpitämiseen ja tukemiseen Etelä-Pohjanmaalla yritysten ja työterveyshuoltojen yhteistyöllä. Kuntoutussäätiön hallinnoiman Jami-hankkeen tavoitteena oli osaamisverkostojen kehittäminen työkyvyn tukemisen vahvistamisessa yritysten, työterveyshuoltojen ja kuntoutuslaitosten välillä. Uuma hanke päättyi päätösseminaariin 10.12.2014 ja Jami hanke 30.11.2014. Molemmista hankkeista on tarjolla erinomaiset julkiset artikkelit ja julkaisut.

Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisessä erityinen painopiste oli toimintavuonna sotaveteraanit ja -invalidit. Tapahtumia

järjestettiin vuoden aikana viisi; kansallinen veteraanipäivä 27.4.2014 noin 200 hengelle, veteraanijuhla noin 750 hengelle, seniorien päiväpikkujoulujuhlat 20.11.2014 noin 250 hengelle, Ylihärman sotaveteraanien joulujuhla 5.12.2014 noin 50 hengelle ja itsenäisyyspäivän juhla 6.12.2014 noin 150 hengelle.

Säätiön stipendit jaettiin perinteiseen tapaan, tällä kertaa 7 500 euron arvosta, joulun alla maakunnallista kansanterveyden, kuntoutuksen ja työhyvinvoinnin tutkimus- ja kehitystyötä tukemaan. Yhteistyötä stipendien osalta harjoitetaan Seinäjoen yliopistokeskuksen ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan yksikön kanssa. Tänä vuonna stipendin saivat myös liiketoimintayhtiöme kuntoutuslääkäri Tommi Koivu sekä psykologi Susanna Sandhu, joiden paljon huomiota kirjoittama kirja arvoista julkaistiin ystävänpäivänä vuonna 2015.

Liiketoimintayhtiössä vuonna 2014 vietin 30 vuotisjuhlavuoden henkeen, työn merkeissä. Niin liikevaihdon kun tuloksen suhteen vuosi oli liiketoimintayhtiön historian paras.

Kiitän kuluneesta vuodesta 2014 Pihkahovisäätiön edustajistoa, Pihkahovisäätiön hallituksen jäseniä, Härmän Kuntoutus Oy:n hallituksen jäseniä ja Härmän Kuntoutus Oy:n henkilökuntaa sekä eri sidosryhmiä yhteisistä tuloksista tuottaneista ponnistuksista.

Jan-Erik Hagfors
Säätiönjohtaja

Hallituksen toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat tilikaudella: Merkittävien tapahtumien toimintavuotena oli KHO:n ratkaisu, jonka mukaan Pihkahovisäätiö tunnustetaan nyt yleishyödylliseksi säätiöksi ja että Pihkahovisäätiölle ei määrätty lahjaveroa Härmän Kuntoutus ry:n kiinteistölahjoituksesta.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen: Vuoden alun toiminta on keskittynyt veteraanitapahtumien järjestelyyn sekä modernin työpaikalla.fi portaalin avaamiseen 17.3.2015, jonka tavoitteet ovat yhtenevät Pihkahovisäätiön arvojen kanssa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä: Pihkahovisäätiö jatkaa vahvasti toimia, jotka ovat tunnusomaisia yleishyödylliselle säätiölle. Painopisteenä on veteraanitapahtumien järjestäminen, hanketoiminta, uutena ulottuvuutena sähköisten medioitten kautta kansanterveyden, kuntoutuksen ja työhyvinvoinnin tiedon julkaisu toiminta (www.tyopaikalla.fi).

Tutkimus- ja kehitystoiminta: Härmän Kuntoutus Oy yhdessä Pihkahovisäätiön kanssa jatkaa aktiivisesti hanketyöskentelyä verkostoituen aktiivisesti niin valtakunnallisesti kun maakunnallisesti eri tutkijaorganisaatioiden sekä yliopistojen ja korkeakouluyhdistysten kanssa.

Arvio toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä: Lainsäädännön muutokset ja erilaiset rakenteelliset muut-

Jan-Erik Hagfors (Kuntokeskuksen johtaja) pitää puhetta.

tokset valtakunnan tason sote ratkaisuissa sekä Kelan asemassa haastavat.

Terveystuhoito koko- naisuudessaan hakee uusia tapoja toimia. Tästä on yhtenä esimerkkinä päättyneet Uuma ja Jami hanke sekä Oy:n osakkuus Härmämedi työterveyshuoltoyksikössä.

Taloudellisen laman johdosta yhteiskunnan ja yritysten panostukset kansanterveyden, kuntoutuksen ja työhyvinvoinnin edistämiseen ovat suuri mahdollisuus, mutta samalla kriittisen tarkastelun alla.

Suomalaisa talouden kilpailukykyä voidaan parantaa toimilla, jotka edesauttavat sairautensaalon vähentymistä ja ehkäisevät ennenaikaista eläköitymistä sekä pidentävät työikää. Vaikutavuustutkimusta eri kuntoutustoimien tehokkuudesta on tehty vasta kovin vähän. Uusi Kelan Aura kuntoutusmuoto tuo uuden tarkastelu- ja tutkimusalan kuntoutuksen merkitykselle ja vaikuttavuudelle työikäisten työhyvinvoinnille.

Pohjanmaan Alueuimiston ja Finnairin lentävän henkilökunnan järjestämä viihteellinen Rosvopaisti-tapahtuma pidettiin Härmän Kuntokeskuksessa Anssin Jussin areenalla. Kuvat A.Perämäki.

Varautumisartikkelisarja

Varautumien koskee kaikkia osa 1 – johdanto ja kotivara

Ei tarvitse mennä taaksepäin montakaan sukupolvea ennen kuin asiat kuten maitoa ympäri vuoden (eikä vain piimää talvisin), tuoreita vihennuksia ja tuontitavaraa edes mainitsematta, oli pelkkä utopia. Tänäkin kaikkina on saatavilla ruokakauppojen hyllystä ja suurissa kaupungeissa voidaan tehdä ostoksia milloin haluaa, jottkut kaupat ovat auki ympäri vuorokauden. Uutisia ja viihdettä saamme suoraan TV-ruutuun tai läppäriin, netti tarjoaa meille auton varaosia vaikka USA:sta ja elektroniikka suoraan Kiinasta. Kaikki tämä on kuitenkin osa hyvin monimutkaista järjestelmää joka on vain tietyille osalle mahdollista. Mikäli poistamme modernin yhteiskunnan kulmakiven, sähkön, niin hyvin vähän jatkkaa toimintaansa. Vesitornit eivät täyty enää ja kunnallisverkoissa vedenpaine laskee, viemäriverettä ei pumpata eteenpäin ja polttoainetta ei voi ostaa huoltoasemalta. Ruokakaupan pakasteosasto rupeaa sulamaan ja luultavasti useimmilla asiakkaila ei ole tarpeeksi käteistä ostotensa lunastamiseen. Jos olemme tietoisia lähestyvistä ongelmista niin yleensä tämä johtaa siihen että ihmiset hamstraavat tarvikeita tyhjentäen kauppojen hyllyt entistä nopeammin. Moderni yhteiskunta noudattaa pitkälti *just-in-time* periaatetta joka yksinkertaisesti tarkoittaa että kaupan varasto muodostuu hyllyssä olevista tuotteista ja liikkeellä olevasta rekasta, joka tuo täydennyksiä kauppaan. Mitään paikallista puskurivarastoa ei ole, vaan kaikki tuotteet tulevat ketjujen keskusvarastoista. Ellei manna-ryynejä ole hyllyssä niin sitä ei voida ostaa, kauppialla ei ole takahuonetta mistä lisää paketteja voisi hakea vaan korkeintaan logistiikkahuone missä lähteykset

Kotivara koostuu muonasta ja juomasta mutta myös muuta mitä tarvitaan kriisiaikoina.

puretaan. Kun hyllyn saldo on laskenut tiettyyn arvoon niin tilataan automaattisesti esimerkiksi voipaketteja keskusvarastosta ja yleensä täydennys tulee ennen kuin hylly pääsee tyhjäksi. Yleensä tämä ei aiheuta ongelmia ja se on halvempaa kauppoille kun hyllyissä ei loju paljon elintarvikkeita jolla on lyhyt käyttöikä. Ongelmia esiintyy normaalisti vain satamatai logistiikkalakon sattuessa tai jos ongelmia syntyy tuotannossa.

Mitä sitten jokainen voi tehdä parantaakseen omaa kestävyystään? Ensinnäkin voi tulla tietoiseksi omasta tilanteestaan ja arvioida miten omat asiat ovat. Pienet yksinkertaiset arjen valinnat ja asenne pitkälti ratkaisevat mihin joudutaan asteikolla *”uusavuton” – ”tarmokas oma-apu-paras-apu”*. Aina on hyvä hetki ruveta keräämään nk. kotivaraa jollei sitä ennestään ole. Kotivara koostuu tarvittavista lääkkeistä sekä ruoasta ja juomasta jotta omin päin pärjätään vaikka elintarvikejakelussa tulisi häiriö. Kotivaran sisältö riippuu pitkälti elämäntilanteesta ja tavoitteesta, esim. lapsiperheen tarpeet eivät ole samat kuin yksin asuvan ikäihmisen. Asuintilanne on iso tekijä; asutaanko kerrostalohuoneistossa vai omakotitalossa missä on tulisija ja kenties puuliesi? Löytyykö oma kaivo? Oli asumismuoto ja elämäntilanne mikä ta-

hansa niin kaikki tarvitsevat ravintoa. Tämän ei tarvitse olla arkkityyppistä ”kellartäynnä-säilykeitä-ja-patruunoita” mitä löytyy TV-dokumenteista amerikkalaisista survivalisteista vaan voi olla niin yksinkertaista tai

Beredskap angår alla del 1 – introduktion och hemförråd

Man behöver inte gå så många generationer bakåt för att företeelser som mjölk året runt (och inte enbart surmjölk om vintern), för att inte tala om färsk grönsaker och importvaror, var enbart en utopi. Idag finns allt tillgängligt i mataffärernas hyllor och i de stora städerna kan man handla närhelst man vill, vissa affärer håller öppet dygnet runt. Nyheter och underhållning når oss direkt i TV-rutan eller via surfplattan, nätt förser oss med bilreservdelar från USA och elektronik direkt från Kina. Allt detta är dock del av ett mycket komplext system som endast till en viss del har inbyggd redundans. Tar vi bort grundbulten ur det moderna samhället, elektriciteten, är det inte mycket som fungerar. Vattentornen fylls inte på igen och sakteliga så sjunker vattentrycket i det kommunala vattennätet, avloppsvatten pumpas inte vidare och bränsle går inte att köpa vid bensinstationen. Mataffärens frysdisk börjar tina och troligen saknar de

arkipäiväistä kuin hieman isompi määrä elintarvikkeita ja muita hyödykkeitä. Nykyään on laaja valikoima erilaisia pitkään säilyviä elintarvikkeita. Helpoiten pääsee alkuun ostamalla yksi ylimääräinen paketti jokaista jotta aina voi tarttua avoimattomaan pakettiin mikäli se joka on avattu yhtäkkiä loppuu. Siitä on sitten hyvä jatkaa kartuttamista niin halutessaan. Kotivara on hyvä olla ei pelkästään kriisiaikoina vaan myös mikäli on unohtunut ostaa joku ainesosa muffinsileivontaan tai sunnuntaipaistiin jos kaupat ovat jo menneet kiinni. Parempi olla varautunut kuin viime hetken hamstraaja.

Jatkuu seuraavassa lehdessä.

Tyhjä ruokakauppa Tokiossa maaliskuussa 2011 Fukushimaonnetummuuden yhteydessä.

KOTIVARA

– muona & juoma ainakin viikoksi tai kahdeksi tai parhaiten enemmän:

- kuivamuonaa kuten pastaa, riisiä, valmiita ateriapusseja
- kuivaa leipää, näkkileipää tms.
- liha- ja kalasäilykeitä, soijarouhetta, papuja tms.
- kahvi, tee, suola & sokeri, marmeladia, maitojauhetta
- urheilujuomajauhetta, kiisselijauhetta, keksejä ja muuta mikä kohentaa mielialaa

– lääkkeitä: kotiapteekkiin kuuluu mm. särky- ja vatsalääkkeitä ja joditabletit. Myös ensiaputarvikkeita.
– patteriradio, varavesiastiat kuten kannelliset ämpärit, vesikanisterit (hätätilanteissa voi tehdä varavesisäiliön laittamalla muovipussin tynnyliinan sisään), retkikeitin, roska- & jätessäkkejä

Lue lisää: www.varaudu.info

har en begränsad livslängd. Sällan blir det problem om inte hamn- eller logistikströket utbryter eller om det blir någon form av bortfall i produktionen.

Vad kan då envar göra för att förbättra sin resiliens? Det första man kan göra är att bli medveten, ta en funderare och granska hur man har det ställt. Små enkla val vi gör i vardagen och den mentala inställningen styr långt i vilken ände man befinner sig på skalan *”nyhjälplos” – ”driftig fixar allt själv”*. Har man inte det från förr är det alltid lägligt att bygga upp ett så kallat hemförråd med nödvändiga mediciner och mat och dryck så man på egen hand klarar av ex. en störning i livsmedelsdistributionen. Hur detta ser ut beror långt på ens livssituation och ambitionsnivå, ex. en barnfamiljs behov skiljer sig från en ensamstående äldring. Boendesituationen inverkar stort, bor man i lägenhet eller i egnahemshus

med eldstad och kanske till och med vedspis? Har man egen brunn? Oberoende så behöver alla mat för att kunna fungera. Detta behöver inte vara det arketytiska ”källare-full-av-konserv-och-patroner” som man hittar i TV-dokumentärer om amerikanska survivalister utan kan vara så tråkigt som lite större mängd livsmedel och andra förnödenheter, idag finns ett gott utbud av livsmedel med lång hållbarhet. Enklare kommer man igång genom att köpa en extra förpackning av varje så att man har en öppen förpackning att ta till om den förra plötsligt tar slut, sen kan man bygga vidare från det. Hemförrådet kommer inte enbart till pass i kristider utan även i fall man glömt handla någon ingrediens till muffinsbaket eller söndagssteken om butikerna redan hunnit stänga. Bättre vara förberedd än en sista-minuten hamstrare.

Fortsättning följer i nästa nummer.

Johan Irjala

”Älä ole uhri! Naisten itsepuolustuskoulutus

Naisille suunnattu itsepuolustusteemaitettu ”Älä ole uhri!” -kurssi pilotoitiin 23.5. Vaasassa. Työn alla oli irtautuminen erilaisista päällekkäisten oireista. Jatkossa tapahtumat itsepuolustusteemaitetaan nousujohteiseksi ”Taistelijan voimankäyttö” -kursien tapaan.

Jotta koulutusta voidaan pitää itsepuolustusopetukseksi eikä pelkkänä ”TYKY-päivätyyppisenä” fyysisenä kamppailutapahtumana, tulee harjoitella hyökkääjästä irtautumisen ohella myös toimintatutkimuksia. Ilman tätä ei tavoitteena olevaa fyysistä koskemattomuutta kyetä

saavuttamaan. Kurssilaisilta saatu palaute antoi selkeän vinkin siitä, että tällaiselle koulutuspaketille on tarvetta. Jatkossa tarjoamme myös ”perhepakettia” siten, että kurssille osallistuja voi ottaa puolison mukaan puoleen hintaan. Syy tähän osallistujakaartiin laajentamiseen

löytyi palauteista. Niissä haluttiin myös miespuolisia hyökkääjiä paikalle. Pitäköhän kurssin tavoitteeseen lisätä näin ollen teema ”laatuaikaa yhdessä”? Seuraava koulutuspäivä on lauantaina 3.10.

Teksti ja kuvat
Hannu Maunula

Sotavahinkosäätiö jakoi tunnustuspalkintoja vapaaehtoiselle maanpuolustukselle

Sotavahinkosäätiö jakoi vuotuiset maanpuolustuspalkintonsa 12 henkilölle ja kahdeksalle yhteisölle. Suomen Reserviupseeriliiton, Reserviläisliiton, Maanpuolustuskiltojen liiton ja Kadettikunnan aktiivisia jäseniä ja yhteisöjä palkittiin yhteensä 40 000 euron arvosta. RUL:n esityksestä palkittiin Risto Sinkko Helsingistä, Kai Leinonen Rovaniemeltä sekä Kuusamon, Rautjärven ja Tampereen reserviupseerikerhot. Sotavahinkosäätiön tarkoituksena on palkita henkilöitä ja yhteisöjä, joiden saavutukset maanpuolustuksen saralla ovat poikkeuksellisen merkittäviä. Tällä kertaa säätiö myönsi seuraavat maanpuolustuspalkinnot:

Suomen Reserviupseeriliitto ry, Risto Sinkko (s. 1947), Kanta-Helsingin Reserviupseerit ry, 2000 euron palkinto. Sinkko on pitkään ja ansiokkaasti tutkinut puolustusvoimiin, reserviläisiin ja maanpuolustustahtoon liittyviä kysymyksiä. Parhaillaan hän tekee väitöskirjaa Maanpuolustuskorkeakoululle.

Kai Leinonen, (s. 1948) Rovaniemen reserviupseerikerho ry, 2000 euron palkinto. Leinonen toimii Lapin Reserviupseeri- ja Reserviläispiirien toiminnanjohtajana sekä Lapin Nuija -piirilehden päätoimittajana. Hän on myös pohjoisen alueen reserviläisten Kalottitapaamisen keskeisiä toimijoita.

Kuusamon Reserviupseerikerho ry, 2000 euron palkinto Kuusamon Reserviupseerikerho on jo useiden vuosien ajan järjestänyt

jotoksia ja hirvenmetsästystapahtumia, joiden avulla kerätään varoja paikkakunnan veteraaneille.

Rautjärven Reserviupseerikerho ry, 2000 euron palkinto. Pienehkö kerho järjestää normaalin toiminnan lisäksi näyttäviä maanpuolustusjuhlia ja sotahistoriallisia jotoksia. Viimeisimpänä oli Desanti-draamakierros, joka tutustutti paikalliseen sotahistoriaan elämyksellisesti.

Tampereen Reserviupseerit ry, 2000 euron palkinto. Vuonna 2013 yhdistys aloitti Maasto-Jotos-Sissi-Partio-Erätaito-Projektin, jonka tavoitteena oli kehittää ja toteuttaa reserviläisten maastotoimintaa ja samalla kasvattaa maastotoimintaan osallistuvien reserviläisten määrää niin yhdistyksessä kuin koko Pirkanmaalla. Projekti on ollut onnistunut ja osallistujamäärät ovat kasvaneet.

Reserviläisliitto ry, Teuvo Mahrberg (s. 1941), Hämeenlinnan Reserviläiset ry, 2000 euron palkinto. Mahrberg on Etelä-Hämeen vapaaehtoisen maanpuolustustyön kautta aikojen ansioituneimpia henkilöitä. Lisäksi Mahrberg on myös erittäin osaava varainhankkija.

Markus Anaja (s. 1944), Pääkaupunkiseudun maanpuolustajat ry, 2000 euron palkinto. Anaja on toiminut Helsingin Seudun Reserviläispiirin puheenjohtajana ja Reserviläisliiton hallituksessa. Sittemmin Anaja on ansioitunut vahvasti sotilasperinnetyön saralla.

Kälviän Reserviläiset

ry, 3000 euron palkinto. Yhdistys on järjestänyt jo 13 kertaa Talvisodan muistohiihto -tapahtuman, jossa kunnioitetaan talvisodan taistelijoita ja heidän tekojaan. Kaikille avoimesta hiihtomarssista suoritetaan Puolustusvoimien välineillä ja pääosin erämaailuissa.

Konneveden Reserviläiset ry, 3000 euron palkinto. Yhdistys tukee paikallisten veteraanijärjestöjen toimintaa, on mukana sankarihautausmaahan ylläpidossa, auttaa yksittäisiä veteraaneja sekä osallistuu vuosittain Seuramme Veteraanit -keräykseen.

Maanpuolustuskiltojen liitto ry, Timo Mäki, Porin prikaatin kiltta ry, 2000 euron palkinto. Mäki valittiin Porin prikaatin kiltan puheenjohtajaksi vuonna 2008. Hänen johtamanaan alkoi kiltan toiminnan määrätietoinen kehittäminen. Sen seurauksena kiltasta kasvoi jäsenmäärältään ylivoimaisesti liiton suurin jäsenyhdistys, joka ei ole liittomuutoksen aselajiliitto.

Rauno Suhonen, (s.1955) Karjalan Poikien Kiltta ry, 1000 euron palkinto. Suhonen on kirjoittanut kolme sotahistoriallista kirjaa ja yhden Pohjois-Karjalan maanpuolustusta käsittelevän kirjan. Näiden lisäksi hän on avustanut useita tietokirjailijoita luovuttamalla tietoaan tai aineistoaan kirjoittajien käyttöön.

Ilkka Virtanen, Österbottens försvarsgille – Pohjanmaan maanpuolustuskilta rf, 1000 euron palkinto. Virtasen

toiminnan painopistealueena maanpuolustustyössä on ollut Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n johtaminen. Kiltta on maanpuolustuksen ja sotiemme veteraanien perintöä vaaliva ja ylläpitävä sekä näihin liittyvää tietoa ja maanpuolustustahtoa levittävä.

Helikopterikilta ry, 2000 euron palkinto. Keväällä 2014 Helikopterikilta ry sai puolustusvoimilta HS-14 kuljetushelikopterin säilytettäväksi ja tulevaisuudessa museoitavaksi Utti-aukiolle. Kiltta on huoltanut koneen käytinkuntoiseksi kesällä 2014.

Sotilaspoliisieskadrona Lahden Kiltta ry, 2000 euron palkinto. Kiltta on kerännyt ainoana maanpuolustusyhdistyksenä sotilaspoliisien perinne-esineistöä omaan perinnetilaisuuteen ja pitänyt useita seminaareja sotilaspoliisihistoriasta sekä sotilaspoliisien toiminnasta.

Pohjois-Karjalan Prikaatin Perinnekilta ry, 2000 euron palkinto. Kiltan viime aikojen suurin ponnistus on ollut uusien nettisivujen avaaminen ja siihen liittyvä perinnetiedon dokumentointi. Kotisivuille (www.pkpkilta.fi) on koottu digitoimalla kaikki joukkosastolehdet aina vuodesta 1960 alkaen: Vipinä, Karjalan Jääkäri ja Korpisoturi.

Kadettikunta, Vesa Valtonen (s. 1969), Pohjois-Kymen kadetti-piiri, 2000 euron palkinto

Erittäin ansiokas vapaaehtoinen maanpuolustusaatteellinen toiminta Kadetti-

kunnassa ja Pohjois-Kymen kadetti-piirissä.

Kari Sainio (s. 1957), Helsingin kadetti-piiri, 2000 euron palkinto

Erittäin ansiokas toiminta Kadettikunnan kokonaisviestinnän ja sähköisen viestinnän kehittämisessä.

Markku Nissinen (s. 1952), Oulun kadetti-piiri, 2000 euron palkinto. Pitkäaikainen ja erittäin ansiokas vapaaehtoinen maanpuolustusaatteellinen toiminta Oulun kadetti-piirissä.

Tarmo Saurus (s. 1933), Etelä-Hämeen kadetti-piiri, 2000 euron palkinto. Pitkäaikainen ja erittäin ansiokas vapaaehtoinen maanpuolustusaatteellinen toiminta Etelä-Hämeen kadetti-piirissä.

Tommi Myrskyläinen, Pohjois-Satakunnan kadetti-piiri, 2000 euron palkinto. Aktiivinen ja ansiokas toiminta Pohjois-Satakunnan kadetti-piiriin luottamusteh-

tävissä ja kadetti-piiriin toiminnan kehittämisessä.

Sotavahinkosäätiön synty Suomessa perustettiin talvisodan tuhojen korjausta rahoittamaan kaksi sotavahinkoyhdistystä, joiden toiminta jatkui Jatko- ja Lapin sodan aikana. Sotavahinkoyhdistykset korvasivat lakisääteisellä palovakuutuksella vakuutettujen talojen ja irtaimistojen vauriot täysimääräisesti.

Kun tuhot oli saatu korjattua, jäljelle jääneet varat siirrettiin vuonna 1954 perustettuun Sotavahinkosäätiöön, joka on tukenut merkittävien apurahain ja avustuksien mm. sotiemme veteraaneja. Maanpuolustuspalkintoja Sotavahinkosäätiö on myöntänyt vuodesta 2009. Säätiön puheenjohtajana toimii vakuutusneuvos Harri Kainulainen.

Lähde: www.rul.fi

Kälviän Reserviläiset palkittiin

Sotavahinkosäätiö on myöntänyt 3000€ arvoisen tunnustuspalkinnon Kälviän Reserviläiset ry:lle Reserviläisliiton ehdotuksesta. Kälviän Reserviläiset ry on järjestänyt Talvisodan muistohiihto -nimisen tapahtuman vuosittain vuodesta 2002 alkaen. Tapahtuman tarkoituksena on ollut kunnioittaa Talvisodan sotaveteraanien tekoja, ylläpitää maanpuolustushenkeä ja -perinteitä sekä kannustaa reserviläisiä kuntoliikuntaan.

Kälviän Reserviläiset

ry:n kaltaiselle pienelle reserviläisyhdistykselle tapahtuma on sen laajuuden huomioon ottaen ollut vaativa järjestettävä, josta yhdistys on aina erinomaisella menestyksellä suoriutunut. Sotavahinkosäätiön tarkoituksena on palkita henkilöitä ja yhteisöjä, joiden saavutukset maanpuolustuksen saralla ovat poikkeuksellisen merkittäviä.

Piiri onnittelee Kälviän Reserviläisiä!

Antti Wall

Suomen Jääkärimuseo Finlands Jägarmuseum KORTESJÄRVI

Kirja: Niittokone-asiamiehistä jääkäreiksi. Esitelmää jääkäri-seminaarista 1998-2007. Kirjan hinta 15 euroa.

Kirjautuus: Jääkärihaudat Etelä-Pohjanmaalla

Museossa kerrotaan jääkäriliikkeen syntyvaiheista, toiminnasta ja sen merkityksestä maamme itsenäisyydelle.

- Jääkärien tarina kertoo lähes 2000 vuorokaisesta, jotka lähtivät Saksaan oppimaan sotataitoja tavoitteenaan itsenäinen isänmaa.
- Perusnäytelyn lisäksi museossa on viimeisen jääkäriin, kenraali Väinö Valven huone sekä vaihtuvia erikoisnäyttelyitä.
- Museossa on huomattava kokoelmia jääkärien sukulaisten lahjoittamaa materiaalia.
- Museokaupassa kiinnostavaa ostettavaa.

Avoinna ti-ke klo 12.00 - 16.00 tai sopimuksen mukaan
15.6. - 15.8. ti-su klo 11.00 - 17.00

Pääsymaksu 2,50 €/1,50 € (sis. sisäänpääsyn ja opastuksen) Museokauppa

Tilauksesta rooliopastus, jolla "Jääkäri Autio" kertoo värähtymisestään jääkäriksi, koulutuksestaan Saksanmaalla ja saapumisestaan Suomeen 1918. Rooliopastuksen hinta 30 €/ryhmä + normaali sisäänpääsymaksu.

Osoite Jääkärintie 80
62420 KORTESJÄRVI
Puhelin Puh. (06) 2412 9841, 040 148 4420, 040 764 7755
suomen.jaakarimuseo@kauhava.fi

Ilkka Virtanen, Österbottens försvarsgille – Pohjanmaan maanpuolustuskilta rf, 1000 euron palkinto. Virtasen

Suomen Jääkärimuseo täyttää **20** vuotta
Kortesjärven Suvipäivien aikana
Museon syntymäpäivää juhlietaan
sunnuntaina 28.6. klo 14:00 alkaen
Suomen Jääkärimuseon tiloissa.
Tilaisuus on avoin kaikille kiinnostuneille.

Ohjelma:
Kakku- ja kahvitarjoilu
Tilaisuuden avaus

Marita Mattila, Suomen Jääkärimuseon
ystävät ry:n puheenjohtaja

Muistoja museon syntyvaiheista
Sinikka Syrjä, Suomen Jääkärimuseon
ystävät ry:n johtokunnan jäsen

Musiikkia
Kortesjärven pelimannit

100 vuotta suuresta väräyksestä-näyttelyn esittely
Hanna Rieck-Takala, museointendentti

Rooliopastus jääkäri Kustaa Aution kanssa

Lämpimästi tervetuloa!

KALTERIJÄÄKÄRIT

Kalterijääkärit eli spalerniitit olivat venäläisten Suomessa vuosina 1914–1917 välisenä aikana pidättämiä jääkäriliikkeen värväiteitä, yhdysmiehiä ja Saksasta jääkärikoulutuksesta Suomeen lähetettyjä tiedustelijoita, kouluttajia ja sabotöörejä. Kalterijääkärit tuomittiin eriasteisiin rangaistuksiin ja passitettiin Krestyn ja Spalernajan vankiloihin Pietariin. Kolme sai kuolemantuomion, loput elikautisen. Ensimmäisen maailmansodan sekasortoisissa olosuhteissa teloituksia ei pantu toimeen, sillä vangeilla oli oikeus anoa armoa tsaarilta, joka kiireittensä vuoksi ei ehtinyt käsitellä anomuksia. Siksi kalterijääkärit odottivat vankilassa tuomioitensa vahvistamista ja siirtoa Siperiaan.

Helmikuun vallankumouksen aikana 11.–16. maaliskuuta 1917 kansanjoukot valtasivat em vankilat ja vapauttivat poliittiset ja muut vangit ml kalterijääkärit.

Vapauduttuaan lähes kaikki vankilassa istuneet aktivistit siirtyivät Saksaan Jääkäripataljoona 27:ään. Saksalaiset esimiehet sal-

livat kalterijääkärien muodostaa oman komppanian, minkä tunnukseksi otettiin Spalernajan avain, minkä yksi heistä, insinööri Harry Backberg oli ottanut salaa mukaansa.⁹ Avaimen liitettiin katkaistut jalkaraudat esikuvanaan 1912 vangitun Helsingin yliopiston miekailun ja nyrkkeilyn opettajan Mauritz Mexmontanin kahleet, joissa hän oli istunut vallankumoukseen asti.

1935 kalterijääkärit perustivat Kalterijääkärit ry nimisen yhdistyksen, mikä toimi vuoteen 1944 asti. Sitä ennen kalterijääkärit olivat kokoontuneet vuosittain pidettäviin erilaisiin illanviettoihin.

Wikipedian mukaan kalterijääkäreitä oli 78 miestä Krestyn ja Spalernajan vankiloissa. Sulo-Weikko Pekkolan kolmiosaisen Kalterijääkärit kirjan mukaan Spalernajasta vapautui maaliskuun 12. päivänä 1917 73 miestä.¹ Pähkinälinna, Pietarin-Paavalinlinna, Peresilnaja, Vjatka ja Ohanski olivat pitäneet sisällään 7 suomalaista.² Näiden joukossa mm Mexmontan ja nuorin kalterijääkäri 1900

syntynyt Ilmari Mäki, joka oli pidätettävässä 16 v.³ Kalterijääkäreiden joukossa oli myös puolustusvoimien komentajaksi kaksi kertaa nimitetty jalkaväen kenraali Aarne Sihvo (1926–1933 ja 1946–1953).⁴

Kokkolalainen apteekkari Karl Uno Risla järjesteli yhteyksiä ja asiamiehiä Keski-Pohjanmaan alueella, ollen yksi Kokkolan etapin vastuuhenkilöistä. Urkkijoiden ja santarmien ollessa jo kinterillä, Risla muutti Viitasaarelle, missä hänet pidätettiin 17.5.1916. Kotiin Kokkolaan hän palasi 9.4.1917, oltauan vankina ja karkoitettuna liki yhdeksän kuukautta.⁵

Yksi kalterijääkäreistä, teologian ylioppilas, Arvid Wigge (ent. Johansson) oli Ruotsin kansalainen, syntynyt Kronstadtissa.⁶

Ahvenanmaalta kotoisin oleva merikapteeni Johan Karlsson oli ensimmäinen jääkäri, joka kaatui vapausodassa Suomessa. Hän oli liittynyt Kruunupyyn suojeluskuntaan konekivääririkomennuskunnan kanssa ottaen osaa Kokkolan valtaukseseen. Hän kuoli Vaasan

Kalterijääkärien tunnus.

sillan luona saatuaan luodin otaansa. Hänet on haudattu Kokkolan vapausodan sankarihautaan.⁷

Spalernajassa vankeina olleista kalterijääkäreistä Saksassa Jääkäripataljoona 27:ssä koulutuksessa olevia ja Suomeen erilaisiin tehtäviin lähetettyjä ja kiinni jääneitä jääkäreitä oli yhdeksän. Pfadfinder vaiheen koulutettavia jäi kiinni Suomessa neljä.⁸

Terho Tattari

Lähteet: Wikipedia
Sulo-Weikko Pekkola Kalterijääkärit osat 1–3, Werner Söderström Oy Porvoo 1931 (kolmas painos):

¹ ja ⁸ sivut 412 – 414

² sivu 416

³ sivut 321 ja 405

⁴ www.puolustusvoimat.fi/pv:n/historiikki/komentajat

⁵ sivu 372

⁶ sivu 354

⁷ sivu 393

⁹ sivu 23

Sinunkin apuasi tarvitaan

Museo päivystää joka keskiviikko klo 14–17
Pietarsaaren kaupunginmuseo,
Isokatu 4, puhelin 06–785 1111

Haapajärven sotiemme veteraanien perinnehuone

SUOJALUKKO

Osoite:

Kauppakatu 19, 85800 Haapajärvi
Sisäänkäynti kunnan kulttuuritalon pihan puolelta.

Avoinna sopimuksesta,

p. 044 4456 202 tai 0400 965 195

VASA KRIGSVETERANMUSEUM

VAASAN SOTAVETERANIMUSEO

Specialutställning / Erikoisnäyttely
Finlands flygvapen och luftvärn 1918–1945
Suomen ilmavoimat ja ilmatorjunta 1918–1945

Kyrkoesplanaden 22
Källarvåningen
Kirkkopuistikko 22
Kellarikerros

Avoinna kesällä 2015:

Öppet/avoinna 1.6.–15.8.2015:
Ti–Pe 10:00–12:00 ja 13:00–16:00
Lö/la 10:00–16:00

23.8.2015 >
Sö/su 14:00–16:00

Grupper / ryhmät:
- enligt överenskommelse,
- sopimuksen mukaan.
tel. / puh. (06) 3129 894.

Kaatuneiden muistopäivä 2015

Kuva Peder-sören hautausmaalta (kuva: Joakim Dahlin). Vasemmalla korp S Järndahl, oikealla alik T Hanner. Tänä vuonna hieman erikoinen tilaisuus kun oli myös laskettu seppeleet veteraanipäivällä ja näitä oli vielä paikoilla.

MILjazz 2015 svengaa jälleen Vaasassa !!!

Laivaston Big Band tuo elokuussa solistikseen pianisti Iiro Rantalan. Rantala on vaikuttanut niin Suomen jazzgenressä, kuin klassisen musiikin puolellakin taiturimaisella muusikkoudellaan

säveltäjänä, sovittajana ja pianistina jo parin vuosikymmenen ajan. Hän on rikkonut musiikillisia rajoja ja yhdistänyt niitä uudella tavalla.

Kesällä 2015 MILjazz-kiertue on laajempi kuin

koskaan koko historiansa aikana. Kiertueella tarjotaan kuudellatoista paikkakunnalla laadukas puistokonsertti, jonne ihmiset voivat tulla pääsymaksutta kuuntelemaan korkealaatuista musiikkia ja nauttimaan

tunnelmasta.

Kaikilla MILjazz-konserttikiertueen paikkakunnilla esiintyy energinen Puolustusvoimien varusmiesorkesterin show band solistinaan suomisoulin kuningas, laulaja Sami Saari. Muuten

festivaalin ohjelmisto vaihtelee vuorotellen kiertueella esiintyvien soittokuntien mukaan.

Illan kruunaa Puolustusvoimien varusmiesorkesterin show band solistinaan suomisoulin kuningas

Sami Saari.

MILjazz – Vaasassa – Siisäsatamassa keskiviikkona 26.8.2015 klo 18:00 alkaen. Vapaa pääsy!!!

Lähde: www.puolustusvoimat.fi

K-P: N MM OY LKV(A)
Pitkänillankatu 20c Kokkola
0400 564 433, 06 831 4175
www.metsamarkkinointi.com

Välitämme maa- ja metsätilat, maaseutukiinteistöt, tontit ja mökit. Kauppa-, lahja- ja perinnönjakokirjat. Myytävänä runsaasti metsätiloja, useita rantamääräaloja ja kesähuviloita.

**MAAN-
RAKENNUSTYÖT**

T:mi Esko Pelto-Arvo
www.eskopeltoarvo.com

**KOLPPASEN
BETONI**

Veturitie 10,
69150 ESKOLA
Puh: 06-872 682

•Betonituotteet •Mittatilauslementit
•Maatalouselementit •Valmisbetoni
•Sokkelielementit •Betonipumppaukset

www.kolppasenbetoni.fi

Reserviläiskirje kannustaa vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen

Puolustusvoimat lähettää toukokuussa kirjeen jokaiselle reserviläiselle. Asiasta kerrotaan laajasti erilaisissa tiedotusvälineissä ja reserviläiskirjeen omilla nettisivuilla osoitteessa reserviläiskirje.puolustusvoimat.fi. Varsinaiset kirjeet saapuvat reserviläisille toukokuun aikana.

Reserviläiskirjeen saajia on noin 900 000. Kirjeissä kerrotaan henkilön mahdollisesta sodan ajan sijoituksesta Puolustusvoimien organisaatioon, muusta varauksesta poikkeusolojen tehtävään tai siitä, ettei henkilöllä ole tällä hetkellä yksilöityä sodan ajan sijoitusta. Lisäksi kirjeessä pyydetään tarkistamaan ja korjaamaan henkilötiedoissa

mahdollisesti olevat virheet ja puutteet.

Puolustusvoimat toivoo lisätietoja reserviläiselle mahdollisesti varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen jälkeen kertyneestä koulutuksesta tai muusta osaamisesta. Lisäksi toivotaan tietoja mm. henkilön terveydentilasta tapahtuneista muutoksista, jotka vaikuttavat sijoituskelpoisuuteen. Näiden tietojen avulla Puolustusvoimat kykenee sijoittamaan reserviläisiä tehokkaammin erilaisiin tehtäviin sodan ajan organisaatioissaan.

Omissa henkilötiedoissa olevat virheet voi korjata ilmoittamalla muuttuneet tiedot Väestörekisterikes-

kukselle osoitteessa www.vaestorekisterikeskus.fi. Oma koulutusta ja muuta osaamista sekä terveydentilaa koskevat muutostiedot tulee ilmoittaa Puolustusvoimien lähimälle aluetoimistoille. Aluetoimistojen yhteyshenkilöt löytyvät osoitteesta www.puolustusvoimat.fi sivujen reserviläisille tarkoitettuna osion alta.

Reserviläiskirjeet ovat osa vuonna 2010 hyväksytyn ns. Siilasmaan työryhmän loppuraportin toimenpidesuosituksia. Puolustusministerin asettaman työryhmän tehtävänä oli selvittää yleisen asevelvollisuuden yhteiskunnallisia vaikutuksia ja asevelvollisuusjärjestelmän tulevaisuutta. Työryhmä te-

ki 21 toimenpidesuosituksia, joihin sisältyi mm. tiiviimpi yhteydenpito reserviläisiin.

Reserviläiskirjeiden lähtöajankohdan taustalla on loppusuoralla oleva puolustusvoimauudistus. Uudistuksen yhteydessä Puolustusvoimien sodan ajan vahvuus laski 350 000 henkilöstä 230 000 henkilöön. Yli 95 prosenttia Puolustusvoimien sodan ajan joukoista on reserviläisiä.

Omaan sijoituskelpoisuuteensa voi vaikuttaa mm. reserviläistoiminnan ja -koulutuksen avulla. Lakisääteisen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen reserviläisille tarjoamasta koulutuksesta löytyy tietoa osoitteesta www.mpk.fi/reserviläiselle.

Keski-Pohjanmaan maanpuolustajat piirimestaruus

Keski-Pohjanmaan maanpuolustajat piirimestaruus Pa3–Pa4 (pistooli) 09.05.2015

Pa3 Pa4 1 M Skytte 97p 1 U Åström 91p, 2 J Häggblom 95p 2 S Jämdahl 90p, 3 J Hansson 94p (2*10) 3 J Irjala 81p, 4 U Åström 94p (1*10) 4 M Skytte 79p, 5 S Jämdahl 93p 5 J Dahlin

77p, 6 J Irjala 91p 6 O Häggblom 70p, 7 S Häggblom 90p 7 S Häggblom 68p (2*10), 8 J Dahlin 89p 8 J Häggblom 68p, 9 O Häggblom 88p 9 R Nyman 66p, 10 R Bäckström 86p 10 R Bäckström 65p, 11 R Nyman 83p 11 V Marjamäki 48p, 12 H Sand 82p 12 H Sand 46p, 13 V Marjamäki 64p 13 J Hansson 45p

Reserviläisten piirimestaruuskilpailut

Reserviläisten piirimestaruuskilpailut pienoiskiväärillä Nivalassa 14.5.2015

60 ls makuu

Y korp. Mika Tenhunen, Nivala 557

Y 50 tkm. Jouni Helander, Nivala 573, alik. Yrjö Uusivirta, Nivala 572, tkm. Terho Alahautala, Ylivieska 550

Y 60 korp. Veikko Kaarta, Kalajoki 575, korp. Eero Marjakangas, Ylivieska

572, alik. Matti Ylikoski, Nivala 548, korp. Jukka Saukko, Nivala 529

Y 70 korp. Kalervo Simi, Ylivieska 567, yliltä Paavo Jalander, Toholampi 546

Y 75 kapt. Alpo Hakala, Kokkola 576, vääp. Ossi Loukkaanhuhta, Toholampi 546, ylik. Oiva Laurila, Nivala 538

3 x 20 ls Y 50 alik. Yrjö Uusivirta, Nivala 528

Pohjalaiset Porin prikaatiin

Kokkolan Chydenius yliopistolla 12.5. pidetyssä tilaisuudessa Porin Prikaatin apulaiskomentaja eversti Petri Kosonen informoi tapahtuneista muutoksista alueellamme. Porin Prikaati vastaa jatkossa alueen puolustuksesta ”Turusta Kokkolaan”. Uusi Porin Prikaati syntyi, kun Niinisalon Tykistöprikaati ja Porin Prikaati yhdistettiin. Uusi organisaatio vakiinnuttaa toimintaansa tämän vuoden aikana.

Reserviläisjärjestöjen edustajat seurasivat tarkkavaisina esitystä.

-hp-

Eversti Petri Kosonen jakoi ajankohtaista tietoa alueemme maanpuolustuksesta

Tällä alueella toimii Porin Prikaati

Piirin kevätkokous

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien Piiri ry:n kevätkokous pidettiin huhtikuussa Botnia Print Oy:n tiloissa. Tilaisuuden yhteydessä tutustuimme yritykseen, jos-

sa tämä piirilehtemme painetaan nykyaikaisella tekniikalla. Kokouksen alustuksen esitti Pohjanmaan aluetuomiston edustaja majuri Kai Nyman, joka

kertoi puolustusvoimien organisaatiouudistuksen vaikutuksista alueemme reserviläisten toimintaan. Hänen viestinsä reserviläisten kannalta oli hyvinkin va-

loisa: organisaation uudistus ei käytännössä kentällä näy vaan asiat hoituvat kuten ennenkin. Kertausharjoitusten määrää puolustusvoimat on lisäämässä painopisteen ollessa alueellisten joukkojen kehittämisessä.

Piirin talous oli vuonna 2014 ylijäämäinen reserviläiskiväärien hankinnasta huolimatta ja toiminta jatkuu suunnitellusti tänäkin vuonna. Viime vuoden kohokohta oli maakunnallinen maanpuolustusjuhla Kokkolassa, jonka järjestäjät ansaitsivat lämpimät kiitokset erinomaisesta työstä. Piirin kilpailutoiminta on ollut vilkasta ja tulokset erityisesti ampumakilpailuissa olleet hyviä. Valmistautuminen ensi vuonna Kokkolassa pidettäviin perinneaseiden Reserviläisurheiluliiton mestaruuskilpailuihin on alkanut ja tähän ponnistukseen toivotaan laajaa osanottoa.

Antti Wall

Vapaussotien Perinneliiton myöntämän Sinisen ristin saivat Jari Myllymäki, Jussi Rytönen ja Tomi Kurikkala toiminnanjohtaja Seppo Yli-Norpan jakamana. Kuva Eero Muhonen.

Karin Panos 2015

Sotilaskivääri Y 1 Ilpo Matilainen 87, 2 Jaakko Hakomäki 83, 3 Antti Liimatainen 72, 4 Simo Majjala 71, 5 Saku Rönkä 66, 6 Marko Sandelin 62, 7 Kimmo Kos-

kenkorva 49, 8 Joni Pekkari-
nen 41, 9 Jari Laukka 37
Sotilaskivääri Y 50 1 Rauno Stranius 76, 2 Olavi Rönkä 58, 3 Martti Kauranen 54, 4 Onni Mäenpää 51,

5 Arto Kunelius 43
Reserviläiskivääri Y 1 Saku Rönkä 87, 2 Jari Laukka 81, 3 Simo Majjala 78, 4 Joni Pekkari-
nen 73, 5 Ilpo Matilainen 69, 6 Antti Liimatainen

56, 7 Kimmo Koskenkorva 54, 8 Marko Sandelin 52, 9 Jaakko Hakomäki 35

Reserviläiskivääri Y 50 1 Rauno Stranius 53, 2 Olavi Rönkä 69, 3 Martti Kauranen 70, 4 Arto Kunelius 63, 5 Onni Mäenpää 38

Yhteistulokset 1 Ilpo Matilainen 156, 2 Saku Rönkä 153, 3 Simo Majjala 149, 4 Rauno Stranius 129, 5 Antti Liimatainen 128, 6 Olavi Rönkä 127, 7 Martti Kauranen 124, 8 Jari Laukka 118 Yksi napa, 9 Jaakko Hakomäki 118, 10 Joni Pekkari-
nen 114 Yksi napa, 11 Marko Sandelin 114, 12 Arto Kunelius 106, 13 Kimmo Koskenkorva 103, 14 Onni Mäenpää 89

Karin Panos osallistujat 2015.

Lämpöpartio

p. 040 183 9100, www.lampopartio.fi

NORDAUTOMATION

**AINA KAIKKI
TOSI HALVALLA!**

Halpa-Halli
AINA KAIKKI TOSI HALVALLA!

EP
IKKUNAT OVET
ESKOPUU OY

Sirkka

06-723 5477
Pietarsaari

PRISMA-CENTER
Jakobstad

**Maanrakennusliike
HUUKI Oy**

SUORITAMME:

*Erlaisia kaivu- ja nostotöitä
*Maakaapelointia
*Maalämpöpöytäkaivuutöitä

Huuki Janne p. 040 533 8068
Huuki Raimo p. 040 556 7539
Huuki Marko p. 0400 767 346

*Toimitamme maanrakennusaineita

www.huukioy.fi m.huuki@kotinet.com

Pohjanmaan KOTU-yksikkö

Vaasassa heittäydytään köysien varaan Köysilaskeutumiskurssilla 15.-16.8. Ensimmäisen päivän aikana tutustutaan perusteisiin laskeutumisella matalammalta korkeudelta ja toisena päivänä laitetaan köydet suoraksi korkeammalla kohteella. Kyseinen tapahtuma sopii mitä parhaiten vaikkapa yhteistä laatua-aikaa hakeville pariskunnille. Aiemmin kurssin käyneille tarjoutuu myös mahdollisuus osallistua toisena päivänä laskeutumistaidon ylläpitoon. Kuvat ja kuvatestit Hannu Maunula.

MilFight -harjoittelu toteutetaan kesäkautena maanantai- ja torstai-iltoina Teeriniemen väestönsuojan judosallilla, jolloin kuntoilusta kamppailun ja itsepuolustuksen merkeissä kiinnostuneet voivat tulla tutustumaan treenimethodiin. Perustekniikkaleiri 12.-13.9 mahdollistaa uusin harjoittelijoiden osallistumisen syyskauden neljästi viikossa toteutettaviin harjoituksiin vuoden loppuun saakka.

Taktinen kivääri 2 -kurssi 1.-2.8. antaa perusteet liikkeestä ampuamiseen, toimintaan fyysisen rasituksen alaisena sekä suojan käyttöön taistelija- ja partiokohtaisessa toiminnassa. Kurssille voivat osallistua ne, jotka ovat ykkösosion suorittaneet. Laina-aseita on saatavilla.

Marssikestävyys kehitetään osallistumalla MPK:n osastona Suomen ainoaan kansainväliseen IML:n hyväksymään marssitapahtumaan Vaasan Marssiin 7.-8.8. Suotavaa olisi saada maakuntakomppanioidemme näkyvyyttä tapahtumaan, sillä ulkomaalaisia sotilaita marssiin on aina osallistunut. Tavoitteena on marssia 21 km pituinen matka valinnan mukaan joko yhtenä, kahtena tai kolmena päivänä peräkkäin. Ilmoittautumiset MPK:n kurssijärjestelmään 27.7. mennessä

Henkilösuojauskurssi Pauhassa

Pohjanmaan Alueoimiston maakuntayksiköille tilaama henkilösuojauskurssi toteutettiin jo muutaman vuoden perinteellä Pauha 2015 harjoituksessa Lohtajalla. Teemana oli avainhenkilön suojaus jalan ja ajoneuvolla sekä aseellinen voimankäyttö. Kurssia hyödynnettiin myös näytöstapahtumana Reserviupseeriliiton johdolle sekä Etelä-Pohjanmaan reserviläisjärjestöjen jäsenistölle. Näytöksessä esiteltiin suojaavan osan irtautuminen tulikosketuksesta. Pauhaviikonloppuun koulutusaika jää kovin lyhyeksi ellei hyödynnetä iltä-aikaa tehokkaasti. Nytkin lauantai-iltta huipentui hivenen sunnuntain puolelle sovelletussa saattueharjoituksessa. Tässä tärkeimmässä vaiheessa testautuu ryhmien kyky tilanteenmukaisen toiminnan johtamisessa ja yksilösuorituksissa. Toimintaa ei arvostella vaan arvioidaan, jolloin kehittämiskohteet saatiin selville ryhmien arvioitua toimintansa. Näin toteutetussa harjoituksessa kyetään hankkimaan työkaluja "taktiseen pakkiiin".

Teksti ja kuvat
Hannu Maunula

Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta vieraana Kainuun prikaatin vuosipäivän juhlinnassa 1.4.2015

Prikaatikenraali Jukka Sonnisen kutsumana, kiltamme otti mielihyvin kutsun vastaan ja näin matkustimme paikalle oikein juhlimielillä. Neljän kiltalaisen voimalla sonnustauduimme edustamaan autokiltaa, hallituksen jäsen Marko Pesonen, Kiltamestari Antti Roiko-Jokela, Varapuheenjohtaja Ari Olli ja Puheenjohtaja Eero Muhonen.

Hyvissä ajoissa olemme perillä, kahvitauko sotilaskodissa sieltä Autokomppanian kautta paraatikentälle, odottelemaan tilaisuuden alkua muiden kutsuvieraiden kanssa. Kyseessä oli prikaatin 49 vuosipäivä, ensi vuonna on tasaluvun aika.

Ohjelma alkaa sotilaallisen menoin ja käsikirjoitusten mukaan, sekä asiaan kuuluvalla tarkkuudella, runsaslukuisen kutsuvierajoukon seurassa, varhaiskeväisen säätilan suosiessa myös tilaisuutta. Prikaatin komentaja, kenraali Jukka Sonninen seurueineen laski sepeleen prikaatin muistomerkille, kunnianosoitusten saattelemana joka sai näin

pohjalaisen autosotilaankin hetkeksi herkitystään.

Tilaisuuden päätyttyä on jälleen kahvitaun paikka, sekä pientä joutoaikaa uutta ohjelmaa odotellessa. Sitten on siirtyminen varuskuntaravintola Hoikanhoiviin, jossa jatketaan päiväohjelmalla buffit aterialla, pöydät notkuen kaikenlaista herkullista suuhunpantavaa. Jälkiruokaa nauttiensa jatkui ohjelma ansioituneiden henkilöiden muistamisilla, puheilla ja tavanomaisilla juhlarutiineilla. Tilaisuus oli juhla ja varmaan kaikki muistamiset sekä kannustukset menivät oikeisiin kohteisiinsa, aplodeista päätellen kaikki olivat tyytyväisiä ja iloisella mielellä.

Tämän tilaisuuden päätyttyä on enemmän aikaa katsella ympärilleen, sekä odotella illan ohjelmaa. Saimme tilaisuuden neuvotella ja vaihtaa ajatuksia autokomppanian sekä prikaatin henkilökunnan kanssa, suunnitella tulevaa toimintaa autokillan tarpeita silmiä. Keskustelut käytiin leppoissa henges-

sä, todettiin yhteistyömme jatkuvan myönteisenä.

Täältä siirryimme Kajaanin kaupungin toiselle laidalle Kaukamsen kulttuurikeskukseen, odottelemaan ilta ohjelman alkamista, siinä samalla nauttien kahvia ja hieman pientä purtavaa, odotetun lomassa ja seuraillen kutsuvieraiden sekä henkilökunnan saapumista tilaisuuteen. Kenraali Jukka Sonnisen saavuttua paikalle niin illan ohjelma voitiin aloittaa.

Iltaohjelman annista vastasi Lapin Sotilassoittokunta johtajanaan musiikki kapteeni Jaakko Nurila ja solistina musiikkimajuri Juhana Ketola. Marssimusiikin tahdittama tilaisuus päättyi autokiltalaisten osalta illan jo pimetessä, suunta kohden pohjanmaata on edessä. Tilaisuus oli kokonaisuutena mielenkiintoinen ja juhla, tyytyväisin mielin kohden kotikontuja, kiitokset järjestäjille, että saimme kunnian olla mukana!

Eero Muhonen

Ohjeita lehteen kirjoittaville

Jäsenistön kirjoittamat jutut ja artikkelit ovat Pohjanmaan Maanpuolustaja-lehden keskeisintä sisältöä. Kynään ja kameraan kannattaa tarttua aina, kun yhdistyksessä tapahtuu.

Jutut:

- Kirjoita yhdestä aiheesta vain yksi juttu. Täydentävät jutut ovat tervetulleita, kunhan niiden sisältö ei ole päällekkäinen pääjuttuun kanssa.
- Muista mainita jutussa aina kirjoittajan nimi sekä jutun käsittelemän tapahtuman aika ja paikka.
- Juttuun kannattaa liittää haastateltavien kommentteja, jos mahdollista. Mikäli jutussa on useampia haastateltavia, merkitse sitaatin yhteyteen kuka sen on sanonut.
- Jätä kaikki tekstimuotoilut pois eli ei lihavoineita, kursivoineita tms.
- Älä kirjoita, älä edes otsikoi juttua ISOILLA KIRJAIMILLA.

- Sopiva jutun mitta on 1500–4000 merkkiä (enintään 1,5 arkkia).

Kuvat:

- Ota toiminnallisia kuvia. Vältä perinteisiä pönötyskuvia.
- Juttua kohden 2–4 kuvaa on sopiva määrä.
- Lähetä kuvat sähköpostin liitteenä erillisinä jpg-tiedostoina. Kuvia ei tule missään nimessä liittää suoraan kirjoitetun jutun word-tiedostoon, vaan lähetä kuvatiedostot erikseen sähköpostin liitteenä. Vältä vanhojen kännykkäkameroiden kuvia...
- Älä pakkaa kuvia sähköpostilla lähettäessä, pistä tulemaan alkuperäiset tiedostot.

- Kuvista tulee ilmetä kuvaajan nimi. Laadi iskevä kuvateksti. Selitä myös tarvittaessa kuka on missäkin kohtaa kuvaa.
- Nimeä juttu- ja kuvatiedostot aiheen mukaan.

Lähtettäminen:

- Lähetä jutut ja kuvat sähköpostilla word- (.doc) ja jpg-tiedostona osoitteeseen paajarvi@multi.fi viimeistään lehden aineiston jättöpäivään mennessä.
- Aineiston jättöpäivät löytyvät infolaatikosta.
- Mikäli suunnittelemasi juttu tapahtuu aineiston jättöpäivän jälkeen, mutta ennen painopäivää, kannattaa olla etukäteen yhteydessä päätoimittajaan. Näin voi-

daan varata tarvittaessa tila ajankohtaista juttua varten.

- Lehden toimitus pidättää oikeuden tekstien muokkauksesta.

Ilmoitukset:

- Kirjoita jokaisesta ilmoituksesta sopimus, ja lähetä päätoimittajalle, vaikka olisit sopinut asiasta ilmoittajan kanssa suullisesti. Päätoimittaja saa runsaasti sähköpostia eri tahoilta, joten pelkkä sähköpostiviesti saattaa kadota tai merkautua roska-postiksi. Myös ilmoituksen laskutus tehdään sopimuksen perusteella.
- Täytä kaavake huolellisesti.
- Ole ahkera ja kulje silmät ja korvat avoimina. Ilmoitustulot ovat tärkeä osa yhdistyksesi ja lehden taloutta!

Tekstilainaa

Karjalan Pojat
-lehdessä, kirjoittaja
Harri Norismaa.

Aineistopäivät:

Talvisodan päättymisen 13.3.
Marskin syntymäpäivä 4.6.
Haminan rauha 1809 19.9.
Itsenäisyyspäivä 6.12.

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Pohjanmaan Maanpuolustaja on seuraavien yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti:

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry, Vaasan Reserviupseeri-piiri - Vasa Reserv-officersdistrik ry, Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry, Österbottens Försvarsgille-Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf, Vaasan Maanpuolustusselitys ry ja Keski-Pohjanmaan Meripelastajat ry.

Päätoimittaja:
Heikki Pääjärvi,
Lähdentie 4,
68600 Pietarsaari,
puh. 040 519 9955,
e-mail: paajarvi@multi.fi

Lehtityöryhmä:
Raimo Latvala,
Heikki Pääjärvi,
Markku Takala ja
Kimmo Tastula.

Lehden talous:
Rauno Hauta-aho
Ajurintie 28
67100 Kokkola
puh. 040-581 7412
e-mail: rauno.hauta-aho@sok.fi

Pankki
Nordea Kokkola
106530-204150

**Seuraava
Pohjanmaan
Maanpuolustaja
3/2015: lokakuu.
Aineisto 19.9.2015**

Osoitteenmuutokset:

RES ja RUL:
Jäsensihteeri
Virpi Kukkonen
(MPY Oy)

**Puh (09) 4056 2011,
fax (09) 499 875
Sähköposti:**
jasenasiat@rul.fi

Autojoukkojen Kilta
Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oli@gmail.com

Kokkolan meriosasto
Jari Kivioja 050-5311463

Sivunvalmistus
Päivi Kuitalahti
Kuvanvalmistus:
Ari Alantalala
Paino:
Botnia Print Oy
Kokkola
Painos: 7 000 kpl

Pietarsaaren lukion oppilaskunnan taksvärkki-keräyksen tuotto luovutettiin sotiemme veteraaneille. Kuvassa veteraanit Arne Björk ja Boris Rönnqvist sekä oppilaskunnan edustaja Jenna Tuomaala.

Kari Rönnqvist opastamassa nuoria, miten toimitaan erilaisissa kunnianosoituksissa

Pikku-Väinö

Iso-Igor oli ottanut omin luvun naapurin tontista palasen perustellen anastusta kiukustuneille naapureilleen, että tuo palanen itse asiassa kuului hänelle, eikä hän sillä toimellaan suinkaan mitään pahaa ollut tarkoittanut. Hän oli vain vilpittömänä kaverina halunnut auttaa väärälle tielle astunutta naapuriaan. Mutta eihän se tähän jäänyt. Igor porskutteli vielä naapurin tontille tukistelemaan tätä entistä kovemmin, väittäen, että naapurinhan tukistelee itse itseään. Igor julisti, että naapuri oli itse syyllinen koko kahiinaan, kun ei totellut Igoria laisinkaan. Pikku-Väinö oli hämillään ja muisteli kaihoilla niitä ihania aikoja jolloin oltiin hyvää pataa Igorin kanssa ja leikittiin yhdessä ja tykättiin kunolla ja aidosti toistensa. Erityisesti Tanja-mummo ja hänen punalakkikitontunsa olivat vielä tykkäämisen lisäksi olleet ihan aikuisten oikeesti rakastuneitakin Igoriin. Oli ihan riailtu ja käyty yökylässäkin monen moninaista kertaa puolin ja toisin. Pussailu oli mennyt jopa niin villiksi, että muut naapurit olivat ruvenneet ilkeämielisesti ja sulasta kateudesta johtuen irvaillemaan Väinöä. Naapurit väänäsivät tästä viattomasta rakastelusta inhottavan termin. "Väinötyminen" oli tuo

pilkkasana, jolla naapurit tarkoittivat, että Väinö-rukka rakkauden ja hyväksynnän kaipuussaan odotti Igorin hyväksymistä asialle kun asialle. Nyt olivat ajat kuitenkin muuttuneet. Jostain selittämättömästä syystä oli Igor ruvennut irvistelemaan ja kiukutelemaan naapureilleen, myös pikku-Väinölle. Igor jatkoi lennokeilla heittelyä ja kaamalaivojensa uittamista naapureidensa lätköihin. Väinökin sai näistä kiukutteluista oman osansa siinä määrin, että oli vähällä kakkia napsahtaa housuun. Onneksi Lasse-setä riensi hyvine neuvoineen apuun. Lasse ehdotti Väinölle, että perustettaisiin yhteinen ikioma lennokkikerho. Jatkossa Lasse mielihyvin möisi edullisesti Väinölle omia lennokkejaan, jotta Väinö pystyisi paremmin suojelemaan Lasse Igorin metkuilta. Samalla Väinö saisi kunnian suojella Lasse Igorin tukistusyrikyiltä ja näinhän se oli ollut ennenkin. Kautta yhteisen naapurisuuden. Näistä Väinön ja Lassen puuhasteista Igor alkoi julmistella ja kiukutella entistä enemmän. Käytös oli muuttunut yhä huonotapaisemmaksi ja hölmömmäksi, joten naapurusto päätteli, että Igorilla täytyi olla ADHD.

Glaudius

VAPAAEHTOINEN MAANPUOLUSTUSKOULUTUS

Piiripäällikkö Jukka Torppa
jukka.torppa@mpk.fi
puh. 040 485 4744

Koulutussihteeri Rhea Nykvist
p. 0400 395 909
rhea.nykvist@mpk.fi

Mitä reserviläiskirjeen jälkeen?

Toukokuun aikana puolustusvoimat lähetti kaikille reserviläisille reserviläiskirjeen sodan ajan sijoituksesta. Koska puolustusvoimien sodan ajan joukkojen koko on merkittävästi pienentynyt, saattoi oman tehtävän puuttuminen olla pettymys usealle reserviläiselle. Heille MPK:n sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus ja poikkeusolojen organisaatio tarjoavat kuitenkin uusia mahdollisuuksia.

Sodan ajan joukkoihin sijoitetut, sijoittamattomat ja työntäjän palvelukseen varatut (VAP) reserviläiset voivat kehittää sodan ajan valmiuksiaan ja omaa osaamistaan sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa. Etenkin ilman sodan ajan sijoitusta olevat reserviläiset voivat koulutukseen osallistumisella vaikuttaa myös mahdolliseen sodan ajan sijoitukseensa. Tämän lehden levikkialueella löytyy useita hyviä kouluttautumis- mahdollisuuksia kesän ja alkusyksyn aikana. Kun reserviläinen on oma-aloitteinen ja ilmoittaa halukkuudestaan sitoutua sodan ajan tehtävään, pyrkii aluetoimisto sijoittamaan heidät osaamistaan vastaavaan tehtävään.

Myös puolustusvoimien tilaamassa sotilaallisissa koulutuksissa löytyy mahdollisuuksia omien taitojen kehittämiseen. Etenkin paikallis- ja maakuntajoukkojen tehtävistä kiinnostuneet sijoituskelpoiset reserviläiset voivat hakeutua HÄJY 2015 -harjoituksessa järjestettävälle Tukialueen taistelun perusteet -kurssille MPK:n kotisivujen kautta (löytyy Etelä-Pohjanmaan koulutustarjonnasta). Kurssille hakeneiden reserviläisten tiedot toimitetaan Pohjanmaan aluetoimistolle, joka valitsee kurssilaiset ja toimittaa heille VEH-kutsut.

Ne kokeneet ja ammattitaitoiset reserviläiset, joille ei iän perusteella ole enää mahdollisuutta saada puolustusvoimien sodan ajan sijoitusta, voivat hakeutua hyvien näyttöjen jälkeen myös MPK:n poikkeusolojen tehtäviin. Se mahdollistaa ylentämisen reservissä samalla lailla kuin sodan ajan sijoitus. Sotilaskoulutustehtäviin tarvitaan ennen kaikkea puolustusvoimien hyväksymiä kouluttajia. Varautumisen ja turvallisuuden koulutuksen kouluttajatehtäviin tarvitaan mm. verkkoturvallisuuden, kotitalouden varautumisen ja sähköjen poikki -teeman osajia. Varautumisen ja turvallisuuden koulutustehtävät soveltuvat erittäin hyvin myös asepalvelusta käymättömille tai asevelvollisuusiän ylittäneille naisille ja miehille, kun taidot ovat riittävät sekä fyysinen ja henkinen kunto on hyvä. Maanpuolustuspiirin poikkeusolojen suunnittelu on parhaillaan käynnissä ja aiheesta kiinnostuneet henkilöt voivat tiedustella lisätietoja oman alueensa KOTU-yksikön päälliköltä.

Ajantasainen koulutustarjontamme löytyy MPK:n kotisivujen koulutuskalenterista. Tiedotamme toiminnasta myös Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksiköiden Facebook-sivuilla. Käykääpä "tykkää-mässä".

Hyvää kesää toivottaen!

Jukka Torppa
Piiripäällikkö

PV:n tilaamalla Tukialueen taistelun perusteet -kurssille voi hakeutua myös MPK:n kotisivujen kautta (kuva MPK)

Koulutustarjonta

PV:n tilaama sotilaallinen koulutus

Hallinto- ja huoltopäivä (KPK)	22.8.	Lohtaja
Tukialueen taistelun perusteet / HÄJY 20	15.5.–6.9.	Maalahti
Tukialueen taistelu 2 / HÄJY 2015	5.–6.9.	Maalahti
Taktinen taistelukentän ensiäpu 1 (TTEA 1) / HÄJY 2015	5.–6.9.	Maalahti
Huollon suojaus / VUORI 2015	18.–20.9.	Haapajärvi

Sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus

Tukitoiminta / FINNSNIPIER 2015	3.–5.7.	Lohtaja
FINNSNIPIER 2015	3.–5.7.	Lohtaja
Dunckers dag - militäristoriskt kulturarrangemang	4.–6.7.	Hörnefors, Sverige
Perinneaseammunnat / Pyhäjärvi	8.7.	Pyhäjärvi
Perinneaseammunnat / Perho	18.7.	Perho
Taktinen kivääri 2	1.–2.8.	Vaasa
Kansainvälinen Vaasan Marssi	7.–9.8.	Vaasan ympäristö
Haanen jotos	7.–9.8.	Perho
Jalkaväijoukkueen taistelu / RANNIKKOMYRSKY 2015	7.–9.8.	Lohtaja
Infanterigrupps strid / RANNIKKOMYRSKY 2015	7.–9.8.	Lohtaja
Kenttähuolto / RANNIKKOMYRSKY 2015	7.–9.8.	Lohtaja
Taistelijan tiedustelukurssi 1 / RANNIKKOMYRSKY 2015	7.–9.8.	Lohtaja
Kuntotesti / Lestijokilaakso	11.8.	Kannus
Cooper-testijoukko 12min / Laihia	13.8.	Laihia
Överlevnad 1	14.–16.8.	Seinäjoki
Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan kiltä ry:n ase- ja ampumakoulutus	15.8.	Pietarsaari
Virka-apu- ja alue-etsintäkurssi	15.8.	Vähäkyrö
Köysilaskeutuminen	15.–16.8.	Vaasa / Seinäjoki
Reserviläispäivä	16.8.	Vaasa
AK-pohjainen reserviläiskivääri – käyttö ja ammunta / ILTAKURSSI 4 iltaa	18.–31.8.	Vaasa
Kuntotesti / Kokkola	18.8.	Kokkola
MPK:n kurssiväpeli-koulutus	22.8.	Vaasa
Sotilaskouluttajien varustarkastus ja huoltokoulutus	22.8.	Lohtaja
PV:n materiaalikoulutus	23.8.	Vaasa
MPK:n kurssinjohtajakoulutus	23.8.	Vaasa
PV:n yleisötapahtuman järjestäminen (MILjazz 2015 Vaasassa)	26.–27.8.	Vaasa
Kuntotesti / Pedersöre	1.9.	Pedersöre
MilFight -jatkokurssi (syyskausi 2015)	2.9.–30.12.	Vaasa
Sotilasaseammunnat / Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien Piiri ry	5.–6.9.	Haapajärvi
Maakuntakomppanian coopertestit	10.9.	Vaasa
Ase- ja ampumakoulutus / Halsua	12.9.	Halsua
MilFight -perustekniikkaleiri aloittelijoille	12.–13.9.	Vaasa
Perusammunta ja aseiden käsittely / Kaustinen	13.9.	Kaustinen
Tukitoiminta / VUORI 2015	18.–20.9.	Haapajärvi
Taktinen kivääri 7	19.9.	Vaasa
Kustinfanteri 2	19.–20.9.	Pietarsaari
Tarkka-ammunta pienoiskiväärillä 3	19.–20.9.	Vaasa
Taktinen kivääri 3	26.–27.9.	Vaasa

Varautumisen ja turvallisuuden koulutus

Kiviniityn lukion maastokurssi	13.–14.8.	Lohtaja
Kokkolan yhteislyseon lukion maastokurssi	21.–23.8.	Lohtaja
Självförsvar för vårdpersonal	4.–12.9.	Jakobstad
Lohtajan koulun maastokurssi	8.9.	Lohtaja
Nuorten maastokurssi / VUORI 2015	18.–20.9.	Haapajärvi

HUOM! Tukialueen taistelun perusteet / HÄJY 2015 ja Överlevnad 1 -kurssit löytyvät kotisivuiltamme Etelä-Pohjanmaan koulutustarjonnasta

Lisätiedot ja ilmoittautuminen www.mpk.fi/koulutuskalenteri

Keski-Pohjanmaa

Ykspääll Jukka Torppa
jukka.torppa@mpk.fi
puh. 040 485 4744
www.mpk.fi/keski-pohjanmaa
www.facebook.com/kpkotu

Koulpääll Jani Pikkarainen
jani.pikkarainen@mpk.fi
puh. 050 553 6828

Pohjanmaa

Ykspääll Juha Ala-aho
juha.ala-aho@mpk.fi
puh. 040 756 9960

Koulpääll Hannu Maunula
hannu.maunula@mpk.fi
puh. 0500 719 283

www.mpk.fi/pohjanmaa
www.facebook.com/MPKPohjanmaanKOTU